

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt 2013

Työperäisten sairauksien rekisteriin
kirjatut uudet tapaukset

Työterveyslaitos

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt 2013

Työperäisten sairauksien rekisteriin
kirjatut uudet tapaukset

Panu Oksa
Lea Palo
Anja Saalo
Kristiina Aalto-Korte
Maria Pesonen
Ilpo Mäkinen
Seppo Tuomivaara

TYÖTERVEYSLAITOS • HELSINKI 2015

Tilaukset ja tiedustelut

TYÖTERVEYSLAITOS
TTL-Kirjakauppa
Arinatie 3A
PL 18
00370 Helsinki

puh: 030 474 2543
<http://verkkokauppa.ttl.fi>
s-posti: kirjakauppa@ttl.fi

Kansi: Tuula Solasaari
Taitto: Anita Nurmi

© Työterveyslaitos ja kirjoittajat 2015

Tämän teoksen osittainenkin kopiointi on tekijänoikeuslain
(404/61, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen)
mukaisesti kielletty ilman nimenomaista lupaa.

Katsauksia 167
ISBN 978-952-261-564-0 (nid.)
ISBN 978-952-261-565-7 (PDF)

ISSN-L 0357-4296 = Katsauksia
ISSN-L 1235-8614 = Ammattitaudit

Tammerprint Oy 2015

Lukijalle

Työterveyslaitoksen Työperäisten sairauksien rekisteriin (TPSR) on vuodesta 1964 lähtien kerätty tietoa ammattitautien, ammattitautiepäilyjen ja eräinä työtapaturmina korvattavien vammojen vuoksi lääkäreiden tutkimuksissa olleista potilaista. Tapaturmavakuutuslaitosten liitto (TVL) ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos (MELA) toimittavat ammattitauteja ja ammattitautiepäilyjä koskevat tiedot Työterveyslaitokseen.

Lääkäreiden työsuojeluviranomaiselle toimittamia tietoja käytetään näiden tietojen täydentämiseen etenkin hengitystieallergioissa ja ihotaudeissa.

Ammattitautien ja ammattitautiepäilyjen kokonaismäärien lisäksi julkaisussa on erikseen vakuutuslaitosten ammattitauteina vahvistamat sairaudet. Vahvistettu ammattitauti tarkoittaa, että vakuutuslaitos on saanut riittävät selvitykset ja tehnyt päätöksen pitää tutkitun sairautta ammattitautina. Vahvistettujen ammattitautien lukumäärä on sen hetken tieto, jolloin aineisto on saapunut Työterveyslaitokseen. Määrä kasvaa myöhemmin, koska tutkimusten valmistuessa osa epäilyistä varmentuu ammattitaudiksi. Siten tulevien vuosien julkaisuissa edellisten vuosien vahvistettujen ammattitautien määrä on aina jonkin verran suurempi.

Julkaisun katsausosassa käydään läpi ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt sairaus- tai altisteluokittain. Julkaisun taulukko-osassa on yksityiskohtaisempaa tietoa ammattitaudeista. Pienten lukumäärien vuoksi osassa taulukoissa esitetään vain ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt yhdessä. Taulukoissa käytetyt toimiala-, ammatti-, tauti- ja altisteluokitukset on kuvattu liitteessä 6. Tiedot on tallennettu rekisteriin suurimmalla perusaineiston sallimalla tarkkuudella. Altisteen ja diagnoosin välillä on osassa tapauksia ristiriitaisuus erityisesti silloin, kun ammattitautiepäily ei ole johtanut ammattitautidiagnoosiin vaan muuhun sairausdiagnoosiin. Ammattitautien ja ammattitautiepäilyjen määrän suhteuttamisessa työllisten määrään aiheuttaa vääristymää esimerkiksi se, että vain osa yrittäjistä on ottanut itselleen vapaaehtoisen tapaturma- ja ammattitautitapaukset korvaavan vakuutuksen. Kaikki yrittäjät ovat kuitenkin mukana työllisten määrässä. Toisaalta esimerkiksi merkittävä osa asbestisairauksista todetaan jo työelämänsä päättäneillä henkilöillä.

Ammattitaudeista ja niiden aiheuttajista saa tietoa myös Työterveyslaitoksen verkkosivuilta (www.ttl.fi). Tämä julkaisu on luettavissa myös verkkojulkaisuna (www.ttl.fi/fi/verkkokirjat/ammattitaudit/Sivut/default.aspx).

Julkaisun laatimiseen on tekijöiden lisäksi osallistunut Työterveyslaitoksesta myös Riitta-Sisko Koskela. Katsausartikkelin: Epoksikemikaalien aiheuttamat allergiset kosketushottumat ovat laatineet Kristiina Aalto-Korte, Maria Pesonen ja Ilpo Mäkinen. Katsauksen ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä maksettuihin korvauksiin ovat laatineet Katri Kytömäki TVL:sta ja Henri Virtanen MELA:sta. Kiitämme kaikkia heitä lämpimästi.

Lisätietopyynnöt, selvityspyynnöt ja vuositilastoa koskevat parannusehdotukset voi lähettää osoitteella: Työperäisten sairauksien rekisteri, Työterveyslaitos, PL 40, 00251 Helsinki, puh. 030 474 1, sähköposti: at.rekisteri@ttl.fi.

Helsingissä kesäkuussa 2015

Tekijät

Sisältö

I	Katsaus ammattitauteihin ja ammattitautiepäilyihin vuonna 2013	7
1	Yleistä	8
2	Meluvammat	14
3	Rasitussairaudet	16
4	Hengitystieallergiat	19
5	Ihotaudit	22
6	Asbestisairaudet ja syövät	26
7	Muut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt	29
8	EU ja ammattitaudit	31
9	Yhteenvedo	32
10	Sammandrag	35
11	Summary	37
II	Teema-artikkelit	40
	Epoksikemikaalien aiheuttamat allergiset kosketushottumat <i>Kristiina Aalto-Korte, Maria Pesonen, Ilpo Mäkinen</i>	41
	Katsaus ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä maksettuihin korvauksiin <i>Katri Kytömäki ja Henri Virtanen</i>	43
III	Taulukot ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä vuonna 2013	44
1	Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt sukupuolen, iän ja tautiryhmän mukaan	46
2a	Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt maakunnan ja tautiryhmän mukaan	47
2b	Ammattitaudit maakunnan ja tautiryhmän mukaan	47
3	Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt diagnoosin ja sukupuolen mukaan	48
4	Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt ammattitautiasetuksen aiheuttajaluokituksen ja sukupuolen mukaan	50
5	Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt aiheuttajan ja sukupuolen mukaan	51
6	Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan ja tautiryhmän mukaan	54
7	Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan, aiheuttajan ja sukupuolen mukaan	57

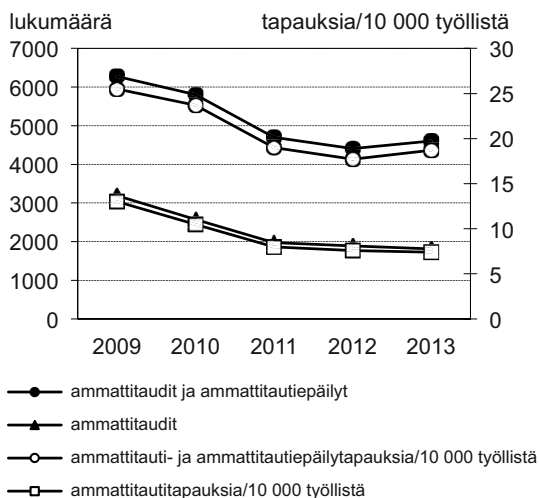
8	Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt ammattialan, ammatin ja tautiryhmän mukaan	66
9	Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt ammattialan, ammatin, aiheuttajan ja sukupuolen mukaan	70
10a	Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan	82
10b	Ammattitaudit sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan	82
11a	Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt sosioekonomisen aseman, sukupuolen ja tautiryhmän mukaan	83
11b	Ammattitaudit sosioekonomisen aseman, sukupuolen ja tautiryhmän mukaan	84
12	Hengitystieallergiat: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan ja diagnoosin mukaan	85
13	Hengitystieallergiat: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt aiheuttajan ja diagnoosin mukaan	87
14	Ihotaudit: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan ja diagnoosin mukaan	89
15	Ihotaudit: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt aiheuttajan ja diagnoosin mukaan	91
16	Asbestisairaudet: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan ja diagnoosin mukaan	94
17	Muut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt diagnoosin ja sukupuolen mukaan	96
18	Suomen Euroopan unioniin (EU) ilmoittamat ammattitaudit EU:n ammattitautiluokituksen ja sukupuolen mukaan	97
19	Ammattitaudit sukupuolen ja EODS (European Occupational Diseases Statistics) -tautikoodin mukaan	102
IV	Liitteet	105
1	Työperäisten sairauksien rekisteri	106
2	Työperäisten sairauksien rekisteriä koskevat säädökset	111
3	Ammattitautilaki 1343/88	114
4	Ammattitautiasetus 1347/88	117
5	Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta 1314/2002	124
6	Tilastoluokitukset	125

Katsaus ammattitauteihin ja ammattitautiepäilyihin vuonna 2013

- 1 Yleistä
- 2 Meluvammat
- 3 Rasitussairaudet
- 4 Hengitystieallergiat
- 5 Ihotaudit
- 6 Asbestisairaudet ja syövät
- 7 Muut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt
- 8 EU ja ammattitaudit
- 9 Yhteenveto
- 10 Sammandrag
- 11 Summary

1 Yleistä

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt v. 2009–2013

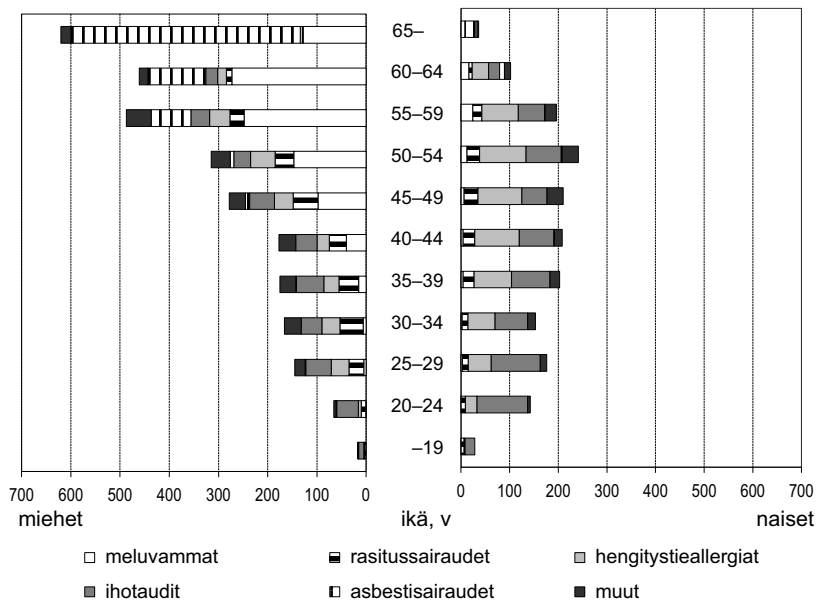

KUVA 1.

Vuonna 2013 kirjattiin yhteensä 4 602 ammattitautia ja ammattitautiepäilyä (kuva 1/taulukko 1). Työllisten määrään suhteutettuna ammattitauteja ja ammattitautiepäilyjä oli 18,7 tapausta 10 000 työssäkäyvää kohden. Tapausten määrä on hieman noussut vuodesta 2012 (4 404 tapausta, 17,7 tapausta 10 000 työssäkäyvää kohden). Vahvistettujen ammattitautien osuus kaikista ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä oli 1 811 (39,3 %, v. 2012 40,3 %). Useita vuosia jatkunut tapausmäärien lasku näyttää nyt pysähtyneen (kuva 1).

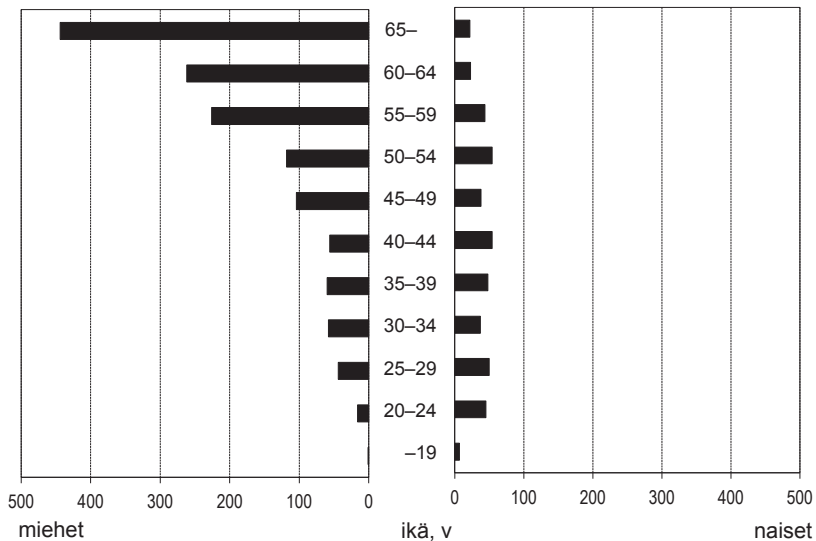
Vuonna 2013 kirjattiin miehillä 2 907 ja naisilla 1 695 ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksia (taulukko 1). Naisten osuus oli 37 % (v. 2012 37 %). Miehillä ammattitauteja ja ammattitautiepäilyjä kirjattiin eniten ikäryhmissä yli 64 vuotta ja 55–64, naisilla ikäryhmissä 45–49 ja 50–54 vuotta (kuvat 2a ja 2b). Miehillä meluvammat ja asbestisairaudet ovat ammattieroista johtuen yleisempiä kuin naisilla, naisilla taas ihotauteja ja hengitystieallergioita oli enemmän kuin miehillä. Tautityypit selittävät myös sukupuolten välistä ilmenemisiään eroa. Meluvammat ja asbestisairaudet todetaan yleensä vasta vanhemmalla iällä, koska altistumisen ja sairastumisen välillä on näillä altisteilla tavallisesti vuosikymmenien viive. Vahvistettujen ammattitautien osuus kaikista tapauksista oli miehillä 48 % ja naisilla

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt ikäryhmän, sukupuolen ja tautiryhmän mukaan v. 2013

KUVA 2a.

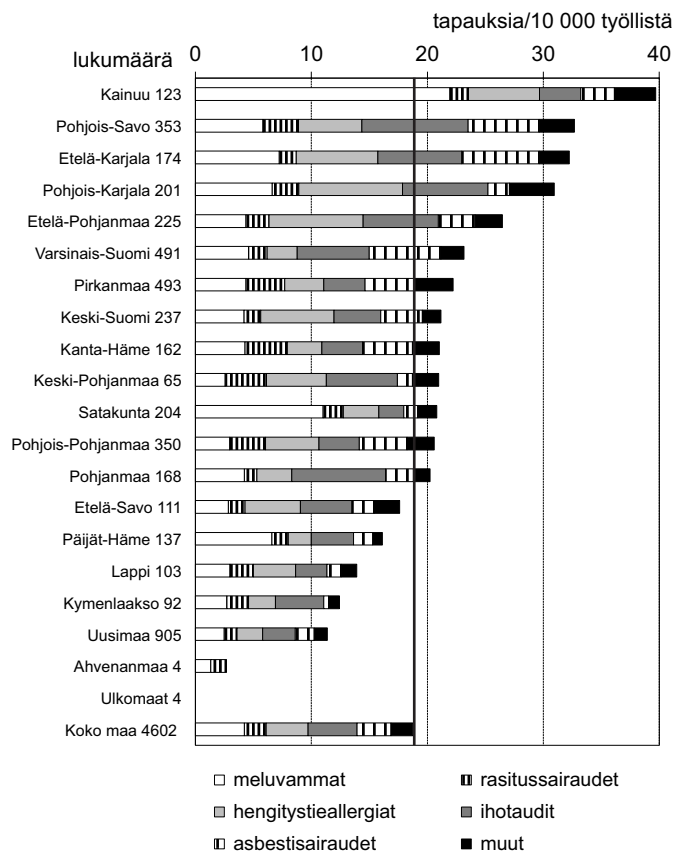
Ammattitaudit ikäryhmän ja sukupuolen mukaan v. 2013

KUVA 2b.

25 %. Asbestisairauksien osalta miehillä ja naisilla olivat vahvistettujen ammattitautien osuudet suurimmat 74 % ja 66 %. Meluvammoissa miehillä vahvistettujen ammattitautien osuus oli 53 % ja naisilla 19 %. Pienin vahvistettujen ammattitautien osuus oli hengitystieallergioissa, miehillä 19 % ja naisilla 13 %. Rasitussairauksissa vahvistettujen osuudet olivat miehillä 48 %, naisilla 43 %. Ihotaudeissa oli miehillä vahvistettujen osuus 26 % ja naisilla 34 %. Vahvistettujen ammattitautien osuuteen vaikuttavat monet tekijät kuten kynnyksen, millä oire tai sairaus hyväksytään perustelluksi ammattitautiepäilyksi, miten selkeää kunkin sairauden osalta on diagnoosin tekeminen ja työperäisen syyn tunnistaminen.

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt tautiryhmän ja maakunnan mukaan v. 2013

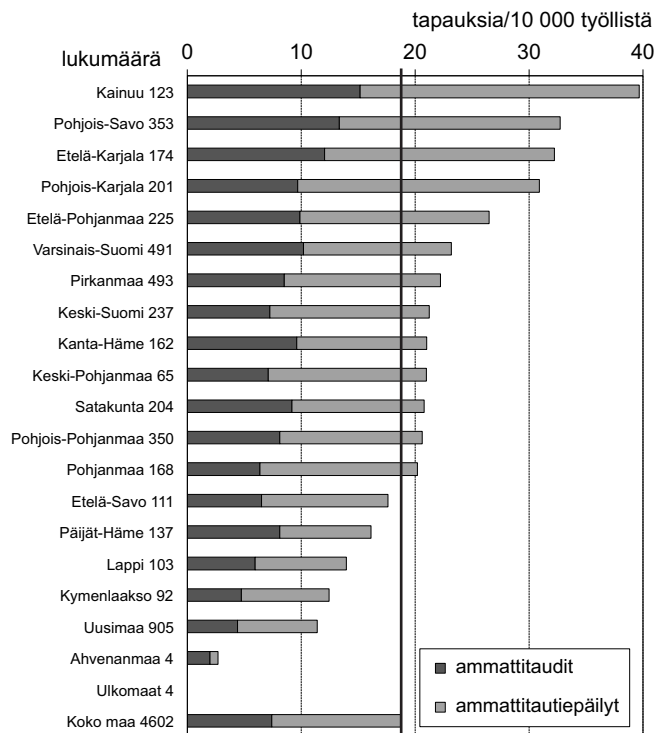

KUVA 3a.

Maakunnittain kirjattiin ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksia ahvenanmaalaisten 2,7 tapauksesta kainuulaisten 39,7 tapaukseen 10 000 työllistä kohden. Vahvistettujen ammattitautien lukumäärät 10 000 työllistä kohden vaihtelivat Ahvenanmaan 2 tapauksesta Kainuun 15 tapaukseen (kuvat 3a ja 3b). Alueelliset erot toimialarakenteessa selittävät osan erosta ammattitautien ja ammattitautiepäilyjen määrässä. Osa luvuista on myös niin pieniä, että muutaman tapauksen muutos aiheuttaa ison prosentuaalisen muutoksen.

Ammatti ja toimiala kuvastavat riskiä sairastua ammattitautiin. Ammattiryhmittäin tarkastellen ammattitautivaara eli tapausmäärä 10 000 työllistä kohden

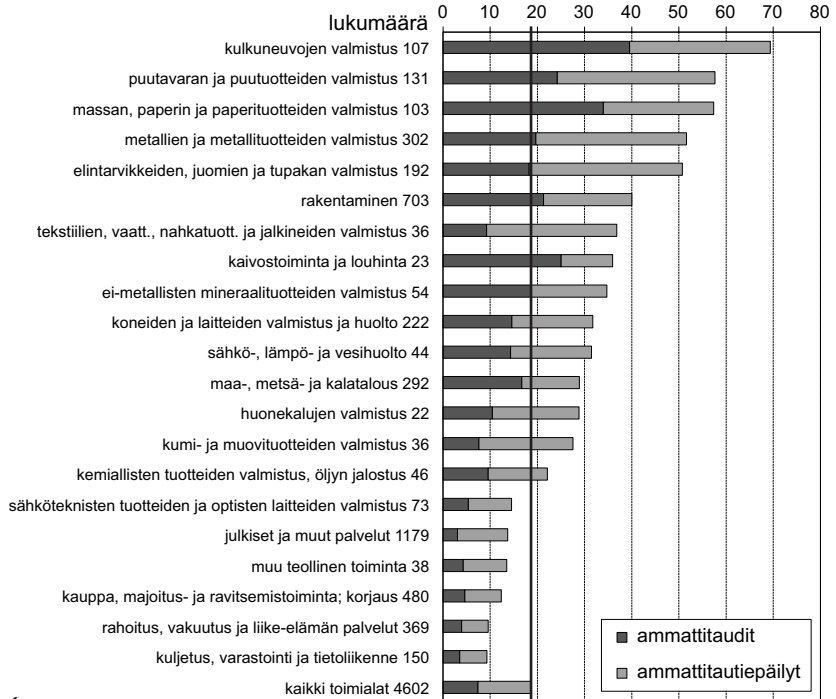
Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt maakunnan mukaan v. 2013

KUVA 3b.

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialaryhmien mukaan v. 2013

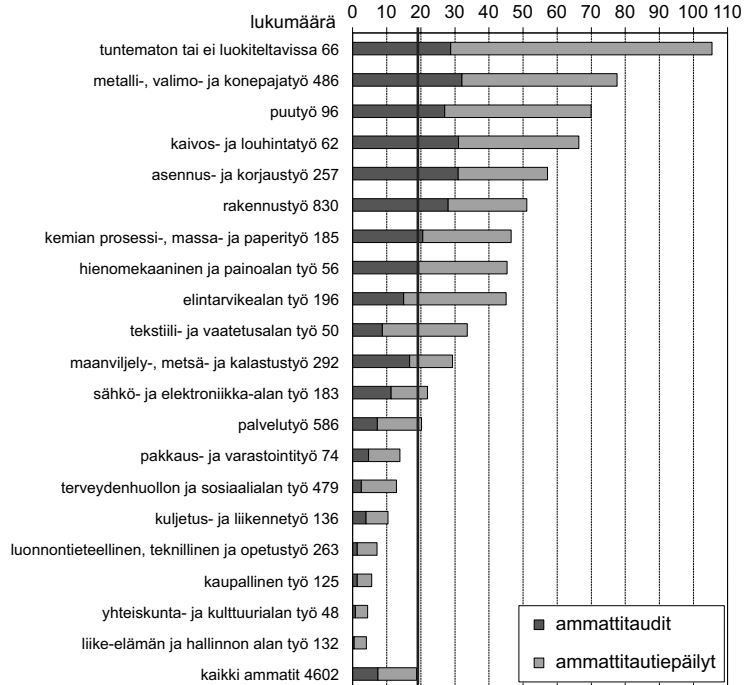
tapauksia/10 000 työllistä

KUVA 4.

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt ammattiryhmän mukaan v. 2013

tapauksia/10 000 työllistä

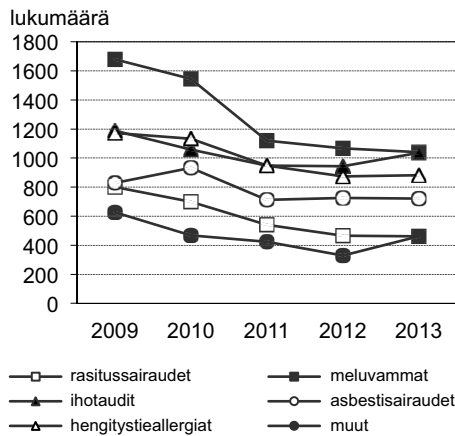
KUVA 5.

oli suurin metalli-, valimo- ja konepajatyössä 78/10 000, puutyössä, 70/10 000 ja kaivos- ja louhintatyössä 66/10 000. Toimialaryhmistä eniten ammattitauteja ja ammattiepäilyjä oli kulkuneuvojen valmistuksessa 69/10 000, puutavaran ja puutuotteiden valmistuksessa 58/10 000 ja massan, paperin ja paperituotteiden valmistuksessa 57/10 000 (kuvat 4 ja 5). Vahvistettujen ammattitautien osuus kaikista ilmoitetuista ammattitaukeista ja epäilyistä vaihteli jonkin verran ammateittain ja toimialoittain liittyen lähinnä erilaiseen tautijakaumaan.

Ammattitautien ja ammattitautiepäilyjen määrät ovat olleet vuodesta 2009 laskevia (kuvat 6a ja 6b). Nyt 2013 tämä lasku näyttäisi pysähtyneen.

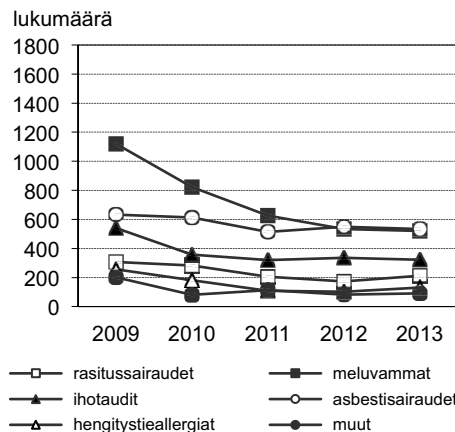
Ammattitauteja ja ammattitautiepäilyjä käsitellään tässä julkaisussa tarkemmin seuraavissa sairaus- ja altisteryhmissä: meluvammat, rasitussairaudet, hengitystieallergiat, ihotaudit, asbestisairaudet, syövät ja muut taudit.

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt tautiryhmän mukaan v. 2009–2013

KUVA 6a.

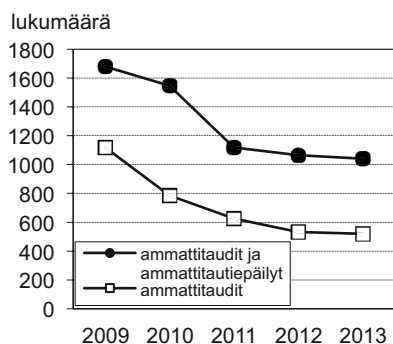
Ammattitaudit tautiryhmän mukaan v. 2009–2013

KUVA 6b.

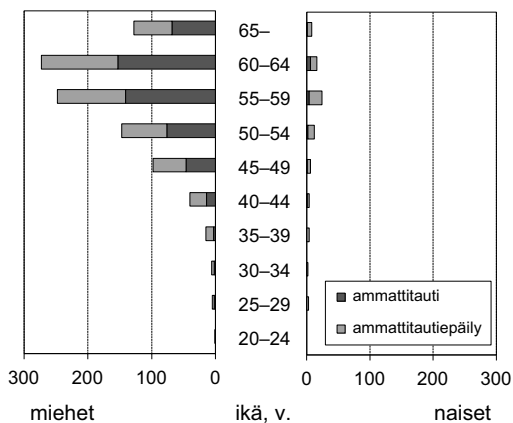
2 Meluvammat

**Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt:
Meluvammat
v. 2009–2013**

KUVA 7.

**Meluvammat
ikäryhmän ja sukupuolen mukaan v. 2013**

KUVA 8.

Tärkein työperäinen korvasairaus on krooninen meluvamma, joka on pitkäaikaisen melulle altistumisen aiheuttama sisäkorvavamma. Meluvamman kehittymiseen vaikuttavat äänen voimakkuus, taajuus, laatu ja meluannos. 2010-luvulla kirjatut meluvammat ovat pääasiallisesti seurausta 1990-luvun tai aikaisemmasta altistumisesta melulle. Vuonna 2013 ilmoitettiin 1 040 meluvammaa ja epäilyä, joka on 23 % kaikista kirjatusta ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksista (kuva 7/taulukko 1). Vahvistettuja näistä oli 520. Meluvammojen ja epäilyjen määrä vuonna 2012 oli 1 066.

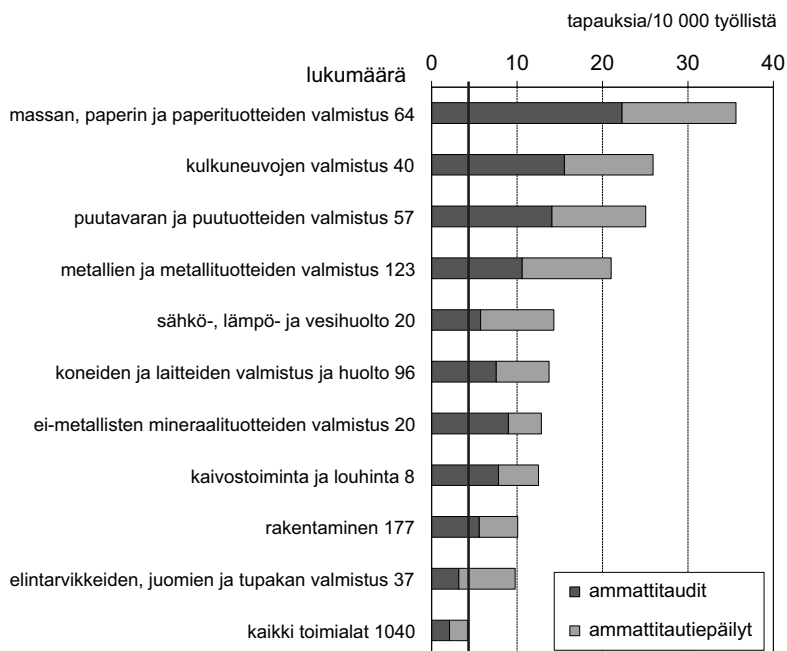
Meluvammoja ja epäilyjä ilmoitettiin eniten ikäryhmissä 60–64 ja 55–59 (kuva 8/taulukko 1). Meluvammoista vain 8 % oli naisilla, mikä johtuu naisten pienestä työvoimaosuudesta meluisissa ammateissa.

Toimialoista eniten meluvammoja työllisten määrään suhteutettuna todettiin massan, paperin ja paperituotteiden valmistuksessa 36/10 000 ja kulkuneuvojen valmistuksessa 26/10 000 (kuva 9).

Ammattiryhmistä eniten meluvammoja työllisten määrään suhteutettuna todettiin metalli-, valimo- ja konepajatyössä 32/10 000 ja puutyössä 28/10 000 (kuva 10).

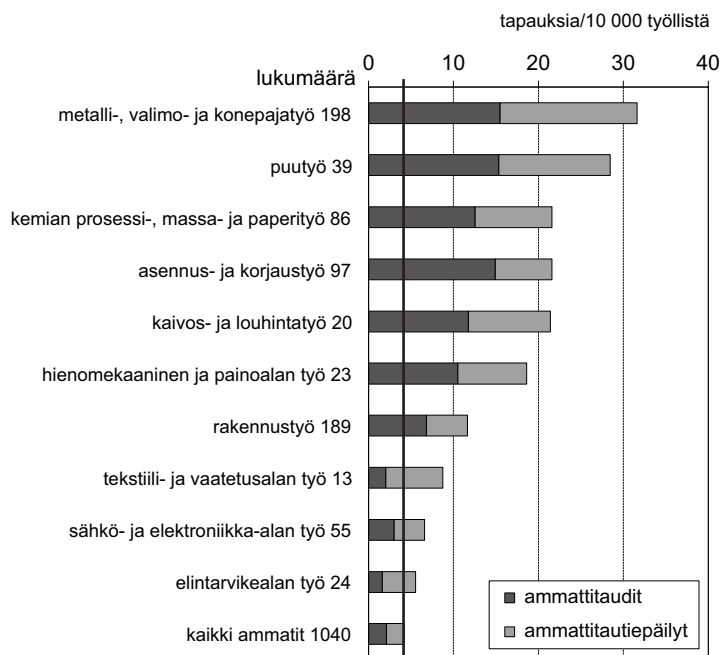
Ammattitautiksi vahvistettujen meluvammojen osuus kaikista tutkituista tapauksista oli 50 %. Keskiarvoa suurempi prosentti selittyy työperäisen altistumisen tunnistamisen helppoudella ja meluvammadiagnostiikan selkeydellä.

Meluvammat toimialaryhmän mukaan v. 2013

KUVA 9.

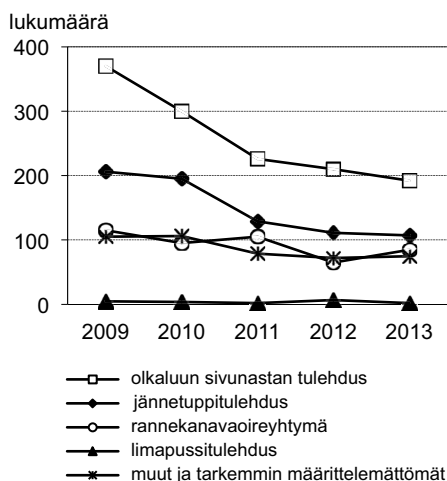
Meluvammat ammattiryhmän mukaan v. 2013

KUVA 10.

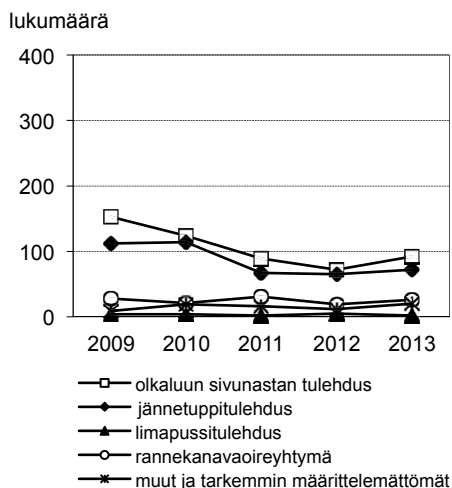
3 Rasitussairaudet

**Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt:
Rasitussairaudet diagnoosin mukaan
v. 2009–2013**

KUVA 11a.

**Ammattitaudit:
Rasitussairaudet diagnoosin mukaan
v. 2009–2013**

KUVA 11b.

Työhön yleisesti liittyviä tuki- ja liikuntaelinsairauksia ovat selkäsairaudet, nivelrikko ja niska- ja hartiaseudun kiputilat. Näissä sairauksissa työperäisyyttä on vaikea osoittaa yksilötasolla, joten niitä ei nykyisen korvauskäytännön mukaan yleensä korvata ammattitautein. Yläraajojen jänneiden ja jännetuppjen tulehdukset, jänneiden kiinnityskohtien tulehdukset ja rannekanavaoireyhtymä ovat yläraajoja fyysisesti kuormittavassa työssä yleisiä sairauksia, joiden työperäisyyden osoittaminen on selvempää kuin yllä mainituissa sairauksissa (Ammattitautilaki 4 a § 1315/2002) (Liite 3). Vuonna 2013 kirjattiin 461 rasitussairautta ja epäilyä (v. 2012 465). Rasitussairauksien osuus kaikista ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä oli 10 % (taulukko 1). Yleisin tutkittu rasitussairaus oli olkaluun sivunastan tulehdus (192). Toiseksi yleisimpiä olivat jänne- ja jännetuppitulehdukset (tutkittuja 107). Rannekanavaoireyhtymiä (tautiluokituksessa hermoston sairauksia) tutkittiin 85 tapausta (kuvat 11a ja 11b/taulukko 3). Limapussitulehduksia tutkittiin 2 tapausta.

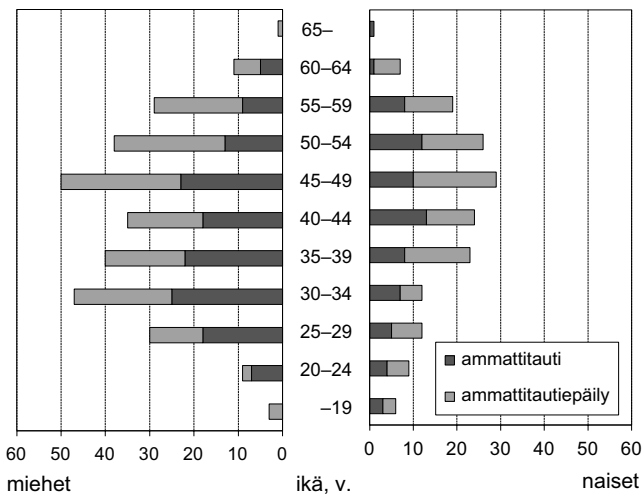
Rasitussairauksia esiintyi kaikissa ikäryhmissä. Eniten niitä todettiin ikäryhmissä 45–49 ja 50–54 vuotta (kuva 12). Naisten osuus tutkituista rasitussairauksista oli 36 % (taulukko 1).

Toimialoista työllisten määrään suhteutettuna todettiin eniten rasitussairauksia elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistuksessa 14/10 000. Tekstiilien, vaatteiden, nahkatuotteiden ja jalkineiden valmistuksessa rasitussairauksia ilmoitettiin 9/10 000 (kuva 13).

Ammateittain tarkasteltuna rasitussairauksia kirjattiin suhteellisesti eniten elintarvikealan työssä 12/10 000) ja puutyössä 10/10 000 (kuva 14).

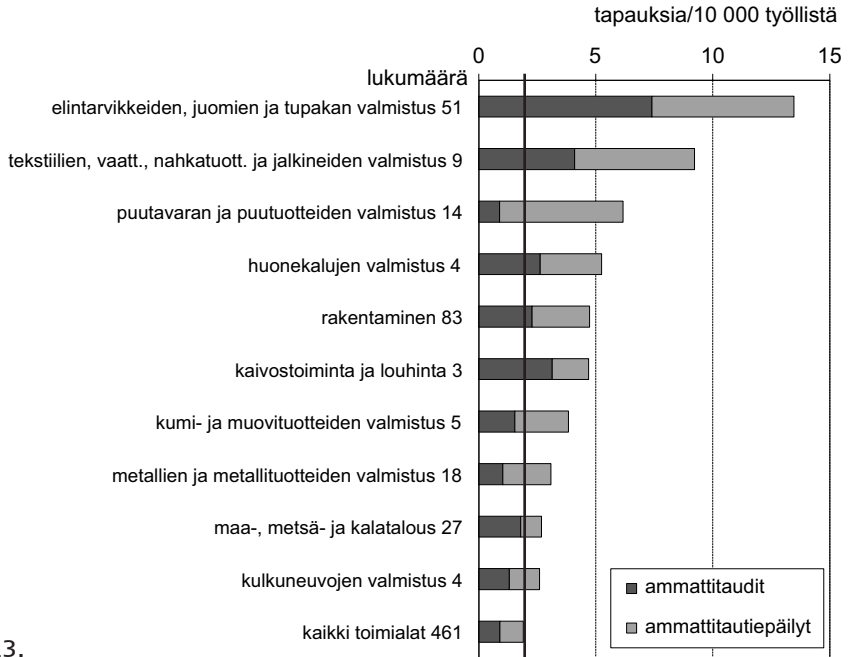
Vakuutuslaitosten vahvistamien ammattitautien osuus kaikista rasitussairauksista oli 46 %, diagnooseittain oli vaihtelua: rannekanavaoireyhtymä 31 %, olkaluun sivunastan tulehdus 48 % ja jännetuppitulehdus 67 %. Myös molemmat tutkituista limapussintulehduksista vahvistettiin.

Rasitussairaudet ikäryhmän ja sukupuolen mukaan v. 2013

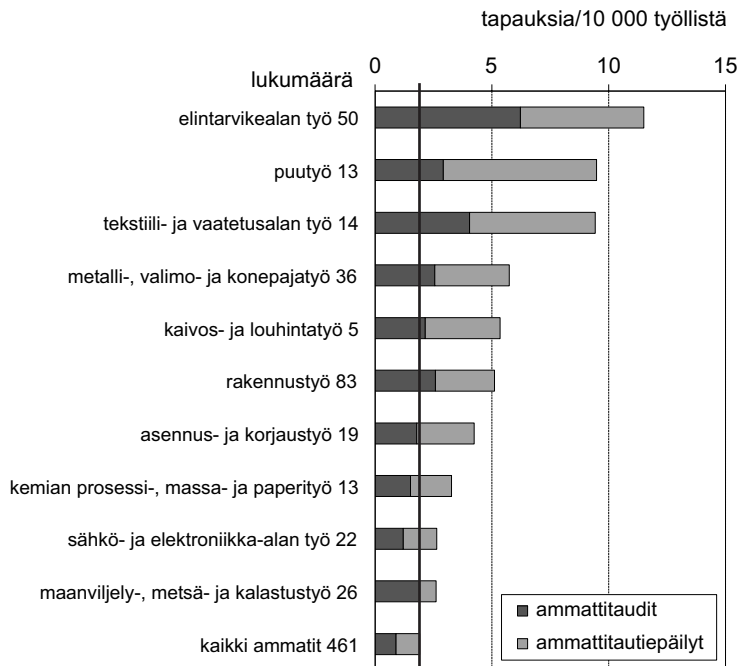
KUVA 12.

Rasitussairaudet toimialaryhmän mukaan v. 2013

KUVA 13.

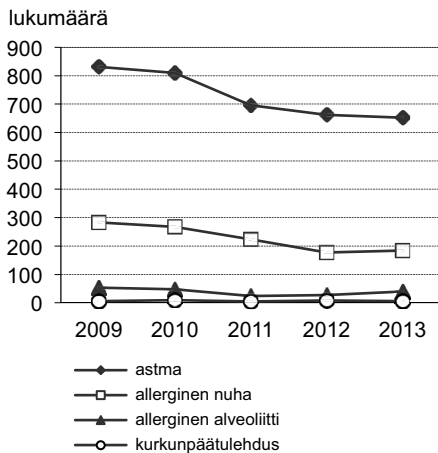
Rasitussairaudet ammattiryhmän mukaan v. 2013

KUVA 14.

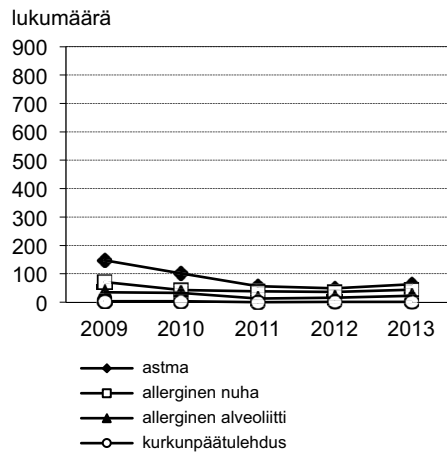
4 Hengitystieallergiat

**Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt:
Hengitystieallergiat diagnoosin mukaan
v. 2009–2013**

KUVA 15a.

**Ammattitaudit:
Hengitystieallergiat diagnoosin mukaan
v. 2009–2013**

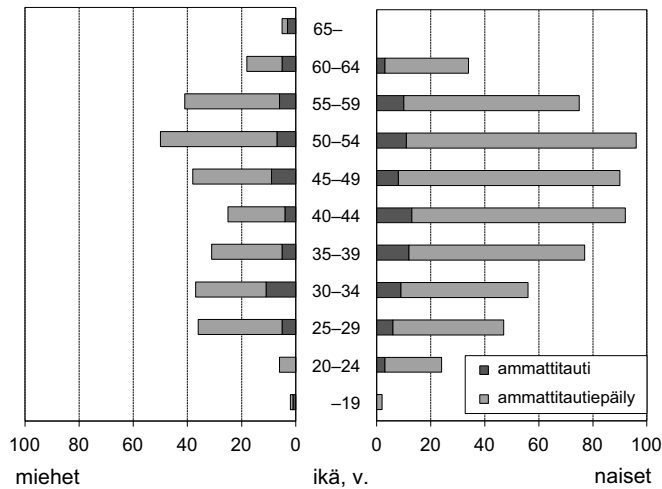
KUVA 15b.

Työperäisiin allergisiin hengityselinsairauksiin kuuluvat ammattiastma, ammattinuha ja ammattikurkunpääntulehdus sekä työperäinen allerginen keuhkorakkulataulehdus eli allerginen alveoliitti (kuvat 15a ja 15b). Vuonna 2013 kirjattiin 882 hengitystieallergiaa ja epäilyä (874 v. 2012), joka oli 19 % kaikista ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksista. Vuonna 2013 kirjattiin 652 ammattiastmaa ja ammattiastmaepäilyä (662 v. 2012), 184 ammattinuhaa ja ammattinuhaepäilyä (177 v. 2012), 40 allergista alveoliittia ja allergisen alveoliitin epäilyä (27 v. 2012) sekä 6 allergista kurkunpääntulehdusta ja allergisen kurkunpääntulehduksen epäilyä (8 v. 2012) (taulukot 12 ja 13). Vahvistettujen astmojen lukumäärä oli 63, vahvistettujen allergisten nuhiin määrä oli 44 ja allergisten alveoliittien määrä 23. Allergisista kurkunpään tulehduksista vahvistettiin 1.

Hengitystieallergioita esiintyi eniten ikäryhmissä 50–54 ja 45–49. Naisilla kirjattiin 593 ja miehillä 289 tutkittua hengitystieallergiaa (kuva 16/taulukko 1).

Eniten tutkittuja allergisia hengityselinsairauksia oli työllisten määrään suhteutettuna toimialoilla elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistus 14/10 000 ja maa- ja metsätalous, kalastus 12/10 000. Lukumääräisesti suurin osa (389) hengitystieallergioista oli toimialalla julkiset ja muut palvelut. Tähän isoon

Hengitystieallergiat ikäryhmän ja sukupuolen mukaan v. 2013

KUVA 16.

ryhmään kuuluu yli 800 000 palkansaajaa, jotka toimivat mm. kouluissa, sairaaloissa tai ovat kuntien maatalouslomittajia (kuva 17).

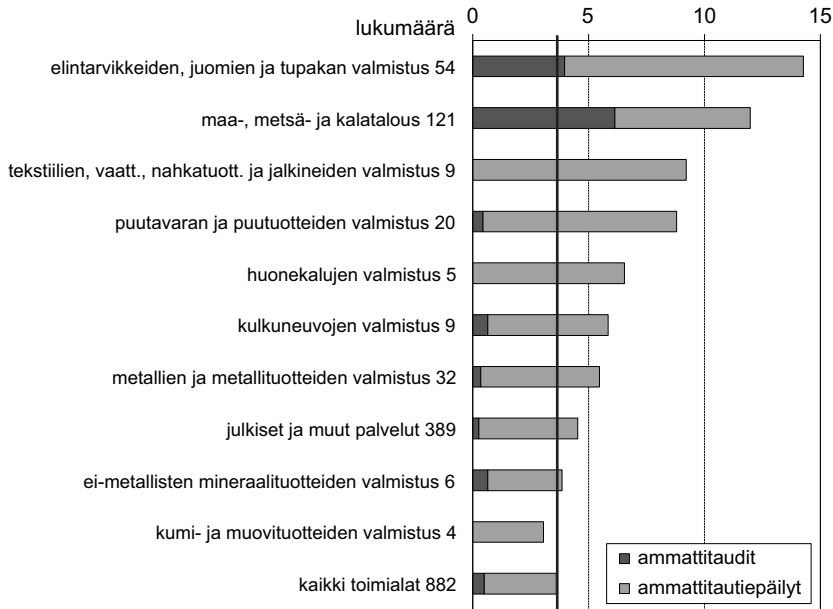
Ammattiryhmittäin korkeimmat ilmaantuvuusluvut olivat ammattiryhmissä maanviljely-, metsä- ja kalastustyö (12/10 000), elintarvikealan työ (12/10 000) ja puutyö (12/10 000) (kuva 18).

Ammattiastman ja ammattiastmaepäilyn yleisimmät aiheuttajat olivat homesienet, eri kemialliset tekijät sekä eläinten epiteeli, karvat tai eritteet, jauhot, viljat ja rehut. Ammattinuhia ja epäilyjä aiheuttivat eniten homesienet, eri kemialliset tekijät sekä jauhot, viljat ja rehut, eläinten epiteeli, karvat tai eritteet ja punkit (taulukko 13). Homesienten aiheuttamiksi todettujen ja epäiltyjen hengitystieallergioiden suuri määrä on osoituksena edelleen jatkuvista työpaikkojen sisäilmaongelmista.

Vakuutuslaitosten vahvistamia ammattitauteja oli kaikista hengitystieallergioista 131 eli 15 %. Allergisista alveoliiteista vahvistettiin 58 %, allergisista nuhista 24 % ja astmoista 10 %. Yksi ilmoitetuista kuudesta allergisesta kurkunpääntulehduksesta vahvistettiin. Vähäinen vahvistettujen ammattiastmojen ja nuhien osuus ilmoitetuista tapauksista osoittaa työperäisten hengitystieoireiden yleisyyttä ja aiheuttajien tunnistamisen vaikeutta. Koska työpaikoilla on edelleen paljon sisäilmaongelmia ja kosteusvaurioita ja koska myös hengitystieoireet ovat väestössä yleisiä, hengitystieoireita epäillään herkästi työperäisiksi ja epäily johtaa ammattitautitutkimusten käynnistämiseen.

Hengitystieallergiat toimialaryhmän mukaan v. 2013

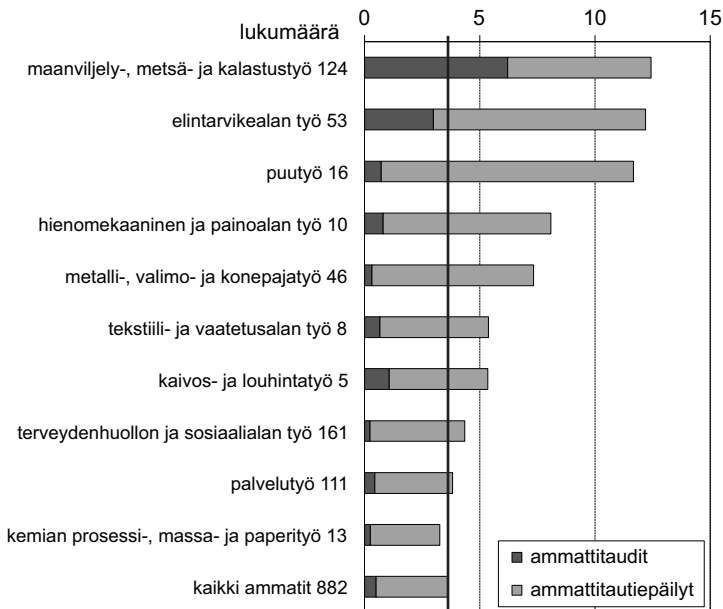
tapauksia/10 000 työllistä

KUVA 17.

Hengitystieallergiat ammattiryhmän mukaan v. 2013

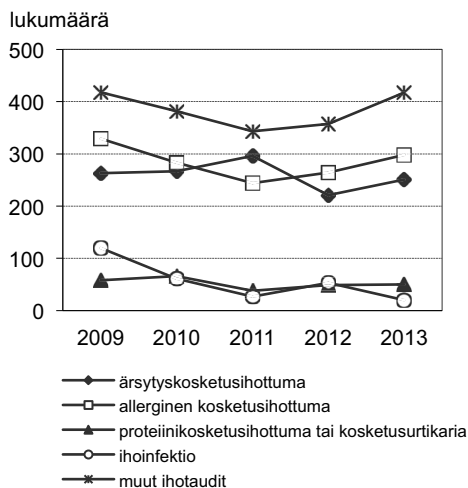
tapauksia/10 000 työllistä

KUVA 18.

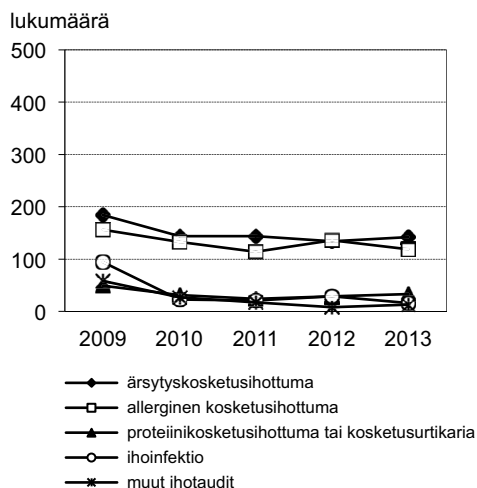
5 Ihotaudit

**Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt:
Ihotaudit diagnoosin mukaan
v. 2009–2013**

KUVA 19a.

**Ammattitaudit:
Ihotaudit diagnoosin mukaan
v. 2009–2013**

KUVA 19b.

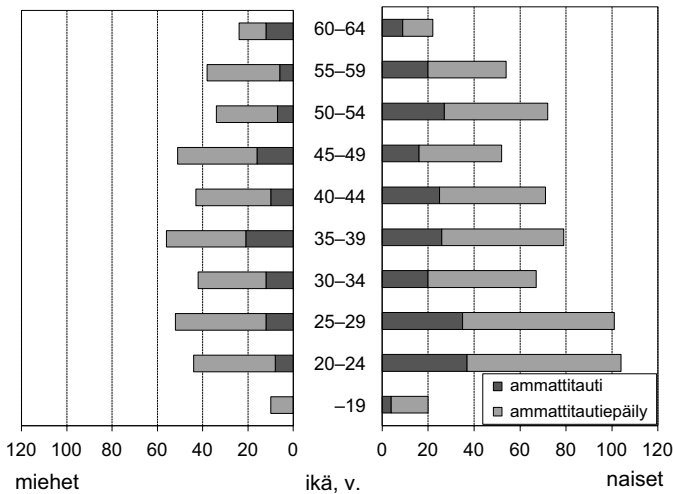
Vuonna 2013 kaikista ammattitau-
deista ja ammattitautiepäilyistä ihotauteja oli
22,5 % eli yhteensä 1 036 tapausta (taulukko 1/kuva 21), keskimäärin 4,2 tapaus-
ta 10 000 työllistä kohden. Tapausmäärässä oli n. 10 % lisäys (92 tapausta) vuoteen
2012 nähden. Näyttää siltä, että rekisteriin ilmoitettujen ihotautitapausten vuonna
2011 tapahtunut n. 10 %:n vähennys on lähes korjautunut.

Vakuutuslaitosten ammattitau-
deiksi vahvistamia ihotauteja oli 323 tapausta
(31 %). Kaikista ihotaudeista 298 oli allergisia kosketusihottumia (ammattitau-
deiksi vahvistettuja 119 eli 40 %), 251 ärsytysihottumia (vahvistettuja 142 eli
57 %), 50 kosketusurtikarioita tai proteiinikosketusihottumia (vahvistettuja 33 eli
66 %) ja 20 ihoinfektioita (vahvistettuja 16 eli 80 %). Muita ihotauteja oli 417
(vahvistettuja 13 eli 3 %) (kuvat 19a ja 19b, taulukot 14 ja 15).

Naisten osuus kaikista ihotautitapauksista oli 62 % ja vahvistetuista ammatti-
ihotaudeista vieläkin suurempi, 68 %. Ihotaudit ilmaantuvat varhaisemmalla iällä
kuin ammattitaudit keskimäärin (kuva 20/taulukko 1).

Suhteellisesti eniten vahvistettuja ammatti-ihotauteja oli kulkuneuvojen valmis-
tuksessa. Myös huonekalujen valmistuksessa ja maataloudessa oli runsaasti vahvis-
tettuja tapauksia (kuva 21).

Ihotaudit ikäryhmän ja sukupuolen mukaan v. 2013

KUVA 20.

Elintarvikealan ja maatalouden ammateissa oli suhteellisesti eniten vahvistettuja ammatti-ihotautitapauksia (kuva 22).

Vahvistetuissa ärsytyskosketusihottumissa aiheuttajaksi oli tavallisimmin ilmoitettu märkätyö (51 tapausta), pesuaineet (20 tapausta), likainen työ (9 tapausta), leikkuunesteet, öljyt ja voiteluaineet (8 tapausta) ja kampaajan altisteet (7 tapausta).

Ammattitaudeiksi vahvistettujen allergisten kosketusihottumien suurin aiheuttajaryhmä oli epoksikemikaalit (21 tapausta: bisfenoli A-epoksihartsit 14 tapausta: epoksihartsit ja -muovit 6 tapausta ja epoksikovetin ksylyleenidiamiini 1 tapaus). Epoksiyhdisteet ovat muovikemikaaleja, joita käytetään rakennusalailla ja monilla teollisuuden aloilla.

Isotiatsolinonit ovat myös tärkeä allergisen kosketusihottuman aiheuttajaryhmä (17 vahvistettua tapausta: metyyli-isotiatsolinoni 5 tapausta, kloorimetyyli-isotiatsolinonin ja metyyli-isotiatsolinonin seos 11, ja oktyyli-isotiatsolinoni 1 tapaus). Isotiatsolinonit ovat säilöntäaineita, joita käytetään mm. maaleissa, kosmeettisissa tuotteissa ja metallintyöstönesteissä. Metyyli-isotiatsolinonin käyttö itsenäisenä säilöntäaineena yleistyi vuosituuhannen vaihteen jälkeen, ja sen ajatellaan olevan pääsyy maailmanlaajuiseen isotiatsolinonikosketusallergiaepidemiaan. Suomessa isotiatsolinoniallergia on nykyisin toiseksi yleisin ihotestauksessa esiin tuleva kosketusallergia nikkeli-allergian jälkeen. Isotiatsolinonit aiheuttavat iho-oireita jo hyvin pieninä pitoisuuksina, ja olisi tärkeää, että niiden käyttö mainittaisiin käyttöturvatiedotteissa aina riippumatta pitoisuudesta.

Muita työperäistä allergista kosketusihottumaa aiheuttaneita säilöntäaineita olivat formaldehydi (3 vahvistettua tapausta), jodipropyneylibutylikarbamaatti (1 tapaus), ja tarkemmin määrittelemätön säilöntäaine (1 tapaus). Säilöntäaineiden aiheuttamia vahvistettuja tapauksia oli siis yhteensä 22.

Kumikemikaalit olivat vielä 1990-luvulla tärkein työperäisen kosketusallergian aiheuttajaryhmä, mutta viime vuosina sen suhteellinen merkitys on vähentynyt (v. 2013 oli yhteensä 17 vahvistettua tapausta: tiuraamit 13 tapausta, merkaptobentsotiatsoli 1 tapaus ja tarkemmin määrittelemätön kumikemikaali 3 tapausta).

Muovikemikaaleista epoksikemikaalien lisäksi tärkeä työperäisen kosketusallergian aiheuttajaryhmä on akryyliyhdisteet (sisältää akrylaatit, metakrylaatit ja syanoakrylaatit, yhteensä 10 vahvistettua tapausta). Polyuretaanimuovien koveteina käytetyt isosyanaatit aiheuttivat 2 työperäistä allergista kosketusihottumaa, polyvinyylikloridin aiheuttamia tapauksia oli 3, polyeteenimuovin aiheuttamia 1 ja fenoliformaldehydihartsiliiman aiheuttamia 1. Muoveihin ja liimoihin liittyviä viivästyneitä kosketusallergioita oli yhteensä 37.

Metallien aiheuttamia vahvistettuja allergisia kosketusihottumia oli yhteensä 9 (kromi 2, nikkeli 6 ja koboltti 1).

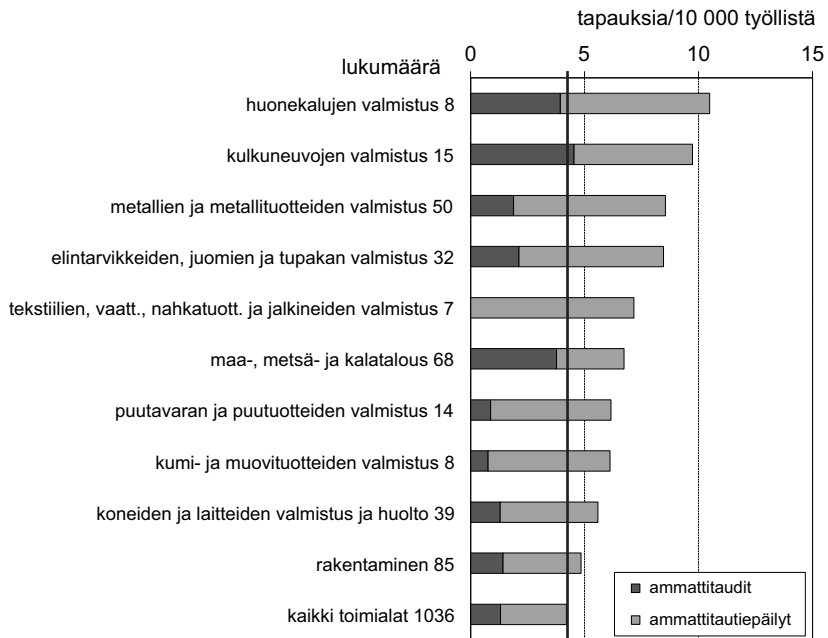
Vahvistettuja hiusväriaineallergioita oli 5 ja hiusten vaalennuksessa käytettyjen persulfaattien aiheuttamia kosketusallergioita oli 2.

EU-lainsäädännön määräämä 26 hajusteaineesosan pakollinen ilmoittaminen kosmeettisissa tuotteissa on mahdollistanut hajusteallergian toteamisen ammattitaudiksi paljon aikaisempaa useammin. Nyt hajusteisiin liittyviä hyväksytyjä allergisia kosketusihottumia oli 5 tapausta (limoneeni 1 tapaus, linalooli 1 tapaus, Lyral 1 tapaus ja tarkemmin määrittelemätön hajuste 2 tapausta).

Ammattitaudeiksi vahvistettujen kosketusurtikarioiden ja proteiinikosketusihottumien tavallisin aiheuttaja on edelleen lehmän epiteeli (15 tapausta), mutta jauhojen aiheuttamia tapauksia oli myös varsin paljon (10 tapausta). Vielä 1990-luvulla luonnonkumi oli tärkeä työperäisen välittömän ihokosketusallergian aiheuttaja, mutta 2013 sen aiheuttamia tapauksia oli vain 1.

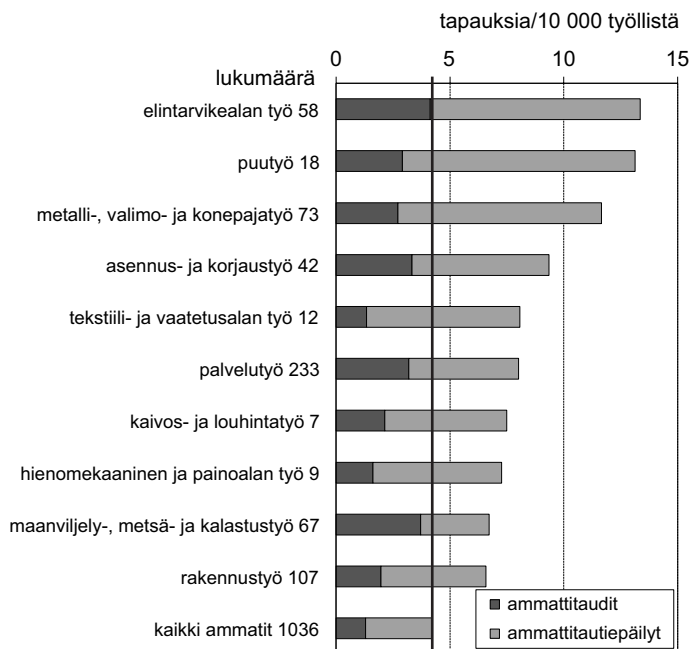
Ihon työperäisistä infektioitaudeista tärkein on hoitolaitoksissa esiintyvä syyhy (11 tapausta).

Ihotaudit toimialaryhmän mukaan v. 2013

KUVA 21.

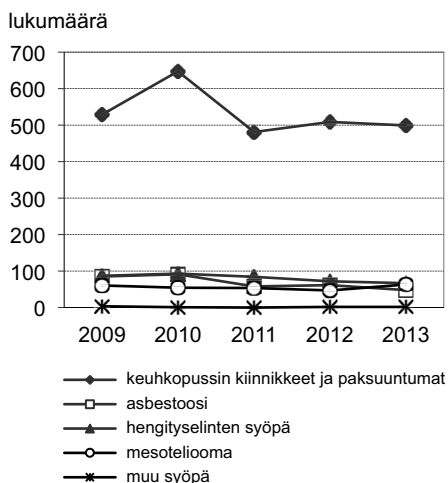
Ihotaudit ammattiryhmän mukaan v. 2013

KUVA 22.

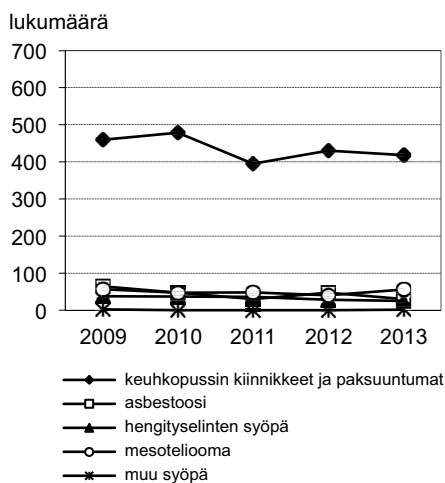
6 Asbestisairaudet ja syövät

**Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt:
Asbestisairaudet diagnoosin mukaan
v. 2009–2013**

KUVA 23a.

**Ammattitaudit:
Asbestisairaudet diagnoosin mukaan
v. 2009–2013**

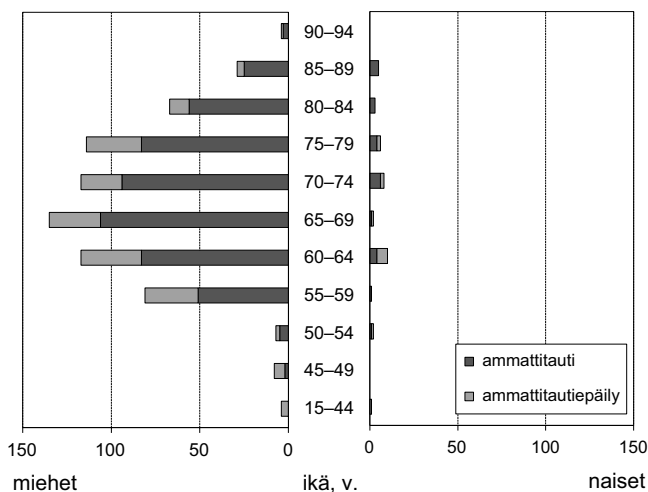
KUVA 23b.

Mineraalipölyt voivat kertyä keuhkoihin ja aiheuttaa muutoksia keuhkopussiin, keuhkokudokseen tai vatsakalvoon. Mineraalipölyistä yleisimmin sairauksia aiheuttavat asbesti- ja kvartsipöly. Asbestipölyn aiheuttamia sairauksia kirjattiin vuonna 2013 kaikkiaan 721 tapausta (726 v. 2012), mikä oli 16 % kaikista ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksista (taulukko 1 ja 16). Tavallisin asbestin aiheuttama sairaus oli keuhkopussin kiinnikkeet ja paksuuntumat, joita kirjattiin 499 (509 v. 2012). Keuhkopussin kiinnikkeet ja paksuuntumat aiheuttavat harvoin oireita tai todettavissa olevaa keuhkojen toiminnan alenemista. Asbestoosia ja epäilyjä ilmoitettiin 48 (62 v. 2012). (kuvat 23a ja 23b/taulukko 16). Asbestin aiheuttamaksi epäiltyjä syöpiä rekisteröitiin 132 (121 v. 2012). Näistä hengityselinten syöpiä ja epäilyjä oli 67 (72 v. 2012) ja mesotelioomia 63 (47 v. 2012). Muita asbestin aiheuttamaksi epäiltyjä syöpiä oli 2 (0 v. 2012) (kuva 24/taulukko 16). Ammattitautiteina vahvistettiin keuhkopussin kiinnikkeitä ja paksuuntumia 418, asbestoosia 30, hengityselinten syöpiä 25, mesotelioomia 56 ja 1 äänihuulien syöpä.

Muita kuin asbestiin liittyviä syöpien tutkimuksia kirjattiin 8. Ne jäivät kaikki ammattitautiepäilyiksi. Epäilyjä aiheuttivat mm. puupölylle ja kromille altistumiset.

Asbestisairaudesta kehittyminen vaaditaan pitkäkestoinen ja voimakas altistu-

Asbestisairaudet ikäryhmän ja sukupuolen mukaan v. 2013

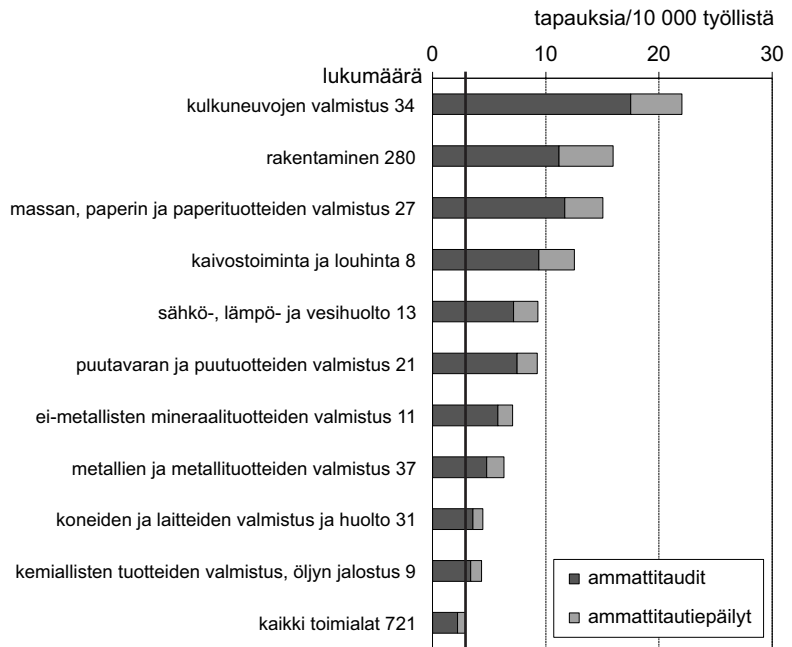
KUVA 24.

minen. Asbestille altistumisen ja sairauden kehittymisen välillä on yleensä 20–40 vuoden viive. Asbestisairauksia todettiin eniten 65–69-vuotiaiden ikäryhmässä (kuva 24/taulukko 1). Kaikista asbestisairauksista todettiin 65 vuotta täyttäneillä 68 %, keski-ikä oli 69 v. Vanhimmat sairastuneet olivat yli 90-vuotiaita. Nuorin, jolla rekisteröitiin ammattitautina vahvistettu asbestisairaus, oli ikäluokassa 45–49. Asbestille ovat altistuneet pääosin miehet, vain 5 % tutkituista asbestisairauksista kirjattiin naisille.

Asbestisairauksista ja epäilyistä 280 (39 %) oli rakentamisen toimialalla. Asbestisairauksia ja epäilyjä oli työllisten määrään suhteutettuna eniten kulkuneuvojen valmistuksen (22/10 000), ja rakentamisen (16/10 000) toimialoilla (kuva 25 ja 26/taulukko 16). Ammattiryhmittäin asbestisairauksien ilmaantuvuus oli suurinta rakennustyössä (21/10 000) ja kaivos- ja louhintatyössä (14/10 000). Asbestisairaus voidaan todeta ammattitautina myös työelämän päättymisen jälkeen. Tämä aiheuttaa ilmaantuvuuslukujen (tapauksia/10 000 työllistä) epätarkkuutta, sillä ilmaantuvuusluku suhteutetaan rekisteröimisvuoden työllisten määrään.

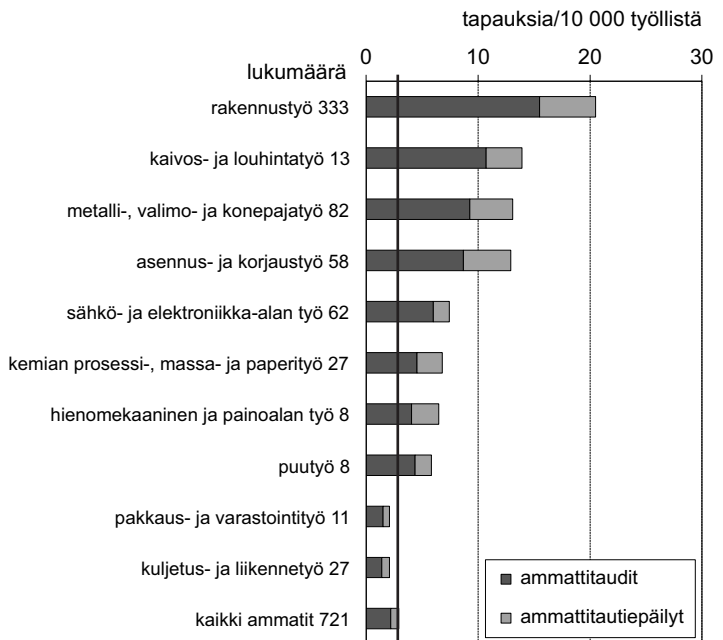
Kaikista tutkituista asbestisairauksista vakuutuslaitokset vahvistivat ammattitaudeiksi 74 %, hyvänlaatuisista keuhkopussin paksuuntumista ja mesoteliomista 84 %. Keskiarvoa suurempi prosenttiosuus osoittaa diagnostiikan ja altistumisen arvioinnin olevan selkeää. Asbestiammattitautien toteamisessa on vakiintuneet käytännöt (kuva 23b).

Asbestisairaudet toimialaryhmän mukaan v. 2013

KUVA 25.

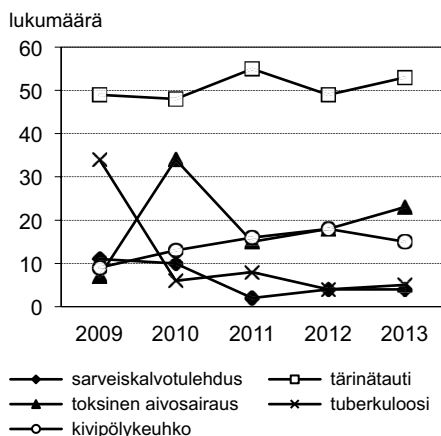
Asbestisairaudet ammattiryhmän mukaan v. 2013

KUVA 26.

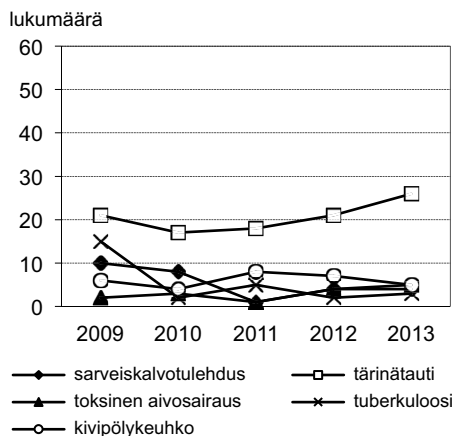
7 Muut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt

Eräitä muita ammattitauteja ja ammattitautiepäilyjä v. 2009–2013

KUVA 27a.

Eräitä muita ammattitauteja v. 2009–2013

KUVA 27b.

Edellisten lukujen ryhmittelyyn sisältymättömiä ammattitauteja ja ammattitautiepäilyjä rekisteröitiin 462 (329 v. 2012), joka on 10 % kaikista tapauksista.

Tartunta- ja loistauteja kirjattiin yhteensä 33 tapausta (ihon infektioaudit, kuten syyhy ja ihon silsasairaudet luetteloidaan ihotauteihin). Näistä ammattitaudiksi vahvistettiin 29 (88 %). Yleisin kirjatuista infektiosairauksista oli munuaisoireinen verenvuotokuume (myyräkuume) 16 tapausta (22 vuonna 2012). Jänisruttotapauksia oli 3 (5 vuonna 2012) ja tuberkuloosia 5 tapausta (2 vuonna 2012) (kuvat 27a ja 27b/taulukko 17). Myyräkuumeen ja jänisrutton ammattitautimäärät heijastelevat kyseisten sairauksien yleistä epidemiatilannetta, joka vaikuttaa myös työssä esiintyviin tartunnan todennäköisyyksiin.

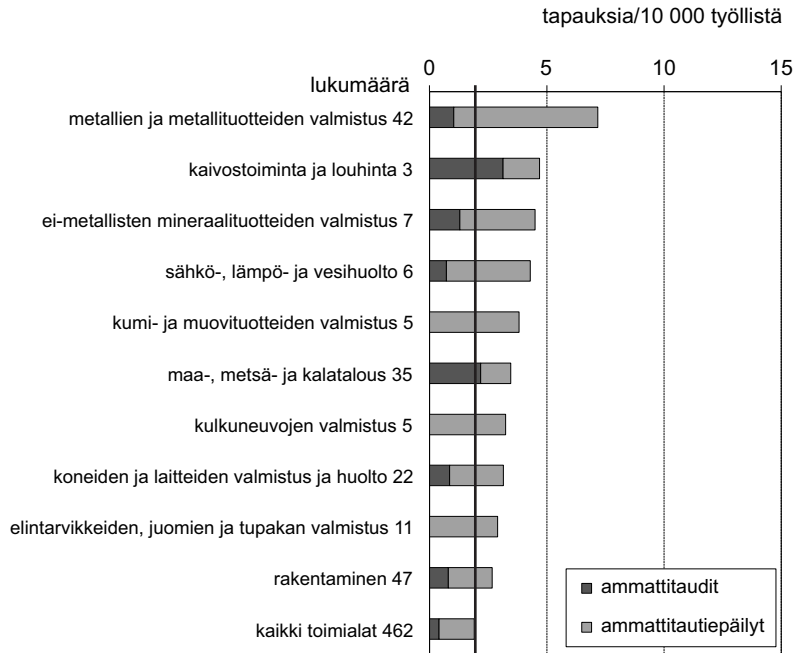
Hermoston sairauksia kirjattiin 31 (28 v. 2012), näistä toksisia aivosairauksia oli 23 (15 v. 2012). Kaikista kirjatuista hermoston sairauksista vahvistettiin ammattitaudiksi vain 6 (19 %), näistä 5 oli toksisia aivosairauksia (kuva 27a/taulukko 17).

Silmän ja apuelinten sairauksia kirjattiin 18 (19 v. 2012). Eniten kirjattiin silmän sidekalvotulehduksia, 11 tapausta. UV-säteilyn aiheuttamia silmävammoja kirjattiin 4 (kuva 27a). Vahvistettuja ammattitauteja oli silmän ja apuelinten sairauksista 6 (33 %), näistä 4 oli sarveiskalvon tulehduksia.

Verenkiertoelinten sairauksia kirjattiin 55 (50 v. 2012). Näistä tärinään liittyvää valkosormisuutta oli 53 tapausta. Ammattitaudiksi vahvistettiin 27 (49 %), näistä 26 oli tärinätautitapauksia. Kivipölykeuhkoja oli 15 tapausta (18 v. 2012), niistä vahvistettuja ammattitauteja 5 (kuva 27a ja taulukko 17).

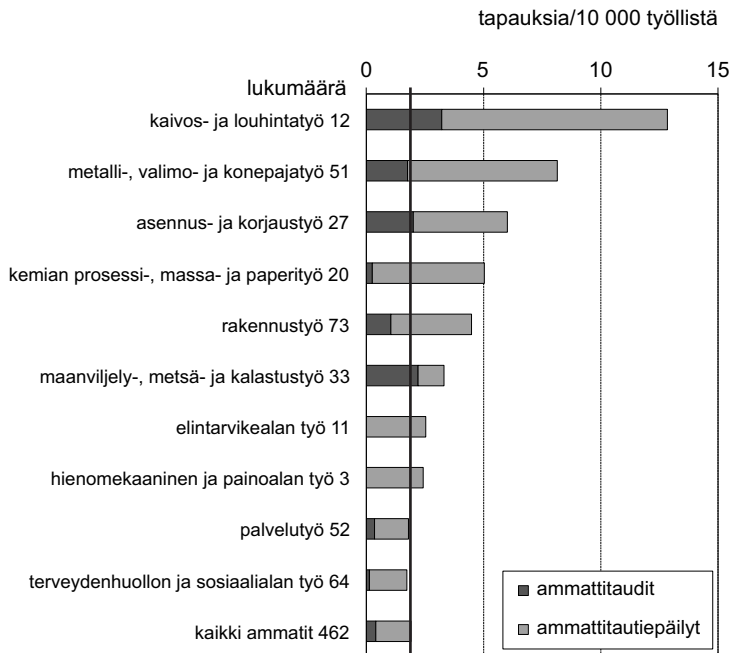
Vakuutuslaitosten vahvistamia ammattitauteja koko tästä muiden sairauksien ryhmästä oli 20 %.

Muut sairaudet toimialaryhmän mukaan v. 2013

KUVA 28.

Muut sairaudet ammattiryhmän mukaan v. 2013

KUVA 29.

8 EU ja ammattitaudit

Euroopan komissio julkaisi 22.5.1990 ammattitautisuosituksen (90/326/EEC), jonka liiteluettelon mukaisesti jäsenmaiden suositeltiin tilastoivan ammattitaudit. Komission tilasto-osasto (Eurostat) keräsi vuonna 1998 vuoden 1995 tapauksia koskevan koetilaston 31 ammattitautinimikkeen osalta. Koetilaston analysointi paljasti huomattavia vertailua vaikeuttavia ongelmia kattavuudessa, lievien ammattitautien korvattavuudessa, korvauskriteereissä sekä eräiden ammattitautien sisällyttämisessä valittuihin nimikkeisiin (Eurostat Working papers 3/1999/E/no. 2).

Komissiossa saatiin syyskuussa 2003 päätökseen suosituksen ja liiteluettelon uudistaminen (2003/670/EY tiedoksi annettu numerolla K(2003)3297). Suosituksen liitteessä 1 esitetty eurooppalainen ammattitautiluettelo sisältää edelleen sekä aiheuttajan että diagnoosin mukaan määritellyjä nimikkeitä. Taulukossa 18 esitetään Suomessa vuonna 2013 rekisteröidyt ammattitaudit luokiteltuna EU:n suosituksen liiteluettelon mukaisesti.

Liiteluettelon ohella komission suositus kehottaa tilastoimaan kustakin ammattitautitapauksesta ainakin sukupuolen, diagnoosin ja aiheuttajan. Diagnoosin ja aiheuttajan kirjaamista erillisinä muuttujina pidetään tilastotarkoituksiin tärkeänä, koska monista ammattitaudeista (esim. syövät, astma, ihotaudit) osa kirjautuu aiheuttajan ja osa diagnoosin mukaan määritelyihin luokkiin. Komissiolle (Eurostat) toimitetaan vuosittain vahvistetut ammattitautitiedot, joihin sisältyvät diagnoosit on määritellyt EODS Phase 1 Methodology-Working Paper 3/2000/E/no. 19 liiteluettelossa. Luettelo sisältää 68 ensisijaisesti ilmoitettavaa ja 41 vapaaehtoisesti ilmoitettavaa diagnoosia. Komissiolle toimitetaan myös tiedot kyseisenä vuonna ammattitautiin kuolleista. Ammattitaudit esitetään EODS-diagnoosin mukaan tarkemmin taulukossa 19. EODS-tiedonkeruuseen on valittu mukaan vain sellaiset ammattitautinimikkeet, jotka sisältyvät kaikkien (tai ainakin useimpien) jäsenmaiden ammattitautiluetteloihin.

Vuonna 2013 vahvistetuista ammattitaudeista 1 706 (94 %) oli luokiteltavissa liiteluettelon perusteella. Eurostatiin ilmoitetuista varsinaisen EODS-listan ammattitaudeista tärkeimmät olivat melun vaikutus sisäkorvaan (520), keuhkopussin plakit (418), ei-allerginen kosketusihottuma (142), allerginen kosketusihottuma (140), olkaluun sivunastan tulehdus (83), astma (63), mesoteliooma (56) ja jännetuppitulehdus (50). Vapaaehtoisen EODS-listan tauteja olivat myyräkuume (16), jänisrutto (3), salmonella (1), amebiaasi (1), borrelioosi (1), pohjehermon sairaus (1) ja sidekalvotulehdus (1). Luokituksen ulkopuolelle jäävistä vahvistetuista ammattitautitapauksista suurin ryhmä oli syyhy (11). Suomessa suurimmalle osalle ammattitautinimikkeistä (68 %) ei kirjattu yhtään tapausta vuonna 2013.

9 Yhteenvedo

Työterveyslaitoksen Työperäisten sairauksien rekisteriin (TPSR) kirjattiin vuodelta 2013 yhteensä 4 602 ammattitautia tai ammattitautiepäilyä eli 18,7 tapausta 10 000 työllistä työntekijää kohden. Vahvistettuja ammattitauteja oli 1 811 eli 7,4 10 000 työllistä työntekijää kohden. Viime vuosien lukumäärien lasku näyttää nyt pysähtyneen. Naisten tapauksen osuus oli 37 %, eli sama kuin vuonna 2012 (37 %).

Nämä tiedot kattavat Tapaturmavakuutuslaitosten liittoon (TVL) ja Maatalousyrittäjien eläkelaitokseen (MELA) vuonna 2013 ilmoitetut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt. Ilmoitusjärjestelmässä ja korvausperiaatteissa tapahtuneiden muutosten takia vuosien 2005–2013 tiedot ovat keskenään vertailukelpoisia, mutta niitä ei pidä suoraan verrata TPSR:n aikaisempien tietojen kanssa.

Tässä julkaisussa esitetään ammattitautien ja ammattitautiepäilyjen kokonaismäärien lisäksi erikseen ne tapaukset, joiden kohdalla vakuutuslaitokset ovat katsooneet ammattitautilaissa säädettyjen ammattitautien korvausedellytysten täyttyneen. Näiden vahvistettujen ammattitautien lukumäärä on sen hetken tieto, jolloin aineisto on saapunut Työterveyslaitokseen. Mikäli vielä käsittelyssä olevia ammattitautiepäilyjä vahvistetaan ammattitaudeiksi, tässä esitetyt lukumäärät muuttuvat vastaavasti. Vakuutuslaitosten vahvistamien ammattitautien osuus kaikista oli 39 %, lähes sama kuin vuonna 2012 (40 %) tilaston julkaisemishetkellä. Vahvistettujen ammattitautien suhteellinen osuus oli suurin meluvammoissa ja asbestisairauksissa ja pienin astmoissa ja muut sairaudet -ryhmässä. Vahvistettujen ammattitautien suhteelliseen osuuteen vaikuttavat monet tekijät kuten työntekijän kynnys hakeutua tutkimuksiin oireiden vuoksi, lääkärin ja vakuutuslaitoksen kynnys hyväksyä tapaus perustelluksi ammattitautiepäilyksi sekä se, miten selkeää ja luotettavaa kunkin sairauden osalta on diagnoosin tekeminen ja työperäisen syyn tunnistaminen. Ammattitautiepäilyjen osuus, yli puolet kaikista tapauksista osoittaa, että järjestelmä eli ammattitautilainsäädäntö ja käytäntö toimivat ja tutkimuksi tulevat alhaisenkin epäilykynnyksen tapaukset. Toisin sanoen lieväkin epäily voi aiheuttaa tarkemman selvityksen tapauksen työperäisyydestä ja varmistuksen sairauden ja altistumisen välisestä yhteydestä luotettavia kliinisiä testejä käyttäen.

Yleisimpiä ammattitauteja tai ammattitautiepäilyjä olivat meluvammat 1 040 tapausta. Niistä vakuutuslaitosten vahvistamia ammattitauteja oli 50 %. Meluvammat ovat pääasiallisesti seurausta altistumisesta melulle 1990-luvulla tai jo aikaisemmin. Miehillä meluvammoja esiintyy yli kymmenkertainen määrä verrattuna naisiin. Toimialoista eniten meluvammoja työllisten määrään suhteutettuna todettiin massan, paperin ja paperituotteiden valmistuksessa 36/10 000 ja kulkuneuvojen valmistuksessa 26/10 000.

Rasitussairauksia kirjattiin 461. Yleisin rasitussairaus oli olkaluun sivunastan tulehdus, joka muodosti lähes puolet tapauksista. Toiseksi yleisimpiä olivat jänne- ja jännetuppitulehdukset. Vahvistettujen rasitussairauksien määrä oli 46 %. Nais-

ten osuus kaikista tutkituista rasisairauksista oli 36 %. Toimialoista työllisten määrään suhteutettuna todettiin ylivoimaisesti eniten rasisairauksia elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistuksessa 14/10 000. Tekstiilien, vaatteiden, nahkatuotteiden ja jalkineiden valmistuksessa rasisairauksia ilmoitettiin 9/10 000.

Hengitystieallergioita kirjattiin 882. Ammattiastmoja ja epäilyjä näistä oli 652, allergisia nuhia 184 ja allergisia alveoliitteja (homepölykeuhkoja) 40. Naisten osuus hengitystieallergioista oli 67 %. Eniten allergisia hengityselinsairauksia oli työllisten määrään suhteutettuna toimialoilla elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistus 14/10 000 ja maa- ja metsätalous, kalastus 12/10 000. Lukumääräisesti suurin osa (389) hengitystieallergioista oli toimialalla julkiset ja muut palvelut. Tähän isoon ryhmään kuuluu yli 800 000 palkansaajaa, jotka toimivat mm. kouluissa, sairaaloissa tai ovat kuntien maatalouslomittajia.

Hengitystieallergioiden yleisimmät aiheuttajat olivat homesienet, eri kemialliset tekijät sekä eläinten epiteeli, karvat tai eritteet, jauhot, viljat ja rehut. Vakuutuslaitosten vahvistamia ammattitauteja oli kaikista hengitystieallergioista 15 %. Astmoja vahvistettiin vähiten. Vähäinen vahvistettujen ammattiastmojen osuus ilmoitetuista osoittaa astman aiheuttajien tunnistamisen vaikeutta. Työpaikoilla on edelleen paljon sisäilmaongelmia ja kosteusvaurioita, ja koska myös hengitystieoireet ovat yleisiä, johtaa tämä yhdistelmä usein ammattitaudin epäilyn vuoksi tutkimuksiin.

Ammatti-ihotauteja ja -tautiepäilyjä oli 1 036 tapausta. Näistä 29 % oli allergisia kosketusihottumia ja 24 % ärsytyskosketusihottumia. Vakuutuslaitosten vahvistamia ammatti-ihotauteja oli 31 % kaikista rekisteröidyistä. Ammatti-ihotauteja esiintyi naisilla enemmän kuin miehillä. Ammatti-ihotauteja esiintyi kaikenikäisillä työntekijöillä. Henkilöiden, joiden ihottumasta oli tehty ilmoitus rekisteriin, keski-ikä oli alempi (38 vuotta) kuin kaikilla rekisteriin ilmoitetuilla (50 vuotta). Suhteellisesti eniten vahvistettuja ammatti-ihotauteja oli kulkuneuvojen valmistuksessa. Myös huonekalujen valmistuksessa ja maataloudessa oli runsaasti vahvistettuja tapauksia. Elintarvikealan ja maatalouden ammattiteissa oli suhteellisesti eniten vahvistettuja ammatti-ihotautitapauksia. Vahvistetuissa ärsytyskosketusihottumissa aiheuttajaksi oli tavallisimmin ilmoitettu märkätyö ja ammattitaudeiksi vahvistettujen allergisten kosketusihottumien suurin aiheuttajaryhmä oli epoksikemikaalit. Isotiatsolinonit ovat myös tärkeä allergisen kosketusihottuman aiheuttajaryhmä. Isotiatsolinonit ovat säilöntäaineita, joita käytetään mm. maaleissa, kosmeettisissa tuotteissa ja metallintyöstönesteissä. Metyyli-isotiatsolinonin käyttö itsenäisenä säilöntäaineena yleistyi vuosituhannen vaihteen jälkeen, ja sen ajatellaan olevan pääsyy maailmanlaajuiseen isotiatsolinonikosketusallergiaepidemiaan. Suomessa isotiatsolinoniallergia on nykyisin toiseksi yleisin ihotestauksessa esiin tuleva kosketusallergia nikkeli-allergian jälkeen. Paljon ihottumia aiheuttivat myös kosmeettiset aineet, metallit, pesuaineet, kumi ja kumikemikaalit ja eläinperäiset altisteet. Syyhypunkin aiheuttamia ihoinfektioita ilmoitettiin 11. Työperäistä syyhyä todetaan hoitoaloilla työskentelevillä.

Asbestin aiheuttamia ammattitauteja ja ammattitautiepäilyjä kirjattiin 721 tapausta. Tavallisin asbestin aiheuttama sairaus (499 tapausta) oli keuhkopussin kiinnikkeet ja paksuuntumat, jotka aiheuttavat harvoin oireita tai todettavissa olevaa keuhkojen toiminnan alenemista. Asbestoosia (asbestipölykeuhkoja) ilmoitettiin

48 ja asbestin aiheuttamaksi todettuja tai epäiltyjä syöpiä 132. Vakuutuslaitoksen vahvistamia ammattitauteja asbestisairauksista oli 74 %. Asbestisairaudet kehittyvät hitaasti ja niitä esiintyy yleisimmin iäkkäillä miehillä. Kaikista asbestisairauksista todettiin 65 vuotta täyttäneillä 68 %. Vanhimmat sairastuneet olivat yli 90-vuotiaita. Nuorin, jolla rekisteröitiin ammattitautina vahvistettu asbestisairaus, oli ikäluokassa 45–49. Asbestille ovat altistuneet pääosin miehet, vain 5 % asbestisairauksista kirjattiin naisilla. Asbestisairauksista suurin määrä 280 (39 %) oli rakentamisen toimialalla. Työllisten määrään suhteutettuna asbestisairauksia oli toimialoista eniten kulkuneuvojen valmistuksessa (22/10 000) ja rakentamisessa (16/10 000).

Muita ammattitauteja ja ammattitautiepäilyjä kirjattiin 462 tapausta. Muut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt -ryhmään kuuluvat tärinään liittyvä valkosormisuus (53, joista vahvistettuja 26), munuaisoireinen verenvuotokuume eli myyräkuume (16), silmän sidekalvotulehdus (11), kivipölykeuhko (15, joista vahvistettuja 5), toksinen aivosairaus (23, joista vahvistettuja 5) ja tuberkuloosi (5, joista vahvistettuja 3). Tähän ryhmään kuuluu myös huomattava määrä tapauksia, joissa diagnoosi oli ilmoitettu epätarkasti. Vakuutuslaitosten vahvistamia ammattitauteja tästä ryhmästä oli 20 %.

10 Sammandrag

I Arbetshälsoinstitutets register över arbetsrelaterade sjukdomar (RARS) registrerades sammanlagt 4 602 fall av yrkessjukdom eller misstänkt yrkessjukdom för år 2013, vilket motsvarar 18,7 fall per 10 000 yrkesverksamma personer. Jämfört med 2012 har antalet fall förökad ca fyra procent. Trettiosju procent av fallen gällde kvinnor, precis samma som i år 2012.

I dessa uppgifter ingår de fall av yrkessjukdom eller misstänkt yrkessjukdom som anmälts till Olycksfallsförsäkringsanstaltens förbund (OFF) och till Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt (LPA). På grund av förändringar i anmälnings-systemet och ersättningsgrunderna är uppgifterna för åren 2005–2013 jämförbara sinsemellan, men de bör inte jämföras direkt med tidigare uppgifter i RARS.

I denna publikation presenteras förutom det totala antalet fall av yrkessjukdomar och misstänkta yrkessjukdomar separat sjukdomar som försäkringsanstalterna fastställt som yrkessjukdomar. Antalet fall av fastställda yrkessjukdomar gäller för den tidpunkt då materialet har kommit till Arbetshälsoinstitutets kännedom. På så sätt ändras informationen allt eftersom misstänkta fall fastställs som yrkessjukdomar. Andelen av de fall av yrkessjukdomar som försäkringsanstalterna fastställt utgör trettio nio procent av alla anmälda fall, i stort sett samma som i år 2012 (fyrtio procent). Av de fastställda yrkessjukdomarna var den relativa andelen störst inom bullerskador och asbestsjukdomar och minst inom gruppen astma och andra sjukdomar. Andelen beror på många faktorer, till exempel hur hög tröskeln är att söka vård, om sjukdomen eller symtomen godkänns som grundad misstänkt yrkessjukdom samt hur lätt det är att ställa diagnos och identifiera den arbetsrelaterade orsaken för varje enskild sjukdom. Andelen fastställda yrkessjukdomar, det vill säga över hälften av de anmälda, visar att tröskeln som leder till undersökningar inte är för hög.

De vanligaste yrkessjukdomarna eller misstänkta yrkessjukdomarna är bullerskador, av vilka 1 040 fall registrerades. Av dem utgör femtio procent yrkessjukdomar som fastställts av försäkringsanstalterna. De bullerskador som anmälts till försäkringsanstalterna är huvudsakligen en följd av exponering för buller under 1990-talet eller tidigare. Incidensen av bullerskador var över tio gånger högre bland män än bland kvinnor. I förhållande till antalet anställda konstaterades den högsta incidensen av bullerskador inom massa-, pappers- och pappersvaruindustrin (36/10 000) och inom tillverkning av transportmedel (26/10 000).

461 fall av fastställda och misstänkta belastningsskador registrerades. Den vanligaste belastningsskadan var epikondylit i överarmen, som utgjorde nästan hälften av fallen. De näst vanligaste skadorna var senskide- och slemhäcksinflammationer. Andelen fastställda belastningsskador uppgick till fyrtio sex procent. Antalet fastställda fall var lägst beträffande karpaltunnelsyndrom, vilket visar på svårigheten att identifiera den arbetsrelaterade orsaken. Trettiosex procent av de registrerade fallen av belastningsskador förekom bland kvinnor. Belastningsskador förekom i alla ålderskategorier. En granskning av de olika sektorerna visar att flest belastningsskador anmäldes inom tillverkning av livsmedel, drycker och tobaksvaror (14/10 000) och inom tillverkning av textil-, kläder- och lädervaror (9/10 000).

882 fall av fastställda och misstänkta luftvägsallergier registrerades, av vilka 652 var astma, 184 allergisk snuva och 40 allergisk alveolit (mögeldammlunga). Kvinnornas andel av luftvägsallergierna utgjorde sextiosju procent och förekomsten var störst i åldersgruppen 50–54 år. Incidensen var högst inom tillverkning av livsmedel, drycker och tobaksvaror (14/10 000) och inom jordbruk, skogsbruk och fiske (12/10 000). De vanligaste orsakerna till yrkesrelaterad astma var mögelsvampar, mjöl, spannmål och foder samt epitel, hår och avsöndringar från djur. Av alla anmälda fall av luftvägsallergier var femton procent fastställda av försäkringsanstalterna som yrkessjukdom. Astma hade det lägsta antalet fastställda fall. Den låga andelen fastställda astmafall jämfört med antalet anmälda fall visar på svårigheten att identifiera orsakerna bakom astma. Det förekommer fortfarande stora problem med inomhusluften och fuktskador på arbetsplatserna och eftersom luftvägssymtom är vanliga leder de ofta till undersökning på grund av misstanke om yrkessjukdom.

Yrkesrelaterade hudsjukdomar och misstänkta yrkesrelaterade hudsjukdomar anmäldes 1 036 fall. Av dessa utgjorde tjugonio procent allergisk och tjugofyra procent irriterande kontaktdermatit. Yrkesrelaterade hudsjukdomar som fastställdes av försäkringsanstalterna utgjorde trettioett procent av alla anmälda fall. Yrkesrelaterade hudsjukdomar var något vanligare bland kvinnor än bland män. Yrkesrelaterade hudsjukdomar förekommer bland anställda i alla åldrar, men medelåldern, 38 år, bland de drabbade var tolv år lägre än i andra kategorier, 50 år. I de olika sektorerna förekom hudsjukdomar främst inom tillverkningen av möbler (11/10 000) och av motorfordon och andra transportmedel (10/10 000). ”Vått arbete” förorsakade 126 yrkesrelaterade hudsjukdomar. Viktigaste kemikalier för allergisk kontaktdermatit var olika epoxikemikalier (42 fastställda fall). Också olika kosmetiska ämnen, metaller, tvättmedel, gummi och gummi kemikalier och animaliska ingredienser förorsakade flera hudsjukdomar. Antalet fall av hudinfektioner förorsakad av skabbdjur var elva. Yrkesrelaterade skabb förekommes mest i hälsovård.

721 fall av yrkessjukdomar och misstänkta yrkessjukdomar orsakade av asbest registrerades. Den vanligaste asbestorsakade sjukdomen (499 fall) var sammanväxningar och förtjockningar i lungsäcken som sällan ger symtom eller någon konstaterbar nedsättning av lungfunktionen. Antalet anmälda fall av asbestos (asbestdammlunga) uppgick till 48 och antalet fall av konstaterad eller misstänkt cancer till 132. Sjuttiofyra procent av asbestsjukdomarna var fastställda av försäkringsanstalterna som yrkessjukdom. Asbestsjukdomarna utvecklas långsamt och förekommer främst bland äldre män. Över hälften av fallen (68 %) förekom hos personer 65 år och över, de äldste var över 90 år. I förhållande till antalet anställda registrerades den högsta incidensen av asbestsjukdomar inom tillverkningen av transportmedel (22/10 000) och inom byggverksamhet (16/10 000). I dessa branscher var exponeringen för asbest tidigare vanlig.

462 fall av övriga yrkessjukdomar och misstänkta fall av yrkessjukdom registrerades. Övriga sjukdomar var bl.a. vitafingrar i samband med vibrationer (anmälda 53), blodfeber med njursymtom d.v.s. sorkfeber (16), konjunktivit (11), stendammunga (15), toxisk encefalopati (23) och tuberkulos (5). Denna grupp omfattar också en betydande mängd fall där diagnosen var oklart angiven. Inom den här gruppen var andelen fall av yrkessjukdom som fastställdes av försäkringsanstalterna tjugo procent.

11 Summary

In 2013 a total of 4,602 cases of occupational disease or suspected occupational disease were notified to the Finnish Institute of Occupational Health's Register of Occupational Diseases (FROD), i.e. 18.7 cases per 10,000 employed. Compared with 2012, the increase was about 4%. The proportion of women's cases was 37%, i.e. the same as in 2012.

These data cover the occupational diseases and suspected occupational diseases notified to the Federation of Accident Insurance Institutions (FAII) and the Farmers' Social Insurance Institution (MELA – Finnish abbreviation) in 2012. Because of changes in the communication arrangements and principles regarding compensation, the data for 2005–2013 are comparable, but they should not be compared directly with earlier FROD data.

In this publication, the numbers of recognised and suspected cases have been presented separately. The number of recognised occupational diseases is the data at the point when the material arrived at the Finnish Institute of Occupational Health. Therefore it changes over time as suspected cases are recognised as occupational diseases. The proportion of all occupational diseases recognised by the insurance institutions was 39% of the total notified, in 2012 it was 40%. The relative proportion of recognised occupational diseases was largest in noise-induced hearing loss and asbestos-induced diseases, and smallest in the asthma and other diseases group. The proportions are influenced by many factors such as the threshold for seeking an examination and acceptance of the symptoms or disease as being an occupational disease as well as how clearly the diagnosis can be made for each illness, and the cause of it being identified as work-related. The proportion of recognised occupational diseases, close to half of those notified, shows that the threshold for seeking an examination is not too high.

The most common recognised or suspected occupational diseases are noise-induced hearing loss, where 1,040 cases were notified (1,066 in 2012). Of these, 50% were recognised as occupational disease by the insurance institution. The hearing loss that is notified to the insurance institutions relates mainly to exposure to noise in the 1990s or earlier. Hearing loss in men is over ten times the figure compared to women. The highest incidence of hearing loss by industry was seen in the manufacture of pulp, paper and paper products, and manufacture of motor vehicles and other transport equipments. The damage to hearing in the majority of cases was below the level for compensation.

There were 461 recognised or suspected occupational cases of repetitive strain injury (RSI) (465 in 2012). The most common RSI was epicondylitis (tennis elbow) which made up almost half of the cases. The second most common was tenosynovitis/peritendinitis. There were 85 cases of carpal tunnel syndrome notified. The average amount of recognised RSI was 46%. The lowest number recognised was that of carpal tunnel syndrome which indicates the difficulty of identifying it as

work related. The proportion of RSI notified for women was 43%. RSI was seen in all age groups, the most common age group was 45–49 years. When examined by industry, RSI was notified relatively most often in manufacture of food products, beverages and tobacco products and manufacture of textile, wearing apparel and leather products.

There were 882 recognised and suspected occupational cases of allergic respiratory diseases notified (874 in 2012), of which 652 were asthma, 184 allergic rhinitis and 40 allergic alveolitis ('farmer's lung'). Women accounted for 67% of allergic respiratory diseases and they were seen most commonly in 50–54 year olds. The highest figures notified were in manufacture of food products, beverages and tobacco products and in agricultural occupations. The most common causes of occupational asthma were fungal spores, flour, grain and animal feed as well as animal epithelia, hair or excreta. Of all the allergic respiratory diseases notified, 15% were recognised as occupational diseases by the insurance institutions. Asthma was recognised the least. The low proportion of recognised cases of asthma as an occupational disease indicates the difficulty of identifying the causes of asthma. There are still a lot of problems with the indoor air and damp damage in work places. Because also respiratory tract symptoms are common, this combination is often examined as suspected occupational disease.

There were 1,036 cases of recognised and suspected occupational skin diseases (944 in 2012). Of these, 29% were allergic contact dermatitis and 24% irritant contact dermatitis. The occupational skin diseases recognised by the insurance institutions accounted for 31% of the cases notified. Occupational dermatitis was seen more frequently in women than in men. Occupational dermatitis was observed in workers of all ages, but their average age (38 years) was twelve years lower than for others. Dermatitis by industry was seen mostly in manufacture of furniture, and motor vehicles and other transport equipment. The most common chemical for allergic contact dermatitis were epoxy chemicals. Other common causes for occupational skin diseases were "wet work", cosmetics, various metals and metal compounds, washing agents, rubber allergens as well as animal-derived substances. Itch mites caused 11 skin infections. Occupational itch is mainly seen in health care sector.

There were 721 cases of recognised and suspected occupational disease caused by asbestos (726 in 2012). The most common disease caused by asbestos (499 cases) was pleural plaques and adhesions which rarely cause symptoms or observable reduction in lung function. There were 48 notified cases of asbestosis and 132 cases of cancer caused by or suspected as being caused by asbestos. Of asbestos-induced diseases 74% were recognised as occupational diseases by the insurance institutions. Asbestos diseases develop slowly and they are most commonly seen in older men. Over half of the cases (69%) were seen among men over 65 years of age, the oldest ones being over 90 years of age. In relation to industry, most asbestos-induced diseases were notified in manufacture of motor vehicles and other transport equipment and construction sector. Exposure to asbestos was common in earlier years in these sectors.

There were 462 cases of other diseases notified (329 in 2012). Other diseases included hand and arm vibration syndrome (53), epidemic nephritis ('mole fever') (16), conjunctivitis (11), silicosis (15), toxic encephalopathy (23) and tuberculosis (5). This group also included a significant number of cases where the diagnosis notified was imprecise. From this group, 20% were recognised by the insurance institutions.

Annex tables 3, 17, 18 and 19 contain some additional statistical information in English.

Teema-artikkelit

Epoksikemikaalien aiheuttamat allergiset kosketushottumat

Kristiina Aalto-Korte, Maria Pesonen, Ilpo Mäkinen

Katsaus ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä maksettuihin korvauksiin

*Katri Kytömäki, Tapaturmavakuutuslaitosten liitto (TVL)
Henri Virtanen, Maatalousyrittäjien eläkelaitos (MELA)*

Epoksikemikaalien aiheuttamat allergiset kosketushottumat

Epoksikemikaaleihin liittyvät iho-oireet ovat yleisimmin allergista kosketushottumaa eli ne johtuvat viivästyneestä kosketusallergiasta. Epoksikemikaalit ovat myös ihoa ärsyttäviä ja voivat aiheuttaa ärsytyskosketushottumaa ilman allergista herkistymistä. Epoksien happoanhydridikovetteet puolestaan aiheuttavat välitöntä allergiaa, joka ilmenee iholla kosketusurtikariana. Tässä artikkelissa keskitytään epoksikemikaalien aiheuttamaan viivästyneeseen allergiseen kosketushottumaan.

Vuonna 2013 epoksiyhdisteet ja –tuotteet olivat suurin yksittäinen vahvistettujen työperäisten allergisten kosketushottumien aiheuttaja Suomessa (21 tapausta, 18 % kaikista viivästyneistä allergisista kosketushottumista). Kun vuosien 2009–2013 luvut lasketaan yhteen, epoksikemikaalit ja –tuotteet olivat tällä pidemmälläkin aikavälillä suurin aiheuttajaryhmä (115 tapausta, 16,2 % kaikista allergisista kosketushottumista) tosin hyvin niukalla erolla kumikemikaaleihin ja –tuotteisiin (114 tapausta, 16,0 %).

Yleisin herkistävä epoksikemikaali on bisfenoli A-pohjainen epoksihartsit (bisfenoli A:n diglysidyylietteri), mutta myös muut harvinaisemmat epoksihartsit, epoksituotteiden sisältämät reaktiiviset ohenteet ja polyamiinikovetteet ovat ihoa herkistäviä. On melko tavallista että epoksi-ihottumissa aiheuttajakemikaaleja on useampia, esim. bisfenoli A–epoksihartsit yhdessä yhden tai useamman amiinikovetteen kanssa. Työperäisten sairauksien rekisteriin ilmoitettiin polyamiinikoveteiden aiheuttamia tapauksia vuosina 2009–2013 yhteensä yhdeksän ja reaktiivisen ohenteen fenyyliglysidyylietterin aiheuttamia tapauksia yksi. Aniliiniepoksihartsit aiheuttivat kaksi tapausta ja bisfenoli F–pohjainen epoksihartsit aiheutti myös kaksi tapausta. On melko todennäköistä, että näissä erikseen ilmoitetuissa tapauksissa työntekijä ei ollut herkistynyt tavalliselle bisfenoli A-pohjaiselle epoksihartsille.

Työterveyslaitoksen ammatti-ihotautien poliklinikalla todettiin vuosina 1991–2014 työperäinen allergia epoksiyhdisteille 209 potilaalla. Näistä työperäisistä tapauksista 172 (82 %) oli allergisia tavalliselle bisfenoli A-epoksihartsille. Viidelläkymmenellä viidellä potilaalla oli kosketusallergia jollekin epoksikoveteelle (26 %). 18 tapauksessa epoksikoveteallergia oli ammattitaudin ainoa syy (9 %). Koveteallergia oli yleistä maalareilla, lattianpinnoittajilla ja viemäriputkipinnoittajilla. Työperäisistä tapauksista 62 reagoi jollekin reaktiiviselle ohenteelle. Tämä allergia oli yleistä injektio-työntekijöillä ja laatoittajilla. Juuri nämä ammattiryhmät käsittelevät injektioitavia epoksihartseja, joiden viskositeettia alennetaan lisäämällä tuotteeseen reaktiivisia ohenteita.

Työterveyslaitoksen aineistossa kädet tai käsivarret olivat kaikkein tavallisimmat ihottumapaikat (69 %). Epoksiyhdisteet aiheuttavat tunnetusti iho-oireita myös kasvoille ja kaulalle. Nämä ilmajälitteiset oireet on liitetty koveteisiin ja reaktiivisiin ohenteisiin, koska ne ovat haihtuvampia yhdisteitä kuin bisfenoli A-epoksihartsit. Työterveyslaitoksen potilasaineistossa kasvo-oireita oli enemmistöllä työperäisistä tapauksista (60 %). Kasvo-oireet olivat erityisen tavallisia niillä työntekijöillä, jotka olivat herkistyneet epoksikoveteille (91 %), mutta reaktiivisille ohenteille reagoineiden joukossa yliedustus ei ollut yhtä selvä (67 %).

Vuosina 2009–2013 Työperäisten sairauksien rekisteriin ilmoitettujen epoksi-ihottumatapausten joukossa yleisiä ammatteja olivat putkiasentaja (20 tapausta, 17 % kaikista epoksi-ihottumista) sekä maalarit/pinnoittajat (20 tapausta, 17 %). Maalareita ja pinnoittajia työskentelee paljon rakennustoiminnassa, mutta heitä tarvitaan myös teollisilla aloilla mm. metalliteollisuudessa. Putkiasentajien suuri ammatti-ihotautimäärä liittyy suurelta osin uuteen putkisaneraustekniikkaan, ns. sukikutukseen, jossa vanhoja viemäriputkia pinnoitetaan sisältäpäin epoksilla.

Työperäisten sairauksien rekisteriin vuosina 2009–2013 ilmoitetuista 115 epoksiallergisesta henkilöstä 49 (43 %) työskenteli rakentamisen toimialalla. Teollisista toimialoista erottui urheiluvälineiden valmistus (7 tapausta).

Työterveyslaitoksen ammatti-ihotautipoliklinikan 209 työperäisen epoksikemikaaliallergisien tapauksen aineistossa 78 potilasta (37 %) työskenteli rakennusalalla. Rakennusmaalarit olivat suurin ryhmä (26 tapausta). Lattianpinnoittajia oli 19, laatoittajia 16, putkien pinnoittajia 8, injektioyöntekijöitä 6 ja sähköasentajia 3. Rakennustyön lisäksi isoja ryhmiä oli sähköteollisuus (tapauksia 19), ilmailuteollisuus (tapauksia 15), teollisuusmaalaukset (tapauksia 15), muoviteollisuus (tapauksia 10), maalienvalmistus, elektroniikkateollisuus ja urheiluvälineiteollisuus (kussakin 9 tapausta). Herkistävät tuotteet ovat maaleja ja pinnoitteita, liimoja, saumaus- ja pohjustusaineita, laminointi-, injektio- ja valuhartseja.

Epoksikemikaalien aiheuttamassa allergiassa on tavallista, että työntekijät ovat nuoria ja saavat oireita jo muutaman kuukauden työnteon jälkeen. Tutkimuksissa on havaittu puutteita suojautumisessa ja ihokosketuksen estämisessä, sekä suuri tarve tiedotukselle ja koulutukselle epoksityön vaaroista, työhygieniasta ja asianmukaisista suojaimista sekä teknisistä apuvälineistä, joiden avulla voidaan välttää epoksiyhdisteiden leviäminen työympäristöön. Epoksiallergiaan liittyvien iho-oireiden ennuste on hyvä, mikäli altistuminen loppuu, mutta herkistymisen jälkeen on vaikea jatkaa epoksialtisteisessa työssä, koska täydellinen suojautuminen epokseilta on haastavaa. Tämä kaikki korostaa ennaltaehkäisyä. Työterveyslaitoksen vastavalmistunut verkkojulkaisu Epoksikansio (www.ttl.fi/epoksikansio) sisältää tiivistettyjä ohjeita työpaikoille, työntekijöille ja työterveyshuollolle muun muassa riskinarviointia, suojautumista ja uusien työntekijöiden perehdytystä varten. Epoksikansio ja Työterveyslaitoksen potilasaineiston analyysit on tehty Työsuojelurahaston tuella.

Kirjallisuusluettelo saatavissa kirjoittajilta.

Katsaus ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä maksettuihin korvauksiin

Tapaturmavakuutuslaitokset maksoivat vuonna 2013 korvauksia ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä yhteensä 105,1 miljoonaa euroa eli 3,3 % enemmän kuin vuonna 2012. Korvauksista 98,9m€ (94,1 %) maksettiin tapaturmavakuutuslain ja 6,3m€ (5,9 %) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain perusteella. Vuonna 2013 maksettiin korvauksia 19 271 ammattitaudista tai ammattitautiepäilyistä.

Valtaosa ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä maksettavista korvauksista on eläkkeitä. Vuonna 2013 eläkekorvauksia (pysyviä ja väliaikaisia tapaturmaeläkkeitä, perhe-eläkkeitä ja eläkkeiden indeksikorotuksia) maksettiin yhteensä 83,3m€, eli 1,9 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Eläkkeiden osuus maksetuista korvauksista oli vuonna 2013 siten lähes 80 %.

Ammattitautiepäilyjen tutkimuskuluja ja ammattitautien sairaanhoitokuluja korvattiin yhteensä 11,0m€, eli 6,2 % enemmän kuin vuonna 2012. Päiväraha-korvauksen määrä nousi edellisestä vuodesta 25,1 % ollen 4,8m€ vuonna 2013. Haittaraha-korvauksia maksettiin 2,3m€.

korvauslaji	suoritusvuosi							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	1 000 €							
1 sairaanhoitokulut ¹⁾	8 244	8 950	9 911	10 696	10 042	10 282	10 367	11 013
2 päiväraha-korvaukset	5 522	4 895	5 003	4 959	4 597	4 348	3 871	4 842
3 tapaturmaeläkkeet ²⁾	40 359	39 972	39 711	38 923	39 238	38 947	38 574	38 225
4 perhe-eläkkeet	8 858	9 338	10 088	10 927	11 322	11 803	12 485	13 179
5 eläkkeiden indeksikorotukset	27 692	27 712	28 135	31 023	30 154	29 190	30 628	31 847
6 haittarahat	2 922	3 126	2 770	2 911	3 026	2 346	2 480	2 347
7 muut	3 415	3 758	3 699	3 584	3 752	3 159	3 333	3 624
yhteensä	97 012	97 751	99 317	103 023	102 131	100 075	101 738	105 077
maksussa olevat tapaukset (lkm)	23 797	23 187	22 899	22 252	21 489	19 755	19 291	19 271

¹⁾ Sisältää ammattitautiepäilyjen tutkimuskulut. ²⁾ Sisältää väliaikaiset ja pysyvät tapaturmaeläkkeet sekä kuntoutusajan ansionmenetykskorvaukset.

Tilastoissa ovat mukana:

Altistumis- ja ilmenemisvuodesta riippumatta kaikki ammattitaudit ja -tautiepäilyt, joista on maksettu korvauksia

Kaikki vakuutusyhtiöt, TVL, Valtiokonttori ja Mela

Sekä pakollisesti (palkansaajat) että vapaaehtoisesti (yrittäjät) vakuutetut työntekijät

Viimeisellä rivillä on erikseen tilastoitu kaikkien maksussa olevien ammattitautien ja epäilyjen lukumäärä.

Ammattitaudeista maksetaan korvauksia tavallisesti useana vuonna, joten sama tapaus kohdistuu tilastoissa useammalle kuin yhdelle suoritusvuodelle.

Kaikki korvaussummat ovat kunkin vuoden käypiä arvoja, eli lukuihin ei ole tehty inflaatiokorjauksia.

Luvut ovat muuttuneet viime vuoden julkaisussa esitetyistä luvuista aineiston tarkentumisen johdosta.

Taulukot ammatti- taudeista ja ammatti- tautiepäilyistä vuonna 2013

- 1 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt sukupuolen, iän ja tautiryhmän mukaan
- 2a Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt maakunnan ja tautiryhmän mukaan
- 2b Ammattitaudit maakunnan ja tautiryhmän mukaan
- 3 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt diagnoosin ja sukupuolen mukaan
- 4 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt ammattitautiasetuksen aiheuttajaluokituksen ja sukupuolen mukaan
- 5 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt aiheuttajan ja sukupuolen mukaan
- 6 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan ja tautiryhmän mukaan
- 7 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan, aiheuttajan ja sukupuolen mukaan
- 8 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt ammattialan, ammatin ja tautiryhmän mukaan

- 9 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt ammattialan, ammatin, aiheuttajan ja sukupuolen mukaan
- 10a Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan
- 10b Ammattitaudit sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan
- 11a Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt sosioekonomisen aseman, sukupuolen ja tautiryhmän mukaan
- 11b Ammattitaudit sosioekonomisen aseman, sukupuolen ja tautiryhmän mukaan
- 12 Hengitystieallergiat: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan ja diagnoosin mukaan
- 13 Hengitystieallergiat: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt aiheuttajan ja diagnoosin mukaan
- 14 Ihotaudit: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan ja diagnoosin mukaan
- 15 Ihotaudit: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt aiheuttajan ja diagnoosin mukaan
- 16 Asbestisairaudet: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan ja diagnoosin mukaan
- 17 Muut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt diagnoosin ja sukupuolen mukaan
- 18 Suomen Euroopan unioniin (EU) ilmoittamat ammattitaudit EU:n ammattitautiluokituksen ja sukupuolen mukaan
- 19 Ammattitaudit sukupuolen ja EODS (European Occupational Diseases Statistics) tautikoodin mukaan v. 2012

taulukko 1 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt sukupuolen, iän ja tautiryhmän mukaan v. 2013

ikä/sukupuoli	melu- vammat	rasitus- sairaudet	hengitystie- allergiat	iho- taudit	asbesti- sairaudet	muut	yhteensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
15-19	-	9	4	30	1	1	45	6,4
20-24	1	18	30	148	1	10	208	10,7
25-29	8	42	83	153	1	34	321	12,6
30-34	8	59	93	109	-	50	319	11,8
35-39	19	63	108	135	1	52	378	13,9
40-44	44	59	117	114	1	50	385	14,2
45-49	104	79	128	103	8	66	488	15,4
50-54	159	64	146	106	9	72	556	18,2
55-59	272	48	116	92	82	73	683	24,7
60-64	289	18	52	46	127	31	563	33,2
65-	136	2	5	-	490	23	656	122,7
yhteensä	1040	461	882	1036	721	462	4602	18,7
ammattitauteja	520	212	131	323	533	92	1811	7,4
%-osuus	50,0	45,9	14,8	31,1	73,9	19,9	39,3	

miehet

15-19	-	3	2	10	1	1	17	6,2
20-24	1	9	6	44	1	5	66	6,8
25-29	5	30	36	52	1	21	145	10,4
30-34	6	47	37	42	-	34	166	11,0
35-39	15	40	31	56	1	32	175	12,0
40-44	40	35	25	43	-	34	177	12,3
45-49	98	50	38	51	8	33	278	17,3
50-54	147	38	50	34	7	39	315	21,1
55-59	248	29	41	38	81	50	487	38,1
60-64	273	11	18	24	117	18	461	54,5
65-	128	1	5	-	466	20	620	185,0
yhteensä	961	293	289	394	683	287	2907	23,0
ammattitauteja	505	140	56	104	508	76	1389	11,0
%-osuus	52,5	47,7	19,3	26,3	74,3	26,4	47,7	

naiset

15-19	-	6	2	20	-	-	28	6,6
20-24	-	9	24	104	-	5	142	14,5
25-29	3	12	47	101	-	13	176	15,4
30-34	2	12	56	67	-	16	153	12,8
35-39	4	23	77	79	-	20	203	16,0
40-44	4	24	92	71	1	16	208	16,3
45-49	6	29	90	52	-	33	210	13,5
50-54	12	26	96	72	2	33	241	15,4
55-59	24	19	75	54	1	23	196	13,2
60-64	16	7	34	22	10	13	102	12,0
65-	8	1	-	-	24	3	36	18,0
yhteensä	79	168	593	642	38	175	1695	14,2
ammattitauteja	15	72	75	219	25	16	422	3,5
%-osuus	18,9	42,8	12,6	34,1	65,7	9,1	24,8	

%-osuus=ammattitautien prosenttiosuus kaikista vakuutuslaitoksille ilmoitetuista tapauksista

taulukko 2a Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt maakunnan ja tautiryhmän mukaan v. 2013

maakunta	melu- vammat	rasitus- sairaudet	hengitystie- allergiat	iho- taudit	asbesti- sairaudet	muut	yhteensä
Uusimaa	197	89	175	225	129	90	905
Varsinais-Suomi	97	34	55	132	131	42	491
Satakunta	108	17	30	21	12	16	204
Kanta-Häme	33	28	23	27	33	18	162
Pirkanmaa	97	74	75	79	93	75	493
Päijät-Häme	56	12	17	31	14	7	137
Kymenlaakso	20	14	17	31	3	7	92
Etelä-Karjala	39	8	38	39	36	14	174
Etelä-Savo	18	9	30	28	12	14	111
Pohjois-Savo	63	33	59	99	66	33	353
Pohjois-Karjala	43	15	58	48	12	25	201
Keski-Suomi	47	16	71	45	40	18	237
Etelä-Pohjanmaa	37	17	69	55	27	20	225
Pohjanmaa	35	9	25	67	20	12	168
Keski-Pohjanmaa	8	11	16	19	4	7	65
Pohjois-Pohjanmaa	50	53	78	59	70	40	350
Kainuu	68	5	19	11	9	11	123
Lappi	22	15	27	20	9	10	103
Ahvenanmaa	2	2	0	0	0	0	4
Ulkomaat	0	0	0	0	1	3	4
koko maa	1040	461	882	1036	721	462	4602

taulukko 2b Ammattitaudit maakunnan ja tautiryhmän mukaan v. 2013

maakunta	melu- vammat	rasitus- sairaudet	hengitystie- allergiat	iho- taudit	asbesti- sairaudet	muut	yhteensä
Uusimaa	94	47	17	78	99	16	351
Varsinais-Suomi	50	15	3	42	103	3	216
Satakunta	55	10	4	8	8	5	90
Kanta-Häme	17	15	6	6	25	5	74
Pirkanmaa	43	33	9	20	69	15	189
Päijät-Häme	34	3	5	14	10	3	69
Kymenlaakso	11	4	4	11	2	3	35
Etelä-Karjala	18	1	3	15	26	2	65
Etelä-Savo	10	5	5	9	10	2	41
Pohjois-Savo	32	12	10	25	57	8	144
Pohjois-Karjala	18	7	12	15	6	5	63
Keski-Suomi	23	4	7	12	33	2	81
Etelä-Pohjanmaa	21	13	12	16	16	6	84
Pohjanmaa	14	3	7	16	11	2	53
Keski-Pohjanmaa	4	7	3	3	4	1	22
Pohjois-Pohjanmaa	33	23	15	17	42	8	138
Kainuu	29	1	5	4	7	1	47
Lappi	13	7	4	12	5	3	44
Ahvenanmaa	1	2	0	0	0	0	3
Ulkomaat	0	0	0	0	0	2	2
koko maa	520	212	131	323	533	92	1811

taulukko 3 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt diagnoosin ja sukupuolen mukaan v. 2013

table 3 Recognised and suspected occupational diseases by diagnosis and gender in 2013

tauti/ disease	miehet/ men	naiset/ women	yh- teensä/ total	ammatti- taudit/ occup. diseases N/%
<i>tartunta- ja loistaudit / infectious and parasitic diseases</i>	25	27	52	45/86,5
myyräkuume / epidemic nephritis	15	1	16	
sienitaudit / mycosis	-	1	1	
syyhy / scabies	-	14	14	
tuberkuloosi / tuberculosis	1	4	5	
jänisrutto / tularemia	3	-	3	
muut / others	6	7	13	
<i>kasvaimet / neoplasms</i>	132	11	143	82/57,3
keuhkosityöpä / bronchial cancer	63	5	68	
mesoteliooma / mesothelioma	58	5	63	
muut / others	11	1	12	
<i>mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt / mental and behavioural disorders</i>	4	-	4	0/0,0
<i>hermoston sairaudet / diseases of the nervous system</i>	84	34	118	32/27,1
rannekanavaoireyhtymä / carpal tunnel syndrome	54	31	85	
muut yläraajan mononeuropatiat / mononeuropathy, upper extremity	2	-	2	
monihermosairaus / polyneuropathy	3	-	3	
toksinen aivosairaus / toxic encephalopathy	20	3	23	
muut / others	5	-	5	
<i>silmän ja sen apuelinten sairaudet / diseases of the eye</i>	9	11	20	6/30,0
sidekalvon tulehdukset / conjunctivitis	4	7	11	
UV-säteilyn aiheuttama silmävamma / keratoconjunctivitis caused by UV-light	2	2	4	
muut / others	3	2	5	
<i>korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet / diseases of the ear</i>	963	80	1043	521/50,0
meluvamma / noise-induced hearing loss	957	79	1036	
muut / others	6	1	7	
<i>verenkiertoelinten sairaudet / diseases of the circulatory system</i>	52	3	55	27/49,1
valkosormisuus (tärinään liittyvä) / hand and arm vibration syndrome	51	2	53	
muut / others	1	1	2	
<i>hengityselinten sairaudet / diseases of the respiratory system</i>	903	697	1600	594/37,1
astma / asthma	202	450	652	
allerginen nuha / allergic rhinitis	67	117	184	
allerginen alveoliitti / allergic alveolitis	19	21	40	
kurkunpääntulehdus / laryngitis	1	5	6	
odts / odts	4	-	4	
asbestoosi / asbestosis	47	1	48	
asbestiplakkitauti / pleural plaques and adhesions	473	26	499	
kivipölykeuhko / silicosis	15	-	15	
vasomotorinen tai muu nuha / vasomotor or other rhinitis	13	20	33	
muut ylähengitysteiden ärsytys- ja yliherkkyysoireet / other irritant and hypersensitivity symptom of the upper respiratory tract	19	47	66	
muut / others	43	10	53	

tauti/ disease	miehet/ men	naiset/ women	yh- teensä/ total	ammatti- taudit/ occup. diseases N/%
<i>ruuansulatuselinten sairaudet / diseases of the gastrointestinal organs</i>	-	1	1	0/0,0
<i>ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet / diseases of the skin and subcutaneous tissue*</i>	384	617	1001	306/30,6
ärsytyskosketusihottuma / irritant contact dermatitis	74	177	251	
allerginen kosketusihottuma / allergic contact dermatitis	133	165	298	
proteiinikosketusihottuma tai kosketusurtikaria / protein contact dermatitis or contact urticaria	15	35	50	
tarkemmin selvittämättömät kosketusihottumat / unspecified contact dermatitis	18	15	33	
muut / others	144	225	369	
<i>tuki- ja liikuntaelinten sairaudet / diseases of the musculoskeletal system</i>	246	138	384	186/48,4
olkaluun sivunastan tulehdus / epicondylitis	128	64	192	
jännetuppitulehdus / tenosynovitis, peritendinitis	64	40	104	
limapussitulehdus / bursitis	2	-	2	
muut tai tarkemmin määrittelemättömät / others and unspecified diseases	52	34	86	
<i>vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset / injury, poisoning and other external outcomes</i>	30	14	44	10/22,7
liuottimien myrkyvaikutukset / toxic effects of solvents	2	-	2	
myrkytykset / poisoning	2	-	2	
muut vammat / others	26	14	40	
<i>muut / others</i>	75	62	137	2/2,2
yhteensä / total	2907	1695	4602	1811/39,4

*ihoinfektiot ja -vammat on luokiteltu muihin pääluokkiin/
skin infections and skin injuries are included under other headings

% = ammattitautien osuus kaikista tautiryhmän tapauksista /
proportion of recognised occupational diseases

taulukko 4 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt ammattitauti- asetuksen aiheuttajaluokituksen ja sukupuolen mukaan v. 2013

aiheuttaja	miehet	naiset	yhteensä
<i>fysikaaliset tekijät</i>	1028	84	1112
tärinä	61	3	64
melu	961	79	1040
ylipaine	2	-	2
infrapunasäteily	1	-	1
ultraviolettisäteily	3	2	5
<i>kemialliset tekijät</i>	1059	403	1462
arseeni ja sen yhdisteet	1	-	1
elohopea ja sen yhdisteet	-	1	1
koboltti ja sen yhdisteet	6	2	8
kromi ja sen yhdisteet	12	2	14
nikkeli ja sen yhdisteet	7	9	16
sinkki ja sen yhdisteet	1	-	1
vanadiini ja sen yhdisteet	-	1	1
halogeenit ja niiden epäorgaaniset yhdisteet	1	2	3
syaaniyhdisteet	12	3	15
rikkivety	2	-	2
rikkidioksidi ja rikkihappo	2	-	2
hiilimonoksidi	-	2	2
epäorgaaniset emäkset ja niiden anhydritit	-	1	1
alifaattiset, aromaattiset ja alisykliset hiilivedyt	23	1	24
hiilivetyjen nitro- ja aminojohdannaiset	4	12	16
nitroglyseroli ja nitroglykoli	1	-	1
aldehydit, ketonit, alkoholit, eetterit ja esterit	18	40	58
orgaaniset hapot ja happoanhydritit	2	1	3
fenoli ja sen homologit sekä niiden halogeeni- ja nitrojohtannaiset	-	1	1
muovit ja tekohartsit sekä niiden valmistuksessa käytetyt aineet	68	28	96
orgaaniset pölyt ja altisteet	173	247	420
mineraalipölyt	723	40	763
tiuraamit, karbamaatit, parafenyleenidiamiinien johdannaiset	3	10	13
<i>biologiset tekijät</i>	103	425	528
bakteerien ja homeiden vapauttamattomat itiöt ja muut biologisesti aktiiviset aineet	72	403	475
tuberkuloosibasilli	3	12	15
virukset, bakteerit, sienet, alkueläimet ja halkiomadot	28	10	38
<i>toistuvat, yksipuoliset tai oudot työliikkeet</i>	292	169	461
toistuva ja yksipuolinen liike	266	159	425
outo työliike	26	10	36
<i>asetuksessa erikseen mainitsemattomat ja epätarkasti määritellyt tekijät</i>	425	614	1039
biologiset tekijät	17	46	63
kemialliset tekijät	362	534	896
fysikaaliset tekijät	7	4	11
fysiset ja mekaaniset kuormitustekijät	8	3	11
tuntemattomat tekijät	25	24	49
ei luokiteltu	6	3	9
yhteensä	2907	1695	4602

taulukko 5 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt aiheuttajan ja sukupuolen mukaan v. 2013

aiheuttaja	miehet	naiset	yhteensä
<i>fysikaaliset tekijät</i>	<i>1035</i>	<i>88</i>	<i>1123</i>
melu	961	79	1040
tärinä	61	3	64
ylipaine	2	-	2
lämpötila	2	1	3
hautuminen	-	3	3
ionisoimaton säteily	4	2	6
kiihtyvyystekijät	5	-	5
<i>kemialliset tekijät</i>	<i>1420</i>	<i>934</i>	<i>2354</i>
alisykliset hiilivedyt	2	-	2
aromaattiset hiilivedyt	2	1	3
yksiarvoiset alkoholit	2	1	3
kaksiarvoiset alkoholit (glykolit)	1	-	1
fenolit ja fenolien suolat (fenolaatit, ei kloorifenolit)	-	1	1
epoksidit	1	-	1
alifaattiset aldehydit	9	8	17
alisykliset aldehydit	-	1	1
karboksyylihapoanhydritit	1	-	1
karboksyylihapot ja karboksyylihapojohdannaiset (etm.)	1	1	2
alifaattisten karboksyylihapojen esterit (mm. akrylaatit)	3	22	25
epäorgaanisten happojen esterit	1	-	1
amiinit	2	2	4
amidit (mm. tiuraamisulfidit)	5	14	19
orgaaniset syanidit ja nitrilit (syaaniyhdisteet)	2	-	2
isosyanaatit	9	3	12
heterosykliset yhdisteet (happi renkaassa)	1	-	1
heterosykliset yhdisteet (rikki renkaassa)	2	6	8
disakkaridit	-	1	1
polysakkaridit	1	2	3
hiilimonoksidi ja hiilidioksidi	-	2	2
epäorgaaniset rikkiä sisältävät kaasut	2	-	2
epäorgaaniset klooria sisältävät kaasut	-	1	1
epäorgaaniset hapot	3	-	3
epäorgaaniset emäkset	-	1	1
boori ja sen yhdisteet	1	-	1
hiili ja pii	1	-	1
arseeni ja sen yhdisteet	1	-	1
rikki, rikkihiili ja ammoniumsulfaattijohdannaiset	-	3	3
alkali- ja maa-alkalimetallit, alumiini ja niiden yhdisteet	2	2	4
kupari- ja platinametallit ja niiden yhdisteet	2	1	3
sinkki, kadmium, elohopea, tallium, indium ja yhdisteet	1	1	2
titaani, vanadiini, zirkonium ja niiden yhdisteet	-	1	1
kromiryhmän metallit ja niiden yhdisteet	12	2	14
mangaani, rauta ja niiden yhdisteet	4	1	5
koboltti, nikkeli ja niiden yhdisteet	14	11	25
muut metallit, metallipölyt ja metalliyhdisteet	12	2	14
metallit ja metalliyhdisteet (ei tarkemmin määritellyt)	5	1	6
tarkemmin määrittelemättömät orgaaniset liuotinsieokset	45	6	51
öljyt ja voiteluaineet	43	6	49

aiheuttaja	miehet	naiset	yhteensä
kivihiili ja kivihiilituotteet	1	-	1
synteettiset hartsit ja muovit	40	10	50
luonnonkumi (Latex)	-	7	7
luonnonhartsit, -palsamit ja johdann. (paitsi luonnonkumi)	6	4	10
hartsit, muovit ja niiden johdannaiset (etm.)	4	7	11
maalit	12	1	13
lakat	-	1	1
tasoitteet, tiivistysmassat ja kitit	2	-	2
maalit, lakat ja petsit (etm.)	1	-	1
synteettiset liimat	4	4	8
liimat (ei tarkemmin määritellyt)	5	3	8
kumit	1	2	3
muut kumit ja elastomeerit	1	-	1
tekstiiliväriaineet	-	1	1
painoväriaineet ja toimistokoneiden väriaineet	4	3	7
hiusväriaineet	-	9	9
p-fenyleenidiamiini (PPD)	-	5	5
lääkeaineet	-	1	1
kumikemikaalit	8	5	13
pesuaineet	16	45	61
desinfioimisaineet	2	7	9
kosmeettiset aineet	-	64	64
hajusteet ja aromiaineet	-	4	4
säilytteet ja antimikrobiset aineet	5	14	19
muut käyttötarkoituksen mukaan määritellyt aineet	11	31	42
piidioksidit	21	-	21
asbestit	683	38	721
talkki	1	-	1
synteettiset mineraalikuidut	3	1	4
sulfaattimineraalit	1	-	1
sementti, betoni	14	1	15
tekstiilit	2	16	18
jauhot, viljat ja rehut	38	61	99
puulajit	29	7	36
kasvit	4	18	22
kasviperäiset pölyt ja altisteet	6	3	9
eläinten epiteeli, karvat tai eritteet	41	47	88
muut eläinperäiset pölyt tai altisteet	2	7	9
entsyymit	2	2	4
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	36	59	95
kaasuseokset	2	-	2
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	36	7	43
kaasu-, neste- tai pölyseokset (etm.)	-	1	1
märkä työ	12	114	126
likainen työ	10	4	14
elintarvikkeiden käsittely	2	6	8
sisäilma	3	9	12
muut kemialliset tekijät (etm.)	156	201	357
<i>biologiset tekijät</i>	<i>120</i>	<i>468</i>	<i>588</i>
Kryptosporidit	-	1	1
Entamoeba histolytica -alkueläin	1	-	1

aiheuttaja	miehet	naiset	yhteensä
homesienet	72	403	475
dermatofyytit (silsasienet)	-	1	1
Eubacteriales-bakteerit	3	2	5
aktinobakteerit (Actinomycetales)	3	12	15
Pleuropneumonia mikro-organismit	2	-	2
Borrelia	-	1	1
Francisella	3	-	3
muita bakteereja	-	1	1
herpesvirukset	2	-	2
myksoviruset	2	-	2
hantavirukset	15	1	16
punkit	10	23	33
hyönteiset	-	5	5
mikrobit	-	4	4
muut biologiset altisteet (etm.)	7	14	21
<i>fyysiset ja psykofyysiset kuormitustekijät</i>	<i>300</i>	<i>172</i>	<i>472</i>
työasentojen aiheuttama, staattinen lihaskuormitus	2	2	4
toistotyö	265	159	424
epäfyysiologiset työasennot	20	8	28
epäfyysiologinen puristus tai venytys	4	-	4
ihon poikkeava hankautuminen	6	2	8
hiiren käyttö tai näyttöpäätetyö	1	1	2
fyysiset ja mekaaniset kuormitustekijät (etm.)	2	-	2
<i>psykososiaaliset kuormitustekijät</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>1</i>
psykososiaaliset kuormitustekijät (etm.)	1	-	1
<i>aiheuttajaa ei ilmoitettu tarkasti</i>	<i>31</i>	<i>33</i>	<i>64</i>
maataloustyön altisteet	1	-	1
kasvinviljelyn ja puutarhatalouden altisteet	1	-	1
nautakarjatalouden altisteet	1	2	3
painotyön altisteet	1	-	1
metallityön altisteet	-	1	1
elektroniikka- ja optiikkatyön altisteet	1	-	1
keittiötyön altisteet	2	5	7
siivoustyön altisteet	-	2	2
tuntemattomat tekijät	24	23	47
yhteensä	2907	1695	4602

(etm.) = (ei tarkemmin määritellyt)

taulukko 6 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan ja tautiryhmän mukaan v. 2013

toimiala	melu- vam- mat	rasi- tus- sairau- det	hengi- tystie- aller- giat	iho- tau- dit	asbesti- sairau- det	muut	yh- teen- sä
<i>maatalous, metsätalous ja kalatalous</i>	33	27	121	68	8	35	292
kasvinviljely ja kotieläintalous,							
riistatalous ja niihin liittyvät palvelut	18	25	121	64	5	32	265
metsätalous ja puunkorjuu	15	2	-	4	3	3	27
<i>kaivostoiminta ja louhinta</i>	8	3	-	1	8	3	23
metallimalmien louhinta	3	-	-	-	-	2	5
muu kaivostoiminta ja louhinta	5	1	-	1	8	-	15
kaivostoimintaa palveleva toiminta	-	2	-	-	-	1	3
<i>teollisuus</i>	506	138	189	219	189	112	1353
elintarvikkeiden valmistus	35	50	52	31	7	10	185
juomien valmistus	1	1	2	1	-	1	6
tupakkatuotteiden valmistus	1	-	-	-	-	-	1
tekstiilien valmistus	8	2	8	1	1	-	20
vaatteiden valmistus	-	3	1	3	-	1	8
nahan ja nahkatuotteiden valmistus	1	4	-	3	-	-	8
sahatavaran sekä puu- ja korkki- tuott. valmist. poislukien huonekalut;							
olki- ja punontatuotteiden valmistus	57	14	20	14	21	5	131
paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	64	-	4	4	27	4	103
painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	14	1	6	7	-	1	29
koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	1	-	-	-	3	-	4
kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	15	-	5	8	6	2	36
lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	-	2	1	1	-	2	6
kumi- ja muovituotteiden valmistus	12	5	4	8	2	5	36
muiden ei-metallisten mineraali- tuotteiden valmistus	20	3	6	7	11	7	54
metallien jalostus	46	6	6	9	12	9	88
metallituotteiden valmistus poislukien koneet ja laitteet	77	12	26	41	25	33	214
tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	4	5	7	8	2	1	27
sähkölaitteiden valmistus	9	6	5	5	5	1	31
muiden koneiden ja laitteiden valmistus	86	9	19	34	21	17	186
moottorijoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	7	3	4	7	3	1	25
muiden kulkuneuvojen valmistus	33	1	5	8	31	4	82
huonekalujen valmistus	4	4	5	8	-	1	22
muu valmistus	1	2	2	6	2	2	15
koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	10	5	1	5	10	5	36
<i>sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta</i>	20	2	2	1	13	6	44

toimiala	melu- vam- mat	rasi- tus- sairau- det	hengi- tystie- aller- giat	iho- tau- dit	asbesti- sairau- det	muut	yh- teen- sä
<i>vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito</i>	2	2	-	2	3	4	13
veden otto, puhdistus ja jakelu	-	-	-	-	1	-	1
jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys	2	2	-	2	1	3	10
maaperän ja vesistöjen kunnostus ja muut ympäristönhuoltopalvelut	-	-	-	-	1	1	2
<i>rakentaminen</i>	177	83	31	85	280	47	703
talonrakentaminen	82	40	9	36	134	21	322
maa- ja vesirakentaminen	14	5	1	6	8	2	36
erikoistunut rakennustoiminta	81	38	21	43	138	24	345
<i>tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus</i>	33	40	54	89	60	44	320
moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	13	12	8	19	20	20	92
tukkukauppa poislukien moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa	12	9	21	18	25	13	98
vähittäiskauppa poislukien moottoriajoneuvojen ja moottori- pyörien kauppa	8	19	25	52	15	11	130
<i>kuljetus ja varastointi</i>	47	23	16	12	37	8	143
maaliikenne ja putkijohtokuljetus	27	9	6	4	23	6	75
vesiliikenne	3	2	2	1	7	-	15
ilmaliikenne	2	-	1	-	-	-	3
varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	14	7	3	4	5	1	34
posti- ja kuriiritoiminta	1	5	4	3	2	1	16
<i>majoitus- ja ravitsemistoiminta</i>	14	17	30	80	-	10	151
majoitus	-	-	2	9	-	3	14
ravitsemistoiminta	14	17	28	71	-	7	137
<i>informaatio ja viestintä</i>	12	5	3	2	3	2	27
kustannustoiminta	6	-	1	-	1	1	9
elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen	-	3	-	-	-	-	3
radio- ja televisiotoiminta	2	1	-	1	-	-	4
televiestintä	3	-	-	-	2	-	5
ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	1	1	2	1	-	-	5
tietopalvelutoiminta	-	-	-	-	-	1	1
<i>rahoitus- ja vakuustustoiminta</i>	5	1	6	1	16	3	32
rahoituspalvelut poislukien vakuutus- ja eläkevakuustustoiminta	5	1	3	1	14	2	26
vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta poislukien pakollinen sosiaalivakuutus	-	-	2	-	1	1	4
rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	-	-	1	-	1	-	2

toimiala	melu- vam- mat	ra- si- tus- sairau- det	hengi- tystie- aller- giat	iho- tau- dit	asbesti- sairau- det	muut	yh- teen- sä
<i>kiinteistöalan toiminta</i>	7	2	1	5	10	3	28
<i>ammattillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta</i>	39	13	20	29	42	18	161
lakiasiaain- ja laskentatoimen palvelut	-	-	-	-	-	1	1
pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	2	1	6	6	1	3	19
arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	34	10	10	18	38	10	120
tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	2	1	3	2	2	3	13
mainostoiminta ja markkinatutkimus	1	1	-	1	-	-	3
muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle	-	-	1	1	1	-	3
eläinlääkintäpalvelut	-	-	-	1	-	1	2
<i>hallinto- ja tukipalvelutoiminta</i>	22	30	18	51	10	15	146
vuokraus- ja leasingtoiminta	3	1	1	-	5	1	11
työllistämistoiminta	4	9	2	16	2	3	36
matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta; varaupalvelut	1	-	-	-	1	-	2
turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut	-	1	-	-	-	1	2
kiinteistön- ja maisemanhoito	12	16	11	32	2	8	81
hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	2	3	4	3	-	2	14
<i>julkinen hallinto ja maanpuolustus;</i>							
<i> pakollinen sosiaalivakuutus</i>	58	19	65	37	27	40	246
<i>koulutus</i>	19	14	91	41	4	33	202
<i>terveys- ja sosiaalipalvelut</i>	12	17	176	238	5	64	512
terveyspalvelut	4	12	129	190	5	55	395
sosiaalihuollon laitospalvelut	3	2	16	27	-	2	50
sosiaalihuollon avopalvelut	5	3	31	21	-	7	67
<i>taiteet, viihde ja virkistys</i>	6	5	4	4	1	4	24
kulttuuri- ja viihdetoiminta	-	3	1	-	-	3	7
kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta	1	1	2	2	-	1	7
urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut	5	1	1	2	1	-	10
<i>muu palvelutoiminta</i>	16	17	54	71	1	11	170
järjestöjen toiminta	8	2	12	4	1	6	33
tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus	4	3	2	-	-	-	9
muut henkilökohtaiset palvelut	4	12	40	67	-	5	128
<i>kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön</i>	2	2	1	-	3	-	8
<i>kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta</i>	-	1	-	-	-	-	1
<i>toimiala tuntematon</i>	2	-	-	-	1	-	3
yhteensä	1040	461	882	1036	721	462	4602

taulukko 7 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan, aiheuttajan ja sukupuolen mukaan v. 2013

toimiala/aiheuttaja	miehet	naiset	yhteensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
<i>kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut</i>	152	113	265	35,0
eläinten epiteeli, karvat tai eritteet	37	38	75	
homesienet	12	11	23	
toistotyö	13	9	22	
melu	18	-	18	
jauhot, viljat ja rehut	9	6	15	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	7	8	15	
punkit	6	9	15	
hantavirukset	11	1	12	
muut kemialliset tekijät (etm.)	6	4	10	
likainen työ	4	2	6	
asbestit	5	-	5	
säilytteen ja antimikrobiset aineet	1	2	3	
kasvit	1	2	3	
märkä työ	-	3	3	
Francisella	3	-	3	
muut biologiset altisteet (etm.)	1	2	3	
epäfysiologinen puristus tai venytys	3	-	3	
nautakarjatalouden altisteet	1	2	3	
muut	14	14	28	
<i>metsätalous ja puunkorjuu</i>	26	1	27	11,1
melu	15	-	15	
asbestit	3	-	3	
muut	8	1	9	
<i>metallimalmien louhinta</i>	5	-	5	26,7
melu	3	-	3	
piidioksidit	2	-	2	
<i>muu kaivostoiminta ja louhinta</i>	12	3	15	37,3
asbestit	6	2	8	
melu	5	-	5	
muut	1	1	2	
<i>kaivostoimintaa palveleva toiminta</i>	3	-	3	60,7
toistotyö	2	-	2	
tuntemattomat tekijät	1	-	1	
<i>elintarvikkeiden valmistus</i>	102	83	185	54,3
toistotyö	35	15	50	
jauhot, viljat ja rehut	18	24	42	
melu	24	11	35	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	6	7	13	
muut kemialliset tekijät (etm.)	3	5	8	
asbestit	7	-	7	
homesienet	2	4	6	
muut eläinperäiset pölyt tai altisteet	1	3	4	
märkä työ	2	1	3	
muut biologiset altisteet (etm.)	2	1	3	
muut	2	12	14	
<i>juomien valmistus</i>	3	3	6	15,9
<i>tupakkatuotteiden valmistus</i>	1	-	1	0,0
melu	1	-	1	
<i>tekstiilien valmistus</i>	10	10	20	42,5
melu	4	4	8	
muut	6	6	12	

toimiala/aiheuttaja	miehet	naiset	yhteensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
<i>vaatteiden valmistus</i>	-	8	8	21,8
tekstiilit	-	4	4	
toistotyö	-	3	3	
tuntemattomat tekijät	-	1	1	
<i>nahan ja nahkatuotteiden valmistus</i>	2	6	8	57,6
toistotyö	1	3	4	
muut	1	3	4	
<i>sahatavaran sekä puu- ja korkki- tuott. valmist. poislukien huonekalut; olki- ja punontatuotteiden valmistus</i>	107	24	131	57,6
melu	51	6	57	
asbestit	20	1	21	
puulajit	10	4	14	
toistotyö	9	4	13	
muut kemialliset tekijät (etm.)	3	3	6	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	-	-	-	
liimat (etm.)	3	2	5	
liimat (etm.)	2	1	3	
muut	9	3	12	
<i>paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus</i>	96	7	103	57,4
melu	61	3	64	
asbestit	24	3	27	
kasvipölyt ja altisteet	3	1	4	
muut	8	-	8	
<i>painaminen ja tallenteiden jäljentäminen</i>	19	10	29	26,7
melu	12	2	14	
tarkemmin määrittelemättömät orgaaniset liuotinseokset	3	-	3	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	2	3	
muut	3	6	9	
<i>koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus</i>	4	-	4	11,2
asbestit	3	-	3	
melu	1	-	1	
<i>kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus</i>	32	4	36	28,3
melu	15	-	15	
asbestit	5	1	6	
muut kemialliset tekijät (etm.)	3	1	4	
muut	9	2	11	
<i>lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus</i>	4	2	6	13,3
<i>kumi- ja muovituotteiden valmistus</i>	27	9	36	27,5
melu	9	3	12	
toistotyö	5	-	5	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	2	4	
muut	11	4	15	
<i>muiden ei-metallisten mineraali- tuotteiden valmistus</i>	46	8	54	34,7
melu	19	1	20	
asbestit	11	-	11	
piidioksidit	3	-	3	
muut kemialliset tekijät (etm.)	3	-	3	
toistotyö	2	1	3	
muut	8	6	14	
<i>metallien jalostus</i>	84	4	88	62,4
melu	45	1	46	
asbestit	12	-	12	
piidioksidit	4	-	4	

toimiala/aiheuttaja	miehet	naiset	yhteensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
toistotyö	3	1	4	
tärinä	3	-	3	
öljyt ja voiteluaineet	3	-	3	
muut kemialliset tekijät (etm.)	3	-	3	
muut	11	2	13	
<i>metallituotteiden valmistus</i>				
<i>poislukien koneet ja laitteet</i>	200	14	214	48,2
melu	77	-	77	
muut kemialliset tekijät (etm.)	24	2	26	
asbestit	25	-	25	
öljyt ja voiteluaineet	12	3	15	
toistotyö	11	1	12	
tärinä	9	1	10	
synteettiset hartsit ja muovit	5	2	7	
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	6	1	7	
muut metallit, metallipölyt ja metalliyhdisteet	6	-	6	
tarkemmin määrittelemättömät				
orgaaniset liuotinseokset	4	1	5	
koboltti, nikkeli ja niiden yhdisteet	4	-	4	
muut	17	3	20	
<i>tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus</i>				
toistotyö	12	15	27	9,9
melu	2	3	5	
muut kemialliset tekijät (etm.)	3	1	4	
muut	2	1	3	
muut	5	10	15	
<i>sähkölaitteiden valmistus</i>				
melu	26	5	31	18,1
muut kemialliset tekijät (etm.)	8	1	9	
toistotyö	3	3	6	
asbestit	5	1	6	
muut	5	-	5	
muut	5	-	5	
<i>muiden koneiden ja laitteiden valmistus</i>				
melu	169	17	186	38,1
asbestit	82	4	86	
öljyt ja voiteluaineet	21	-	21	
muut kemialliset tekijät (etm.)	13	1	14	
toistotyö	11	2	13	
tärinä	8	1	9	
tarkemmin määrittelemättömät	7	-	7	
orgaaniset liuotinseokset	4	-	4	
homesienet	3	1	4	
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	3	-	3	
muut	17	8	25	
<i>moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus</i>				
melu	22	3	25	33,6
asbestit	7	-	7	
muut	3	-	3	
muut	12	3	15	
<i>muiden kulkuneuvojen valmistus</i>				
melu	81	1	82	102,6
asbestit	33	-	33	
muut kemialliset tekijät (etm.)	30	1	31	
tarkemmin määrittelemättömät	4	-	4	
orgaaniset liuotinseokset	-	-	-	
muut	3	-	3	
muut	11	-	11	
<i>huonekalujen valmistus</i>				
melu	17	5	22	28,8
puulajit	4	-	4	
puulajit	3	1	4	

	miehet	naiset	yhteensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
toimiala/aiheuttaja				
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	2	4	
toistotyö	2	2	4	
muut	6	-	6	
<i>muu valmistus</i>	7	8	15	25,5
<i>koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus</i>	36	-	36	17,1
melu	10	-	10	
asbestit	10	-	10	
toistotyö	5	-	5	
muut kemialliset tekijät (etm.)	3	-	3	
muut	8	-	8	
<i>sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta</i>	42	2	44	31,5
melu	20	-	20	
asbestit	12	1	13	
muut	10	1	11	
<i>veden otto, puhdistus ja jakelu</i>	1	-	1	3,5
asbestit	1	-	1	
<i>jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys</i>	10	-	10	11,7
<i>maaperän ja vesistöjen kunnostus ja muut ympäristönhuoltopalvelut</i>	2	-	2	86,2
asbestit	1	-	1	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	1	-	1	
<i>talonrakentaminen</i>	301	21	322	49,6
asbestit	122	12	134	
melu	81	1	82	
toistotyö	35	5	40	
muut kemialliset tekijät (etm.)	10	1	11	
tärinä	7	-	7	
synteettiset hartsit ja muovit	7	-	7	
sementti, betoni	7	-	7	
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	4	-	4	
muut	28	2	30	
<i>maa- ja vesirakentaminen</i>	35	1	36	18,1
melu	14	-	14	
asbestit	8	-	8	
toistotyö	5	-	5	
muut	8	1	9	
<i>erikoistunut rakennustoiminta</i>	331	14	345	38,0
asbestit	135	3	138	
melu	81	-	81	
toistotyö	29	4	33	
muut kemialliset tekijät (etm.)	17	1	18	
tarkemmin määrittelemättömät				
orgaaniset liuotinseokset	9	1	10	
synteettiset hartsit ja muovit	7	2	9	
piidioksidit	5	-	5	
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	5	-	5	
epäfyysilogiset työasennot	5	-	5	
kromiryhmän metallit ja niiden yhdisteet	4	-	4	
tärinä	3	-	3	
isosyanaatit	3	-	3	
muut käyttötarkoituksen mukaan määritellyt aineet	3	-	3	
sementti, betoni	3	-	3	

toimiala/aiheuttaja	miehet	naiset	yhteensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
homesienet	1	2	3	
muut	21	1	22	
<i>mootoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus</i>				
asbestit	86	6	92	21,7
melu	20	-	20	
tärinä	13	-	13	
muut kemialliset tekijät (etm.)	11	-	11	
toistotyö	10	1	11	
tarkemmin määrittelemättömät	10	1	11	
orgaaniset liuotinseokset	6	1	7	
öljyt ja voiteluaineet	4	-	4	
maalit	3	-	3	
homesienet	2	1	3	
muut	7	2	9	
<i>tukkukauppa poislukien moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa</i>				
asbestit	73	25	98	10,8
melu	25	-	25	
homesienet	12	-	12	
toistotyö	2	8	10	
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	6	3	9	
muut kemialliset tekijät (etm.)	3	1	4	
tuntemattomat tekijät	3	1	4	
eläinten epiteeli, karvat tai eritteet	3	1	4	
muut	1	2	3	
muut	18	9	27	
<i>vähittäiskauppa poislukien moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa</i>				
toistotyö	39	91	130	8,0
asbestit	5	14	19	
muut kemialliset tekijät (etm.)	14	1	15	
märkä työ	4	10	14	
homesienet	2	10	12	
melu	1	10	11	
kosmeettiset aineet	8	-	8	
tekstiilit	-	6	6	
kasvit	1	5	6	
kasvit	-	6	6	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	1	4	5	
jauhot, viljat ja rehut	-	4	4	
koboltti, nikkeli ja niiden yhdisteet	-	3	3	
pesuaineet	1	2	3	
keittiötyön altisteet	-	3	3	
tuntemattomat tekijät	-	3	3	
muut	2	10	12	
<i>maaliikenne ja putkijohtokuljetus</i>				
melu	74	1	75	9,8
asbestit	27	-	27	
toistotyö	23	-	23	
tärinä	8	-	8	
muut	4	-	4	
muut	12	1	13	
<i>vesiliikenne</i>				
asbestit	9	6	15	15,7
melu	6	1	7	
muut	1	2	3	
muut	2	3	5	
<i>ilmaliikenne</i>				
muut	2	1	3	5,2

toimiala/aiheuttaja	miehet	naiset	yhteensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
melu	2	-	2	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	-	1	1	
<i>varastointi ja liikennettä palveleva toiminta</i>	31	3	34	11,6
melu	14	-	14	
toistotyö	4	2	6	
asbestit	5	-	5	
muut	8	1	9	
<i>posti- ja kuriiritoiminta</i>	9	7	16	7,6
toistotyö	2	3	5	
painoväriaineet ja toimistokoneiden väriaineet	2	1	3	
homesienet	-	3	3	
muut	5	-	5	
<i>majoitus</i>	3	11	14	10,3
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	4	4	
pesuaineet	1	2	3	
muut	2	5	7	
<i>ravitsemistoiminta</i>	34	103	137	18,8
märkä työ	5	20	25	
jauhot, viljat ja rehut	6	14	20	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	14	16	
toistotyö	5	11	16	
melu	4	10	14	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	2	7	9	
pesuaineet	3	3	6	
homesienet	1	4	5	
kasvit	1	2	3	
elintarvikkeiden käsittely	-	3	3	
tuntemattomat tekijät	1	2	3	
muut	4	13	17	
<i>kustannustoiminta</i>	8	1	9	5,2
melu	6	-	6	
muut	2	1	3	
<i>elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, ääniitteiden ja musiikin kustantaminen</i>	3	-	3	8,7
toistotyö	2	-	2	
työasentojen aiheuttama, staattinen lihaskuormitus	1	-	1	
<i>radio- ja televisioitoiminta</i>	2	2	4	6,9
melu	2	-	2	
amidit (mm. tiuraamisulfidit)	-	1	1	
toistotyö	-	1	1	
<i>televiestintä</i>	5	-	5	3,7
melu	3	-	3	
asbestit	2	-	2	
<i>ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta</i>	2	3	5	0,9
<i>tietopalvelutoiminta</i>	-	1	1	1,8
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	1	1	
<i>rahoituspalvelut poislukien vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta</i>	20	6	26	8,5
asbestit	14	-	14	
melu	5	-	5	
homesienet	-	4	4	
muut	1	2	3	

toimiala/aiheuttaja	miehet	naiset	yhteensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
<i>vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutus-</i> <i>toiminta poislukien pakollinen sosiaalivakuutus</i>	2	2	4	3,6
homesienet	1	2	3	
asbestit	1	-	1	
<i>rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta</i>	1	1	2	2,9
asbestit	1	-	1	
homesienet	-	1	1	
<i>kiinteistöalan toiminta</i>	19	9	28	12,4
asbestit	8	2	10	
melu	7	-	7	
muut	4	7	11	
<i>lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut</i>	-	1	1	0,3
homesienet	-	1	1	
<i>pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon</i> <i>konsultointi</i>	10	9	19	9,9
homesienet	-	6	6	
synteettiset hartsit ja muovit	4	-	4	
muut	6	3	9	
<i>arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen</i> <i>testaus ja analysointi</i>	105	15	120	19,7
asbestit	37	1	38	
melu	34	-	34	
toistotyö	4	4	8	
homesienet	1	4	5	
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	4	-	4	
muut kemialliset tekijät (etm.)	4	-	4	
muut	21	6	27	
<i>tieteellinen tutkimus ja kehittäminen</i>	6	7	13	4,3
<i>mainostoiminta ja markkinatutkimus</i>	1	2	3	2,8
melu	1	-	1	
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	-	1	1	
toistotyö	-	1	1	
<i>muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle</i>	1	2	3	2,7
liimat (etm.)	-	1	1	
asbestit	1	-	1	
kasvit	-	1	1	
<i>eläinlääkintäpalvelut</i>	-	2	2	7,4
eläinten epiteeli, karvat tai eritteet	-	1	1	
muualla luetteloimattomat orgaaniset				
materiaalit (etm.)	-	1	1	
<i>vuokraus- ja leasingtoiminta</i>	9	2	11	22,9
asbestit	5	-	5	
melu	3	-	3	
muut	1	2	3	
<i>työllistämistoiminta</i>	24	12	36	48,8
toistotyö	6	1	7	
muut kemialliset tekijät (etm.)	3	2	5	
melu	3	1	4	
jauhot, viljat ja rehut	1	2	3	
muut	11	6	17	
<i>matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien</i> <i>toiminta; varauspalvelut</i>	1	1	2	4,0
melu	-	1	1	
asbestit	1	-	1	
<i>turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut</i>	1	1	2	2,3
hantavirukset	1	-	1	
toistotyö	-	1	1	
<i>kiinteistön- ja maisemanhoito</i>	30	51	81	13,8

	miehet	naiset	yhteensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
<i>toimiala/aiheuttaja</i>				
muut kemialliset tekijät (etm.)	4	15	19	
toistotyö	7	8	15	
melu	10	2	12	
pesuaineet	-	6	6	
homesienet	1	4	5	
märkä työ	-	4	4	
muut	8	12	20	
<i>hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle</i>	6	8	14	11,7
<i>julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus</i>	129	117	246	22,2
homesienet	16	58	74	
melu	55	3	58	
asbestit	23	4	27	
muut kemialliset tekijät (etm.)	4	15	19	
toistotyö	6	8	14	
märkä työ	-	8	8	
pesuaineet	1	5	6	
kiihtyvyystekijät	5	-	5	
tuntemattomat tekijät	1	2	3	
muut	18	14	32	
<i>koulutus</i>	52	150	202	11,6
homesienet	10	75	85	
melu	14	5	19	
muut kemialliset tekijät (etm.)	4	15	19	
toistotyö	5	8	13	
jauhot, viljat ja rehut	-	5	5	
eläinten epiteeli, karvat tai eritteet	1	4	5	
märkä työ	-	5	5	
kosmeettiset aineet	-	4	4	
asbestit	4	-	4	
puulajit	3	1	4	
sisäilma	2	2	4	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	-	3	3	
elintarvikkeiden käsittely	1	2	3	
muut biologiset altisteet (etm.)	-	3	3	
muut	8	18	26	
<i>terveyspalvelut</i>	31	364	395	21,4
homesienet	3	127	130	
muut kemialliset tekijät (etm.)	6	56	62	
märkä työ	-	36	36	
muut käyttötarkoituksen mukaan määritellyt aineet	1	23	24	
pesuaineet	-	12	12	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	3	9	12	
aktinobakteerit (Actinomycetales)	2	10	12	
toistotyö	1	10	11	
punkit	-	10	10	
tuntemattomat tekijät	-	9	9	
amidit (mm. tiuraamisulfidit)	-	8	8	
alifaattisten karboksyylihappojen esterit (mm. akrylaatit)	-	7	7	
desinfiomisaineet	2	5	7	
alifaattiset aldehydit	1	5	6	
asbestit	4	1	5	
melu	2	2	4	
luonnonkumi (Latex)	-	4	4	
synteettiset hartsit ja muovit	-	3	3	

toimiala/aiheuttaja	miehet	naiset	yhteensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
sisäilma	-	3	3	
muut	6	24	30	
<i>sosiaalihuollon laitospalvelut</i>	3	47	50	5,7
homesienet	1	14	15	
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	11	11	
märkä työ	-	7	7	
melu	1	2	3	
pesuaineet	1	2	3	
muut	-	11	11	
<i>sosiaalihuollon avopalvelut</i>	2	65	67	5,3
homesienet	-	32	32	
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	9	9	
melu	-	5	5	
märkä työ	-	3	3	
punkit	-	3	3	
hyönteiset	-	3	3	
toistotyö	1	2	3	
muut	1	8	9	
<i>kulttuuri- ja viihdetoiminta</i>	4	3	7	3,4
<i>kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta</i>	1	6	7	6,5
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	3	3	
muut	1	3	4	
<i>urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut</i>	7	3	10	3,6
melu	5	-	5	
muut	2	3	5	
<i>järjestöjen toiminta</i>	15	18	33	7,9
homesienet	4	11	15	
melu	6	2	8	
muut	5	5	10	
<i>tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus</i>	8	1	9	17,7
melu	3	1	4	
toistotyö	3	-	3	
muut	2	-	2	
<i>muut henkilökohtaiset palvelut</i>	3	125	128	48,4
kosmeettiset aineet	-	51	51	
märkä työ	-	10	10	
toistotyö	1	9	10	
alifaattisten karboksyylihappojen esterit (mm. akrylaatit)	-	8	8	
hiusväriaineet	-	8	8	
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	6	6	
p-fenyleenidiamiini (PPD)	-	5	5	
säilytteen ja antimikrobiset aineet	-	5	5	
melu	-	4	4	
muut	2	19	21	
<i>kotitalouksien toiminta kotitalous- työntekijöiden työnantajina</i>	6	2	8	9,5
asbestit	3	-	3	
muut	3	2	5	
<i>kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta</i>	-	1	1	11,4
toistotyö	-	1	1	
<i>toimiala tuntematon</i>	3	-	3	2,9
melu	2	-	2	
asbestit	1	-	1	
yhteensä	2907	1695	4602	

(etm.)=(ei tarkemmin määritellyt)

taulukko 8 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt ammattialan, ammatin ja tautiryhmän mukaan v. 2013

ammattiala/ ammatti	melu- vam- mat	rasi- tus- sairau- det	hengi- tystie- aller- giat	iho- tau- dit	as- besti- sairau- det	muut	yh- teen- sä
<i>johtajat</i>	8	1	18	4	3	5	39
muut johtajat ja ylimmät virkamiehet	8	1	18	4	3	5	39
<i>erityisasiantuntijat</i>	58	10	129	35	23	58	313
opettajat ja muut opetusalan							
erityisasiantuntijat	4	-	30	6	1	7	48
lastentarhanopettajat	1	-	16	2	-	3	22
konetekniikan erityisasiantuntijat	12	-	-	1	6	2	21
tekniikan erityisasiantuntijat							
poislukien sähkötekniologia	8	3	1	2	1	3	18
taito- ja taideaineiden opettajat	5	-	6	1	-	3	15
hammaslääkärit	-	-	7	6	-	1	14
sähkötekniikan erityisasiantuntijat	5	-	-	1	4	3	13
ammattillisen koulutuksen opettajat	2	-	8	1	1	1	13
yleislääkärit	-	1	2	3	1	4	11
luokanopettajat	-	-	8	-	-	3	11
talonrakennuksen arkkitehdit	4	-	-	-	4	2	10
muusikot, laulajat ja säveltäjät	3	2	-	-	-	3	8
muut erityisasiantuntijat	14	4	51	12	5	23	109
<i>asiantuntijat</i>	52	28	144	123	37	55	439
sairaanhoidajat	1	-	43	50	-	15	109
rakennusalan työnjohtajat	8	-	1	1	18	-	28
terveydenhuollon asiantuntijat	-	1	6	15	-	2	24
terveydenhoitajat	-	-	11	3	-	6	20
konetekniikan asiantuntijat	7	-	3	3	5	-	18
laborantit ym.	3	3	6	4	-	2	18
myyntiedustajat	-	3	7	4	2	2	18
fysioterapeutit ym.	-	2	5	5	-	2	14
johdon sihteerit ja osastosihteerit	-	-	11	2	-	1	14
tulli- ja rajavirkamiehet	5	1	1	-	1	4	12
sosiaalialan ohjaajat	-	2	5	3	-	-	10
laivojen konepäälliköt ja -mestarit	3	-	-	-	4	1	8
bioanalyytikot (terveydenhuolto)	-	-	1	6	-	1	8
kättilöt	-	-	7	1	-	-	8
muut asiantuntijat	25	16	37	26	7	19	130
<i>toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät</i>	12	13	45	14	6	20	110
toimistotyöntekijät	2	-	9	6	1	4	22
yleissihteerit	2	-	9	-	-	7	18
pankki- ym. toimihenkilöt	-	-	7	-	1	4	12
toimistoavustajat	1	3	2	1	-	2	9
postinkantajat	-	6	1	2	-	-	9
varastonhoitajat ym.	1	-	3	1	3	-	8
muut toimisto- ja asiakaspalvelu- työntekijät	6	4	14	4	1	3	32
<i>palvelu- ja myyntityöntekijät</i>	50	66	153	312	29	55	665
kokit, keittäjät ja kylmäköt	8	16	20	54	1	3	102
kampaajat ja parturit	-	10	28	56	-	5	99

ammattiala/ ammatti	melu- vam- mat	razi- tus- sairau- det	hengi- tystie- aller- giat	iho- tau- dit	as- besti- sairau- det	muut	yh- teen- sä
muut lähihoitajat	1	-	19	64	-	8	92
myyjät	1	11	20	29	3	6	70
kiinteistöhuollon työntekijät	21	8	4	6	16	1	56
kosmetologit ym.	1	1	7	19	-	1	29
hammashoitajat	-	-	5	22	-	2	29
päiväkotien ja muiden laitosten lastenhoitajat ym.	1	1	7	12	-	2	23
ravintolaesimiehet ja vuoropäälliköt	5	1	6	6	-	1	19
palomiehet	1	-	3	-	5	8	17
sosiaalialan hoitajat	-	2	7	5	-	2	16
tarjoilijat	2	1	-	8	-	1	12
kauppiaat (pienyrittäjät)	1	2	2	3	-	1	9
kahvila- ja baarimyyjät	-	1	2	6	-	-	9
koulunkäyntiavustajat	1	-	3	2	-	3	9
hierojat ja kuntohoitajat	-	6	-	3	-	-	9
muut palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijät	7	6	20	17	4	11	65
<i>maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.</i>	<i>36</i>	<i>26</i>	<i>121</i>	<i>66</i>	<i>4</i>	<i>31</i>	<i>284</i>
yhdistetyn maanviljelyn ja eläinten- kasvatuksen harjoittajat	16	15	93	38	2	22	186
maatalouslomittajat	1	3	19	15	-	4	42
metsurit ja metsätyöntekijät	14	1	-	1	-	1	17
puutarha- ja kasvihuonetyönjohtajat ja -työntekijät	2	2	2	3	2	2	13
muut maanviljelijät ja metsätyöntekijät	3	5	7	9	-	2	26
<i>rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät</i>	<i>542</i>	<i>199</i>	<i>147</i>	<i>257</i>	<i>507</i>	<i>154</i>	<i>1806</i>
talonrakentajat	45	17	4	25	82	15	188
putkiasentajat	34	3	7	17	98	6	165
moottorijoneuvojen asentajat ja korjaajat	47	14	9	33	37	25	165
kirvesmiehet ja rakennuspuusepät	49	22	11	14	57	7	160
koneenasettajat ja koneistajat	48	7	12	35	9	16	127
hitsaajat ja kaasuleikkaajat	49	11	11	9	18	13	111
muut sähköasentajat	29	10	6	7	49	1	102
maatalous- ja teollisuuskoneasentajat ja -korjaajat	48	5	5	9	21	1	89
työkaluntekijät ja lukkosepät	26	6	11	10	12	6	71
rakennusmaalarit ym.	4	7	4	9	26	8	58
ruiskumaalajaajat ja -lakkaajat	5	2	9	10	6	18	50
lihanleikkaajat, kalankäsittelijät ym.	11	34	1	2	-	2	50
ohutlevysepät	18	2	4	2	11	4	41
paksulevysepät ja rautarakennetyöntekijät	15	1	3	3	18	1	41
leipurit ja kondiittorit	-	3	20	10	-	1	34
muotin- ja keernantekijät	16	2	-	2	7	5	32
konepuusepät	13	5	4	7	1	1	31
lattianpäällystystyöntekijät	5	3	1	10	3	7	29
eristäjät	4	3	1	-	16	1	25
painopinnanvalmistajat	13	-	2	6	2	2	25
raakapuun käsittelijät	11	5	1	2	2	1	22
huonekalupuusepät ym.	6	2	3	5	2	-	18
betonirakentajat ja raudoittajat	3	3	2	4	3	2	17
elektroniikka-asentajat ja -korjaajat	1	3	3	7	1	1	16

ammattiala/ ammatti	melu- vam- mat	rasi- tus- sairau- det	hengi- tystie- aller- giat	iho- tau- dit	as- besti- sairau- det	muut	yh- teen- sä
painajat	5	1	5	2	1	-	14
muurarit ym.	1	1	-	3	7	-	12
tieto- ja viestintäteknologian asentajat ja korjaajat	9	2	-	-	-	1	12
kattoasentajat ja -korjaajat	-	6	-	-	2	-	8
konehiojat, kiillottajat ja teroittajat	2	2	-	1	2	1	8
lasinpuhaltajat, -leikkaajat, -hiojat ja -viimeistelijät	3	1	1	-	2	1	8
muut rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	22	16	7	13	12	7	77
<i>prosessi- ja kuljetustyöntekijät</i>	<i>212</i>	<i>75</i>	<i>80</i>	<i>88</i>	<i>67</i>	<i>49</i>	<i>571</i>
elintarviketeollisuuden prosessityöntekijät	11	12	27	19	-	6	75
kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat	18	12	4	5	10	2	51
muovituoteteollisuuden prosessityöntekijät	8	7	4	7	-	7	33
paperituoteteollisuuden prosessityöntekijät	23	-	1	4	2	2	32
kaivos- ja louhostyöntekijät	8	1	4	1	9	6	29
kemianteollisuuden prosessityöntekijät ym.	13	-	5	8	2	1	29
paperimassan sekä paperin ja kartongin valmistuksen prosessityöntekijät	20	-	-	-	2	2	24
puu- ja sahatavaran prosessityöntekijät	9	1	8	4	2	-	24
muut laitosmiehet ym.	10	4	2	2	3	2	23
sähkö- ja elektroniikkalaitteiden kokoontenijät	3	7	7	2	3	1	23
maansiirtokoneiden ym. kuljettajat	16	2	1	-	3	1	23
betonituote- ym. teollisuuden prosessityöntekijät	7	2	1	4	2	3	19
metallien teolliset päällystäjät ja viimeistelijät	6	-	2	4	1	3	16
pakkaus-, pullotus- ja etiköintikoneiden hoitajat	5	5	5	-	1	-	16
konepaja- ja metallituotteiden kokoontenijät	3	1	2	7	1	-	14
metalliteollisuuden prosessityöntekijät	8	1	1	-	2	1	13
pesulatyöntekijät	5	2	2	3	-	1	13
höyrykoneiden ja lämmityskattiloiden hoitajat, lämmittäjät ym.	1	-	-	-	10	-	11
maa- ja metsätaloustyökoneiden kuljettajat	3	5	-	2	-	1	11
kumituoteteollisuuden prosessityöntekijät	1	1	-	3	2	3	10
ahtaajat	4	1	1	2	2	-	10
iskuporaajat ja syväkairaajat	2	2	-	1	-	3	8
jalkine- ja laukkuteollisuuden prosessityöntekijät	1	4	-	3	-	-	8
linja-auton- ja raitiovaunun kuljettajat	4	-	-	1	3	-	8
muut prosessi- ja kuljetustyöntekijät	23	5	3	6	7	4	48
<i>muut työntekijät</i>	<i>37</i>	<i>35</i>	<i>34</i>	<i>113</i>	<i>39</i>	<i>25</i>	<i>283</i>
toimistosiivoajat ym.	3	17	15	56	2	11	104

ammattiala/ ammatti	melu- vam- mat	razi- tus- sairau- det	hengi- tystie- allergiat	iho- tau- dit	as- besti- sairau- det	muut	yh- teen- sä
rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym.	18	2	5	6	7	5	43
avustavat keittiötyöntekijät	2	1	5	26	-	1	35
muut muualla luokittelemattomat siivoojat maa- ja vesirakentamisen avustavat työntekijät	2	2	2	2	20	1	29
työntekijät	8	6	2	4	3	3	26
rakennusalan avustavat työntekijät	3	1	-	3	5	-	12
sairaala- ja laitospulaiset	-	-	2	9	-	-	11
muut palvelutyöntekijät	1	6	3	7	2	4	23
<i>sotilaat</i>	18	2	1	-	-	6	27
upseerit	17	2	1	-	-	6	26
aliupseerit ja sotilasammattihenkilöstö	1	-	-	-	-	-	1
<i>tuntematon</i>	14	-	1	-	6	1	22
<i>ammattissa toimimaton</i>	1	6	9	24	-	3	43
yhhteensä	1040	461	882	1036	721	462	4602

taulukko 9 Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt ammattialan, ammatin, aiheuttajan ja sukupuolen mukaan v. 2013

ammattiala/ammatti/aiheuttaja	miehet	naiset	yh- teensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
johtajat	20	19	39	
<i>muut johtajat ja ylimmät virkamiehet</i>	20	19	39	
erityisasiantuntijat	127	186	313	
tekniikan erityisasiantuntijat (pl. sähköteknologia)	14	4	18	9,5*
melu	8	-	8	
homesienet	2	1	3	
toistotyö	1	1	2	
muut	3	2	5	
<i>konetekniikan erityisasiantuntijat</i>	21	-	21	8,7
melu	12	-	12	
asbestit	6	-	6	
homesienet	2	-	2	
öljyt ja voiteluaineet	1	-	1	
<i>sähkötekniikan erityisasiantuntijat</i>	13	-	13	10,6
melu	5	-	5	
asbestit	4	-	4	
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	2	-	2	
öljyt ja voiteluaineet	1	-	1	
sisäilma	1	-	1	
<i>talonrakennuksen arkkitehdit</i>	10	-	10	11,0
melu	4	-	4	
asbestit	4	-	4	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	-	1	
homesienet	1	-	1	
<i>yleislääkärit</i>	2	9	11	11,3
homesienet	-	2	2	
aktinobakteerit (Actinomycetales)	1	1	2	
muut	1	6	7	
<i>hammaslääkärit</i>	2	12	14	38,2
muut käyttötarkoituksen mukaan määritellyt aineet	-	6	6	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	2	3	
homesienet	-	2	2	
muut	1	2	3	
<i>opettajat ja muut opetusalan erityisasiantuntijat</i>	10	38	48	10,2*
homesienet	3	28	31	
melu	4	-	4	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	3	4	
sisäilma	-	2	2	
muut biologiset altisteet (etm.)	-	2	2	
muut	2	3	5	
<i>ammattillisen koulutuksen opettajat</i>	6	7	13	
homesienet	-	4	4	
melu	2	-	2	
puulajit	2	-	2	
muut	2	3	5	
<i>taito- ja taideaineiden opettajat</i>	6	9	15	
melu	3	2	5	
jauhot, viljat ja rehut	-	2	2	
puulajit	1	1	2	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	-	2	2	
muut	2	2	4	
<i>luokanopettajat</i>	1	10	11	
homesienet	1	10	11	

ammattiala/ammatti/aiheuttaja	miehet	naiset	yh- teensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
<i>lastentarhanopettajat</i>	-	22	22	11,9
homesienet	-	18	18	
muut	-	4	4	
muut erityisasiantuntijat	42	75	117	
asiantuntijat	146	293	439	
<i>konetekniikan asiantuntijat</i>	18	-	18	18,1
melu	7	-	7	
asbestit	5	-	5	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	-	2	
muut	4	-	4	
<i>rakennusalan työnohjat</i>	27	1	28	23,4
asbestit	18	-	18	
melu	8	-	8	
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	1	-	1	
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	1	1	
<i>laborantit ym.</i>	5	13	18	25,4
melu	3	-	3	
toistotyö	-	3	3	
alifaattisten karboksyylihappojen esterit (mm. akrylaatit)	-	2	2	
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	2	2	
muut	2	6	8	
<i>terveydenhuollon asiantuntijat</i>	3	21	24	20,1*
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	6	6	
homesienet	-	6	6	
desinfioimisaineet	1	1	2	
muut käyttötarkoituksen mukaan määritellyt aineet	-	2	2	
muut	2	6	8	
<i>sairaanhoitajat</i>	4	105	109	19,7
homesienet	1	48	49	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	24	26	
märkä työ	-	8	8	
aktinobakteerit (Actinomycetales)	-	6	6	
tuntemattomat tekijät	-	4	4	
pesuaineet	-	3	3	
muut käyttötarkoituksen mukaan määritellyt aineet	-	2	2	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	-	2	2	
punkit	-	2	2	
muut	1	6	7	
<i>terveydenhoitajat</i>	-	20	20	21,9
homesienet	-	12	12	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	-	2	2	
muut	-	6	6	
<i>fysioterapeutit ym.</i>	1	13	14	13,8
homesienet	-	7	7	
toistotyö	-	2	2	
muut	1	4	5	
<i>myyntiedustajat</i>	10	8	18	5,2
homesienet	1	5	6	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	1	3	
asbestit	2	-	2	
toistotyö	2	-	2	
muut	3	2	5	
<i>johdon sihteerit ja osastosihteerit</i>	-	14	14	8,8
homesienet	-	13	13	
mikrobit	-	1	1	
<i>tulli- ja rajavirkamiehet</i>	11	1	12	26,5

ammattiala/ammatti/aiheuttaja	miehet	naiset	yh- teensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
melu	5	-	5	
homesienet	3	1	4	
muut	3	-	3	
<i>sosiaalialan ohjaajat</i>	-	10	10	3,7
homesienet	-	7	7	
toistotyö	-	2	2	
punkit	-	1	1	
<i>muut asiantuntijat</i>	67	87	154	
toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	29	81	110	
<i>toimistotyöntekijät</i>	7	15	22	9,9*
homesienet	1	6	7	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	4	6	
melu	2	-	2	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	-	2	2	
muut	2	3	5	
<i>yleissihteerit</i>	-	18	18	
homesienet	-	14	14	
melu	-	2	2	
sisäilma	-	1	1	
<i>tuntemattomat tekijät</i>	-	1	1	
<i>pankki- ym. toimihenkilöt</i>	2	10	12	
homesienet	1	9	10	
asbestit	1	-	1	
mikrobit	-	1	1	
<i>muut toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät</i>	20	38	58	
palvelu- ja myyntityöntekijät	140	525	665	
<i>kokit, keittäjät ja kylmäköt</i>	24	78	102	46,6
jauhot, viljat ja rehut	4	14	18	
märkä työ	3	13	16	
toistotyö	4	11	15	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	9	10	
melu	1	7	8	
pesuaineet	4	3	7	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	1	3	4	
elintarvikkeiden käsittely	1	3	4	
homesienet	-	4	4	
keittiötyön altisteet	2	2	4	
kasvit	1	2	3	
koboltti, nikkeli ja niiden yhdisteet	-	2	2	
muut eläinperäiset pölyt tai altisteet	1	1	2	
muut	1	4	5	
<i>ravintolaesimiehet ja vuoropäälliköt</i>	5	14	19	10,5
melu	1	4	5	
homesienet	1	3	4	
jauhot, viljat ja rehut	1	1	2	
märkä työ	-	2	2	
muut	2	4	6	
<i>tarjoilijat</i>	4	8	12	9,9
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	4	4	
melu	1	1	2	
märkä työ	1	1	2	
muut	2	2	4	
<i>kampaajat ja parturit</i>	-	99	99	76,2
kosmeettiset aineet	-	50	50	
märkä työ	-	13	13	
hiusväriaineet	-	8	8	
toistotyö	-	8	8	

ammattiala/ammatti/aiheuttaja				tapauksia/ 10 000
	miehet	naiset	yh- teensä	työllistä
säilytteet ja antimikrobiset aineet	-	5	5	
p-fenyleenidiamiini (PPD)	-	4	4	
rikki, rikkihiili ja ammoniumsulfaattijohdannaiset	-	2	2	
muut	-	9	9	
<i>kosmetologit ym.</i>	-	29	29	61,0
alifaattisten karboksyylihappojen esterit (mm. akrylaatit)	-	9	9	
kosmeettiset aineet	-	8	8	
synteettiset liimat	-	2	2	
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	2	2	
muut	-	8	8	
<i>kiinteistöhuollon työntekijät</i>	51	5	56	19,6
melu	21	-	21	
asbestit	16	-	16	
toistotyö	6	2	8	
muut kemialliset tekijät (etm.)	3	-	3	
homesienet	1	2	3	
muut	4	1	5	
<i>myyjät</i>	16	54	70	8,0
homesienet	2	10	12	
toistotyö	4	7	11	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	8	10	
tekstiilit	1	5	6	
koboltti, nikkeli ja niiden yhdisteet	1	3	4	
asbestit	3	-	3	
jauhot, viljat ja rehut	-	3	3	
kasvit	-	3	3	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	-	3	3	
tuntemattomat tekijät	-	3	3	
pesuaineet	1	1	2	
säilytteet ja antimikrobiset aineet	-	2	2	
muut eläinperäiset pölyt tai altisteet	-	2	2	
märkä työ	1	1	2	
muut	1	3	4	
<i>päiväkotien ja muiden laitosten lastenhoitajat ym.</i>	-	23	23	8,1
homesienet	-	8	8	
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	4	4	
hyönteiset	-	3	3	
märkä työ	-	2	2	
punkit	-	2	2	
muut	-	4	4	
<i>sosiaalialan hoitajat</i>	1	15	16	5,4
homesienet	1	6	7	
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	3	3	
toistotyö	-	2	2	
muut	-	4	4	
<i>muut lähihoitajat</i>	1	91	92	26,9
märkä työ	-	24	24	
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	21	21	
homesienet	-	19	19	
pesuaineet	1	4	5	
amidit (mm. tiuraamisulfidit)	-	4	4	
synteettiset hartsit ja muovit	-	3	3	
tuntemattomat tekijät	-	3	3	
muut käyttötarkoituksen mukaan määritellyt aineet	-	2	2	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	-	2	2	
aktinobakteerit (Actinomycetales)	-	2	2	
punkit	-	2	2	

ammattiala/ammatti/aiheuttaja	miehet	naiset	yh- teensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
muut	-	5	5	
<i>hammashoitajat</i>	1	28	29	56,7
muut käyttötarkoituksen mukaan määritellyt aineet	-	8	8	
alifaattisten karboksyylihappojen esterit (mm. akrylaatit)	-	4	4	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	3	4	
homesienet	-	4	4	
amidit (mm. tiuraamisulfidit)	-	2	2	
pesuaineet	-	2	2	
muut	-	5	5	
<i>palomiehet</i>	16	1	17	43,3
asbestit	5	-	5	
homesienet	5	-	5	
myksoviruset	2	-	2	
muut	4	1	5	
<i>muut palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijät</i>	21	80	101	
maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	167	117	284	
<i>puutarha- ja kasvihuonetyönjohtajat ja -työntekijät</i>	3	10	13	13,9
melu	-	2	2	
asbestit	2	-	2	
toistotyö	-	2	2	
muut	1	6	7	
<i>maatalouslommittajat</i>	17	25	42	79,5
eläinten epiteeli, karvat tai eritteet	6	7	13	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	3	5	8	
muut kemialliset tekijät (etm.)	4	2	6	
jauhot, viljat ja rehut	-	4	4	
toistotyö	1	2	3	
märkä työ	-	2	2	
muut	3	3	6	
<i>yhdistetyn maanviljelyn ja eläintenkasvatuksen harjoittajat</i>	117	69	186	97,8
eläinten epiteeli, karvat tai eritteet	29	30	59	
homesienet	12	11	23	
melu	16	-	16	
punkit	6	9	15	
toistotyö	10	3	13	
jauhot, viljat ja rehut	9	2	11	
hantaviruset	10	1	11	
likainen työ	4	2	6	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	3	1	4	
Francisella	3	-	3	
nautakarjatalouden altisteet	1	2	3	
säilytteet ja antimikrobiset aineet	1	1	2	
asbestit	2	-	2	
puulajit	2	-	2	
kasvit	1	1	2	
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	1	1	2	
epäfyysiloginen puristus tai venytys	2	-	2	
muut	5	5	10	
<i>metsurit ja metsätyöntekijät</i>	17	-	17	19,1
melu	14	-	14	
muut	3	-	3	
<i>muut maanviljelijät ja metsätyöntekijät</i>	13	13	26	
rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	1678	128	1806	
<i>talonrakentajat</i>	181	7	188	70,7
asbestit	79	3	82	
melu	44	1	45	
toistotyö	14	1	15	

ammattiala/ammatti/aiheuttaja	miehet	naiset	yh- teensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
tärinä	6	1	7	
synteettiset hartsit ja muovit	7	-	7	
muut kemialliset tekijät (etm.)	7	-	7	
sementti, betoni	5	-	5	
kromiryhmän metallit ja niiden yhdisteet	2	-	2	
tarkemmin määrittelemättömät orgaaniset liuotinseokset	2	-	2	
tuntemattomat tekijät	2	-	2	
muut	13	1	14	
<i>muurarit ym.</i>	12	-	12	50,9
asbestit	7	-	7	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	-	2	
muut	3	-	3	
<i>betonirakentajat ja raudoittajat</i>	17	-	17	78,1
melu	3	-	3	
asbestit	3	-	3	
toistotyö	3	-	3	
kromiryhmän metallit ja niiden yhdisteet	2	-	2	
muut	6	-	6	
<i>kirvesmiehet ja rakennuspuusepät</i>	156	4	160	52,7
asbestit	56	1	57	
melu	49	-	49	
toistotyö	19	2	21	
puulajit	5	-	5	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	3	1	4	
tärinä	3	-	3	
sementti, betoni	3	-	3	
synteettiset hartsit ja muovit	2	-	2	
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	2	-	2	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	-	2	
ihon poikkeava hankautuminen	2	-	2	
muut	10	-	10	
<i>lattianpäällystystyöntekijät</i>	28	1	29	148,5
synteettiset hartsit ja muovit	6	-	6	
melu	5	-	5	
tarkemmin määrittelemättömät orgaaniset liuotinseokset	4	1	5	
asbestit	3	-	3	
liimat (etm.)	2	-	2	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	-	2	
toistotyö	2	-	2	
muut	4	-	4	
<i>eristäjät</i>	25	-	25	92,1
asbestit	16	-	16	
melu	4	-	4	
toistotyö	3	-	3	
ionisoimaton säteily	1	-	1	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	-	1	
<i>putkiasentajat</i>	164	1	165	105,6
asbestit	98	-	98	
melu	33	1	34	
synteettiset hartsit ja muovit	9	-	9	
muut kemialliset tekijät (etm.)	5	-	5	
tärinä	3	-	3	
toistotyö	3	-	3	
kupari- ja platinametallit ja niiden yhdisteet	2	-	2	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	2	-	2	
muut	9	-	9	
<i>rakennusmaalarit ym.</i>	51	7	58	89,1

ammattiala/ammatti/aiheuttaja	miehet	naiset	yh- teensä	tapauksia/ 10 000
				työllistä
asbestit	26	-	26	
muut kemialliset tekijät (etm.)	6	1	7	
toistotyö	4	3	7	
tarkemmin määrittelemättömät orgaaniset liuotinseokset	5	-	5	
melu	4	-	4	
maalit	2	1	3	
synteettiset hartsit ja muovit	-	2	2	
muut	4	-	4	
<i>ruiskumaalajaajat ja -lakkaajat</i>	<i>44</i>	<i>6</i>	<i>50</i>	123,7
tarkemmin määrittelemättömät orgaaniset liuotinseokset	11	1	12	
maalit	6	-	6	
asbestit	6	-	6	
muut kemialliset tekijät (etm.)	4	2	6	
melu	4	1	5	
synteettiset hartsit ja muovit	3	-	3	
isosyanaatit	2	-	2	
toistotyö	1	1	2	
muut	7	1	8	
<i>muotin- ja keernantekijät</i>	<i>30</i>	<i>2</i>	<i>32</i>	236,0
melu	16	-	16	
asbestit	7	-	7	
piidioksidit	4	-	4	
toistotyö	1	1	2	
muut	2	1	3	
<i>hitsaajat ja kaasuleikkaajat</i>	<i>110</i>	<i>1</i>	<i>111</i>	86,1
melu	49	-	49	
asbestit	18	-	18	
toistotyö	10	-	10	
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	8	-	8	
muut kemialliset tekijät (etm.)	7	-	7	
tärinä	6	-	6	
koboltti, nikkeli ja niiden yhdisteet	3	-	3	
mangaani, rauta ja niiden yhdisteet	2	-	2	
homesienet	2	-	2	
muut	5	1	6	
<i>ohutlevysepäät</i>	<i>41</i>	<i>-</i>	<i>41</i>	67,5
melu	18	-	18	
asbestit	11	-	11	
tärinä	4	-	4	
muut metallit, metallipölyt ja metalliyhdisteet	2	-	2	
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	2	-	2	
toistotyö	2	-	2	
kromiryhmän metallit ja niiden yhdisteet	1	-	1	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	-	1	
<i>paksulevysepäät ja rautarakennetyöntekijät</i>	<i>39</i>	<i>2</i>	<i>41</i>	136,4
asbestit	18	-	18	
melu	15	-	15	
muut	6	2	8	
<i>työkaluntekijät ja lukkosepäät</i>	<i>62</i>	<i>9</i>	<i>71</i>	71,4
melu	25	1	26	
asbestit	12	-	12	
muut kemialliset tekijät (etm.)	7	-	7	
toistotyö	4	2	6	
muut metallit, metallipölyt ja metalliyhdisteet	3	-	3	
tärinä	2	-	2	
öljyt ja voiteluaineet	1	1	2	
synteettiset hartsit ja muovit	1	1	2	

ammattiala/ammatti/aiheuttaja	miehet	naiset	yh- teensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
synteettiset liimat	1	1	2	
muut	6	3	9	
<i>koneenasettajat ja koneistajat</i>	116	11	127	101,5
melu	46	2	48	
öljyt ja voiteluaineet	19	4	23	
muut kemialliset tekijät (etm.)	12	2	14	
asbestit	9	-	9	
toistotyö	7	-	7	
alifaattiset aldehydit	4	-	4	
tarkemmin määrittelemättömät orgaaniset liuotinseokset	3	1	4	
tärinä	3	-	3	
amiinit	1	1	2	
kromiryhmän metallit ja niiden yhdisteet	2	-	2	
muut metallit, metallipöly ja metalliyhdisteet	2	-	2	
piidioksidit	2	-	2	
muut	6	1	7	
<i>mootoriajoneuvojen asentajat ja korjaajat</i>	164	1	165	79,8
melu	47	-	47	
asbestit	37	-	37	
tärinä	16	-	16	
muut kemialliset tekijät (etm.)	13	1	14	
toistotyö	13	-	13	
öljyt ja voiteluaineet	8	-	8	
tarkemmin määrittelemättömät orgaaniset liuotinseokset	6	-	6	
pesuaineet	2	-	2	
muut käyttötarkoituksen mukaan määritellyt aineet	2	-	2	
homesienet	2	-	2	
tuntemattomat tekijät	2	-	2	
muut	16	-	16	
<i>maatalous- ja teollisuuskoneasentajat ja -korjaajat</i>	87	2	89	39,6
melu	46	2	48	
asbestit	21	-	21	
toistotyö	5	-	5	
homesienet	3	-	3	
jauhot, viljat ja rehut	2	-	2	
muut	10	-	10	
<i>painopinnanvalmistajat</i>	19	6	25	104,7
melu	12	1	13	
tarkemmin määrittelemättömät orgaaniset liuotinseokset	3	-	3	
asbestit	2	-	2	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	1	2	
muut	1	4	5	
<i>painajat</i>	7	7	14	35,1
melu	4	1	5	
painoväriaineet ja toimistokoneiden väriaineet	1	1	2	
muut	2	5	7	
<i>muut sähköasentajat</i>	98	4	102	80,5
asbestit	49	-	49	
melu	29	-	29	
toistotyö	7	2	9	
muut kemialliset tekijät (etm.)	3	-	3	
epäfysiologiset työasennot	2	-	2	
muut	8	2	10	
<i>elektroniikka-asentajat ja -korjaajat</i>	13	3	16	39,6
muut kemialliset tekijät (etm.)	3	-	3	
toistotyö	2	1	3	
muut	8	2	10	

ammattiala/ammatti/aiheuttaja	miehet	naiset	yh- teensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
<i>tieto- ja viestintäteknologian asentajat ja korjaajat</i>	12	-	12	29,0
melu	9	-	9	
toistotyö	2	-	2	
hantavirukset	1	-	1	
<i>lihanleikkaajat, kalankäsittelijät ym.</i>	40	10	50	188,6
toistotyö	30	5	35	
melu	7	4	11	
märkä työ	2	-	2	
muut eläinperäiset pölyt tai altisteet	-	1	1	
epäfysiologiset työasennot	1	-	1	
<i>leipurit ja kondiittorit</i>	14	20	34	83,3
jauhot, viljat ja rehut	9	12	21	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	3	5	8	
toistotyö	1	2	3	
homesienet	-	1	1	
muut biologiset altisteet (etm.)	1	-	1	
<i>raakapuun käsittelijät</i>	17	5	22	205,8
melu	9	2	11	
toistotyö	4	1	5	
liimat (etm.)	1	1	2	
asbestit	1	1	2	
puulajit	1	-	1	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	1	-	1	
<i>huonekalupuusepät ym.</i>	16	2	18	40,9
melu	5	1	6	
puulajit	3	-	3	
asbestit	2	-	2	
muut	6	1	7	
<i>konepuusepät</i>	29	2	31	143,7
melu	13	-	13	
toistotyö	4	-	4	
puulajit	3	-	3	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	1	3	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	1	1	2	
muut	6	-	6	
muut rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	86	15	101	
prosessi- ja kuljetustyöntekijät	440	131	571	
<i>kaivos- ja louhostyöntekijät</i>	28	1	29	428,4
asbestit	8	1	9	
melu	8	-	8	
piidioksidit	4	-	4	
tärinä	2	-	2	
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	2	-	2	
tuntemattomat tekijät	2	-	2	
kumikemikaalit	1	-	1	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	-	1	
<i>betonituote- ym. teollisuuden prosessityöntekijät</i>	19	-	19	50,7
melu	7	-	7	
asbestit	2	-	2	
sementti, betoni	2	-	2	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	-	2	
toistotyö	2	-	2	
muut	4	-	4	
<i>metalliteollisuuden prosessityöntekijät</i>	13	-	13	52,3
melu	8	-	8	
asbestit	2	-	2	
muut	3	-	3	

ammattiala/ammatti/aiheuttaja	miehet	naiset	yh- teensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
<i>metallien teolliset päälystäjät ja viimeistelijät</i>	15	1	16	156,1
melu	6	-	6	
tarkemmin määrittelemättömät orgaaniset liuotinseokset	3	-	3	
synteettiset hartsit ja muovit	2	1	3	
muut	4	-	4	
<i>kemianteollisuuden prosessityöntekijät ym.</i>	25	4	29	82,7
melu	13	-	13	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	2	3	
synteettiset hartsit ja muovit	2	-	2	
asbestit	2	-	2	
muut	7	2	9	
<i>kumituoteteollisuuden prosessityöntekijät</i>	8	2	10	92,9
asbestit	-	2	2	
muut	8	-	8	
<i>muovituoteteollisuuden prosessityöntekijät</i>	25	8	33	54,2
melu	5	3	8	
toistotyö	6	-	6	
tarkemmin määrittelemättömät orgaaniset liuotinseokset	3	1	4	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	2	3	
orgaaniset syanidit ja nitriliitit (syaaniyhdisteet)	2	-	2	
muut	8	2	10	
<i>paperituoteteollisuuden prosessityöntekijät</i>	30	2	32	636,2
melu	21	2	23	
asbestit	2	-	2	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	-	2	
tuntemattomat tekijät	2	-	2	
muut	3	-	3	
<i>pesulatyöntekijät</i>	3	10	13	42,4
melu	1	4	5	
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	3	3	
muut	2	3	5	
<i>elintarviketeollisuuden prosessityöntekijät</i>	24	51	75	69,4
jauhot, viljat ja rehut	8	14	22	
melu	7	4	11	
toistotyö	3	8	11	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	3	4	7	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	5	6	
polysakkaridit	-	2	2	
kasvipäriset pölyt ja altisteet	-	2	2	
muut eläinperäiset pölyt tai altisteet	-	2	2	
märkä työ	-	2	2	
muut	2	8	10	
<i>paperimassan sekä paperin ja kartongin valmistuksen prosessityöntekijät</i>	24	-	24	40,7
melu	20	-	20	
asbestit	2	-	2	
epäorgaaniset rikkiä sisältävät kaasut	1	-	1	
kasvipäriset pölyt ja altisteet	1	-	1	
<i>puu- ja sahatavaran prosessityöntekijät</i>	16	8	24	39,4
melu	7	2	9	
puulajit	4	2	6	
asbestit	2	-	2	
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	2	2	
muut	3	2	5	
<i>höyrykoneiden ja lämmityskattiloiden hoitajat, lämmittäjät ym.</i>	11	-	11	72,3
asbestit	10	-	10	

ammattiala/ammatti/aiheuttaja	miehet	naiset	yh- teensä	tapauksia/ 10 000 työllistä
melu	1	-	1	
<i>muut laitosmiehet ym.</i>	22	1	23	666,7
melu	10	-	10	
toistotyö	3	1	4	
asbestit	3	-	3	
muut	6	-	6	
<i>pakkaus-, pullotus- ja etiköintikoneiden hoitajat</i>	8	8	16	45,9
melu	4	1	5	
toistotyö	2	3	5	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	1	2	
muut	1	3	4	
<i>konepaja- ja metallituotteiden kokoonpanijat</i>	10	4	14	26,7
melu	3	-	3	
muut	7	4	11	
<i>sähkö- ja elektroniikkalaitteiden kokoonpanijat</i>	16	7	23	33,0
toistotyö	6	1	7	
melu	2	1	3	
asbestit	3	-	3	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	1	3	
isosyanaatit	1	1	2	
muut	2	3	5	
<i>kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat</i>	50	1	51	10,5
melu	18	-	18	
asbestit	10	-	10	
toistotyö	8	-	8	
epäfysiologiset työasennot	4	-	4	
muut	10	1	11	
<i>maa- ja metsätaloustyökoneiden kuljettajat</i>	11	-	11	11,3
toistotyö	4	-	4	
melu	3	-	3	
muut	4	-	4	
<i>maansiirtokoneiden ym. kuljettajat</i>	23	-	23	13,6
melu	16	-	16	
asbestit	3	-	3	
toistotyö	2	-	2	
piidioksidit	1	-	1	
kasviperäiset pölyt ja altisteet	1	-	1	
<i>ahtaajat</i>	10	-	10	35,9
melu	4	-	4	
asbestit	2	-	2	
muut	4	-	4	
<i>muut prosessi- ja kuljetustyöntekijät</i>	49	23	72	
muut työntekijät	99	184	283	
<i>toimistosivoojat ym.</i>	6	98	104	29,7
muut kemialliset tekijät (etm.)	3	26	29	
toistotyö	-	17	17	
pesuaineet	1	13	14	
märkä työ	-	14	14	
homesienet	-	6	6	
melu	1	2	3	
heterosykliset yhdisteet (rikki renkaassa)	-	3	3	
muut käyttötarkoituksen mukaan määritellyt aineet	-	3	3	
asbestit	-	2	2	
siivoustyön altisteet	-	2	2	
muut	1	10	11	
<i>sairaala- ja laitospulaiset</i>	-	11	11	5,4
pesuaineet	-	3	3	

ammattiala/ammatti/aiheuttaja	miehet	naiset	yh- teensä	tapauksia/ 10 000
				työllistä
märkä työ	-	3	3	
homesienet	-	2	2	
muut	-	3	3	
<i>muut muualla luokittelemattomat siivoojat</i>	5	24	29	163,6
asbestit	1	19	20	
toistotyö	1	2	3	
melu	1	1	2	
muut kemialliset tekijät (etm.)	1	1	2	
kromiryhmän metallit ja niiden yhdisteet	1	-	1	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	-	1	1	
<i>maa- ja vesirakentamisen avustavat työntekijät</i>	24	2	26	47,2
melu	8	-	8	
toistotyö	4	2	6	
asbestit	3	-	3	
muut kemialliset tekijät (etm.)	2	-	2	
muut	7	-	7	
<i>rakennusalan avustavat työntekijät</i>	12	-	12	58,7
asbestit	5	-	5	
melu	3	-	3	
muut	4	-	4	
<i>rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym.</i>	40	3	43	12,8
melu	17	1	18	
asbestit	7	-	7	
muut kemialliset tekijät (etm.)	6	-	6	
toistotyö	2	-	2	
muut	8	2	10	
<i>avustavat keittiötyöntekijät</i>	3	32	35	17,8
märkä työ	1	8	9	
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	9	9	
jauhot, viljat ja rehut	-	4	4	
melu	-	2	2	
pesuaineet	-	2	2	
keittiötyön altisteet	-	2	2	
muut	2	5	7	
<i>muut palvelutyöntekijät</i>	9	14	23	
sotilaat	27	-	27	
<i>upseerit</i>	26	-	26	75,3
melu	17	-	17	
kiihtyvyystekijät	5	-	5	
muut	4	-	4	
<i>aliupseerit ja sotilasammattihenkilöstö</i>	1	-	1	
ammatti tuntematon	21	1	22	35,2
melu	13	1	14	
asbestit	6	-	6	
yksiarvoiset alkoholit	1	-	1	
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	1	-	1	
ammattissa toimimaton	13	30	43	
muut kemialliset tekijät (etm.)	3	8	11	
toistotyö	3	3	6	
kosmeettiset aineet	-	3	3	
märkä työ	-	3	3	
öljyt ja voiteluaineet	1	1	2	
homesienet	-	2	2	
muut	6	10	16	
<i>yhteensä</i>	2907	1695	4602	18,7

(etm.) = (ei tarkemmin määritellyt)

* = sisältää ammattiryhmien alaluokkien tapaukset

taulukko 10a Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan v. 2013

sosioekonominen asema	tapauksia			tapauksia/10 000 työllistä		
	miehet	naiset	yhteensä	miehet	naiset	yhteensä
1 maataloustyönantajat ja maatalouden yrittäjät	123	73	196	29,6	46,8	34,3
3 ylemmät toimihenkilöt	175	206	381	4,8	7,0	5,8
4 alemmat toimihenkilöt	222	649	871	7,7	10,0	9,3
5 työntekijät	2353	736	3089	41,8	31,5	38,8
9 tuntematon	34	31	65	121,2	89,9	103,9
yhteensä	2907	1695	4602	23,0	14,2	18,7

taulukko 10b Ammattitaudit sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan v. 2013

sosioekonominen asema	tapauksia			tapauksia/10 000 työllistä		
	miehet	naiset	yhteensä	miehet	naiset	yhteensä
1 maataloustyönantajat ja maatalouden yrittäjät	89	41	130	21,4	26,3	22,8
3 ylemmät toimihenkilöt	53	20	73	1,5	0,7	1,1
4 alemmat toimihenkilöt	94	114	208	3,3	1,8	2,2
5 työntekijät	1140	243	1383	20,3	10,4	17,4
9 tuntematon	13	4	17	46,3	11,6	27,2
yhteensä	1389	422	1811	11,0	3,5	7,4

taulukko 11a Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt sosioekonomisen aseman, sukupuolen ja tautiryhmän mukaan v. 2013

sosioekonominen asema	melu- vam- mat	rasitus- sairau- det	hengitys- tiealler- gät	iho- taudit	asbesti- sairau- det	muut	yhteensä
kaikki							
1 maataloustyönantajat ja maatalouden yrittäjät	17	17	97	41	2	22	196
3 ylemmät toimihenkilöt	84	14	149	39	26	69	381
4 alemmat toimihenkilöt	80	60	273	290	52	116	871
5 työntekijät	844	364	353	642	635	251	3089
9 tuntematon	15	6	10	24	6	4	65
yhteensä	1040	461	882	1036	721	462	4602
miehet							
1 maataloustyönantajat ja maatalouden yrittäjät	17	14	51	20	2	19	123
3 ylemmät toimihenkilöt	80	7	24	9	25	30	175
4 alemmat toimihenkilöt	65	16	31	33	49	28	222
5 työntekijät	785	253	179	328	601	207	2353
9 tuntematon	14	3	4	4	6	3	34
yhteensä	961	293	289	394	683	287	2907
naiset							
1 maataloustyönantajat ja maatalouden yrittäjät	-	3	46	21	-	3	73
3 ylemmät toimihenkilöt	4	7	125	30	1	39	206
4 alemmat toimihenkilöt	15	44	242	257	3	88	649
5 työntekijät	59	111	174	314	34	44	736
9 tuntematon	1	3	6	20	-	1	31
yhteensä	79	168	593	642	38	175	1695

taulukko 11b Ammattitaudit sosioekonomisen aseman, sukupuolen ja tautiryhmän mukaan v. 2013

sosioekonominen asema	melu- vam- mat	rasitus- sairau- det	hengitys- tiealler- giat	iho- taudit	asbesti- sairau- det	muut	yhteensä
kaikki							
1 maataloustyönantajat ja maatalouden yrittäjät	15	17	52	27	2	17	130
3 ylemmät toimihenkilöt	28	3	10	8	19	5	73
4 alemmat toimihenkilöt	31	24	20	79	40	14	208
5 työntekijät	441	166	48	206	468	54	1383
9 tuntematon	5	2	1	3	4	2	17
yhteensä	520	212	131	323	533	92	1811
miehet							
1 maataloustyönantajat ja maatalouden yrittäjät	15	14	30	13	2	15	89
3 ylemmät toimihenkilöt	28	2	1	1	19	2	53
4 alemmat toimihenkilöt	29	7	5	5	39	9	94
5 työntekijät	428	116	19	85	444	48	1140
9 tuntematon	5	1	1	-	4	2	13
yhteensä	505	140	56	104	508	76	1389
naiset							
1 maataloustyönantajat ja maatalouden yrittäjät	-	3	22	14	-	2	41
3 ylemmät toimihenkilöt	-	1	9	7	-	3	20
4 alemmat toimihenkilöt	2	17	15	74	1	5	114
5 työntekijät	13	50	29	121	24	6	243
9 tuntematon	-	1	-	3	-	-	4
yhteensä	15	72	75	219	25	16	422

taulukko 12 Hengitystieallergiat: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan ja diagnoosin mukaan v. 2013

toimiala	allerginen alveoliitti	astma	allerginen nuha	kurkunpää- tulehdus	yhteensä
kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut	27	64	30	-	121
elintarvikkeiden valmistus	1	24	27	-	52
juomien valmistus	-	1	1	-	2
tekstiilien valmistus	-	6	2	-	8
vaatteiden valmistus	-	-	1	-	1
sahatavaran sekä puu- ja korkki- tuott. valmist. poislukien huonekalut; olki- ja punontatuotteiden valmistus	-	14	6	-	20
paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	-	4	-	-	4
painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	1	3	1	1	6
kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	-	5	-	-	5
lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	-	1	-	-	1
kumi- ja muovituotteiden valmistus	-	3	1	-	4
muiden ei-metallisten mineraali- tuotteiden valmistus	1	5	-	-	6
metallien jalostus	-	5	1	-	6
metallituotteiden valmistus poislukien koneet ja laitteet	-	20	6	-	26
tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	-	4	3	-	7
sähkölaitteiden valmistus	-	4	1	-	5
muiden koneiden ja laitteiden valmistus	-	14	4	1	19
moottorijoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	-	3	1	-	4
muiden kulkuneuvojen valmistus	-	2	3	-	5
huonekalujen valmistus	-	5	-	-	5
muu valmistus	-	2	-	-	2
koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	-	1	-	-	1
sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	-	2	-	-	2
talonrakentaminen	-	7	2	-	9
maa- ja vesirakentaminen	-	1	-	-	1
erikoistunut rakennustoiminta	2	16	3	-	21
moottorijoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	-	6	2	-	8
tukkukauppa poislukien moottorijoneuvojen ja moottoripyörien kauppa	1	15	5	-	21
vähittäiskauppa poislukien moottorijoneuvojen ja moottori- pyörien kauppa	-	18	6	1	25
maaliikenne ja putkijohtokuljetus	1	4	1	-	6
vesiliikenne	-	1	1	-	2
ilmaliikenne	-	-	1	-	1
varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	-	2	1	-	3

toimiala	allerginen alveoliitti	astma	allerginen nuha	kurkunpää- tulehdus	yhteensä
posti- ja kuriiritoiminta	-	3	1	-	4
majoitus	-	2	-	-	2
ravitsemistoiminta	-	16	12	-	28
kustannustoiminta	-	1	-	-	1
ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	-	1	1	-	2
rahoituspalvelut poislukien vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta	1	2	-	-	3
vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta poislukien pakollinen sosiaalivakuutus	-	2	-	-	2
rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	-	1	-	-	1
kiinteistöalan toiminta	-	1	-	-	1
pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	-	6	-	-	6
arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	-	8	2	-	10
tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	-	3	-	-	3
muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle	-	-	1	-	1
vuokraus- ja leasingtoiminta	-	1	-	-	1
työllistämistoiminta	-	1	1	-	2
kiinteistön- ja maisemanhoito	-	8	3	-	11
hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	-	3	1	-	4
julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	1	57	6	1	65
koulutus	1	76	13	1	91
terveyspalvelut	2	113	13	1	129
sosiaalihuollon laitospalvelut	1	13	2	-	16
sosiaalihuollon avopalvelut	-	30	1	-	31
kulttuuri- ja viihdetoiminta	-	1	-	-	1
kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta	-	2	-	-	2
urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut	-	1	-	-	1
järjestöjen toiminta	-	11	1	-	12
tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus	-	1	1	-	2
muut henkilökohtaiset palvelut	-	25	15	-	40
kotitalouksien toiminta kotitalous- työntekijöiden työnantajina	-	1	-	-	1
yhteensä	40	652	184	6	882

taulukko 13 Hengitystieallergiat: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt aiheuttajan ja diagnoosin mukaan v. 2013

aiheuttaja	allerginen alveoliitti	astma	allerginen nuha	kurkunpää- tulehdus	yhteensä
aromaattiset hiilivedyt	-	1	-	-	1
fenolit ja fenolien suolat (fenolaatit, ei kloorifenolit)	-	1	-	-	1
alifaattiset aldehydit	-	4	1	-	5
karboksyylihapoanhydritit	-	-	1	-	1
alifaattisten karboksyylihapojen esterit (mm. akrylaatit)	-	5	2	-	7
amidit (mm. tiuraamisulfidit)	-	1	-	-	1
orgaaniset syanidit ja nitriilit (syaaniyhdisteet)	-	1	-	-	1
isosyanaatit	-	6	1	-	7
polysakkaridit	-	1	1	-	2
hiilimonoksidi ja hiilidioksidi	-	1	-	-	1
epäorgaaniset hapot	-	1	-	-	1
epäorgaaniset emäkset	-	1	-	-	1
alkali- ja maa-alkalimetallit, alumiini ja niiden yhdisteet	-	2	-	-	2
kupari- ja platinametallit ja niiden yhdisteet	-	-	1	-	1
mangaani, rauta ja niiden yhdisteet	-	3	1	-	4
koboltti, nikkeli ja niiden yhdisteet	-	1	1	-	2
muut metallit, metallipölyt ja metalliyhdisteet	-	3	2	-	5
tarkemmin määrittelemättömät orgaaniset liuotinseokset	1	5	2	-	8
öljyt ja voiteluaineet	-	3	4	-	7
kivihiili ja kivihiilituotteet	-	1	-	-	1
synteettiset hartsit ja muovit	-	5	-	-	5
luonnonhartsit, -palsamit ja johdann. (paitsi luonnonkumi)	-	1	-	-	1
hartsit, muovit ja niiden johdannaiset (etm.)	-	1	-	-	1
maalit	-	3	2	-	5
lakat	-	1	-	-	1
tasoitteet, tiivistysmassat ja kitit	-	1	-	-	1
synteettiset liimat	-	1	3	-	4
liimat (etm)	-	1	-	-	1
painoväriaineet ja toimistokoneiden väriaineet	-	1	1	-	2
hiusväriaineet	-	2	1	-	3
kumikemikaalit	-	1	-	-	1
pesuaineet	-	5	4	-	9
desinfioimisaineet	-	1	-	-	1
kosmeettiset aineet	-	19	10	-	29
hajusteet ja aromiaineet	-	-	1	-	1
muut käyttötarkoituksen mukaan määritellyt aineet	-	1	-	-	1
synteettiset mineraalikuidut	-	1	1	-	2
sementti, betoni	-	2	1	-	3
tekstiilit	-	4	3	-	7
jauhot, viljat ja rehut	-	35	33	1	69

aiheuttaja	allerginen alveoliitti	astma	allerginen nuha	kurkunpää- tulehdus	yhteensä
puulajit	1	15	9	-	25
kasvit	2	2	4	-	8
kasviperäiset pölyt ja altisteet	-	6	1	-	7
eläinten epiteeli, karvat tai eritteet	1	32	22	-	55
muut eläinperäiset pölyt tai altisteet	-	2	1	-	3
entsyymit	-	1	-	-	1
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	5	34	18	-	57
kaasuseokset	-	1	-	-	1
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	-	22	3	1	26
elintarvikkeiden käsittely	-	1	-	-	1
sisäilma	-	8	-	-	8
muut kemialliset tekijät (etm)	-	62	17	1	80
homesienet	29	307	18	3	357
punkit	-	10	7	-	17
hyönteiset	-	1	-	-	1
mikrobit	1	-	-	-	1
muut biologiset altisteet (etm)	-	10	5	-	15
nautakarjatalouden altisteet	-	2	-	-	2
painotyön altisteet	-	-	1	-	1
tuntemattomat tekijät	-	9	1	-	10
yhteensä	40	652	184	6	882

(etm.) = (ei tarkemmin määritellyt)

taulukko 14 Ihotaudit: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan ja diagnoosin mukaan v. 2013

toimiala	allerginen kosketus-ihottuma	ärsytys- kosketus-ihottuma	ihon infektiotaudit	proteiinikosketus-ihottuma tai kosketusurtikaria	muut ihotaudit	yhteensä
kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut	12	11	-	23	18	64
metsätalous ja puunkorjuu	3	-	-	-	1	4
muu kaivostoiminta ja louhinta	1	-	-	-	-	1
elintarvikkeiden valmistus	3	4	-	11	13	31
juomien valmistus	-	-	-	1	-	1
tekstiilien valmistus	-	-	-	-	1	1
vaatteiden valmistus	1	-	-	-	2	3
nahan ja nahkatuotteiden valmistus	-	1	-	-	2	3
sahatavaran sekä puu- ja korkkituott. valmistus (poislukien huonekalut); olki- ja punontatuotteiden valmist.	5	1	-	-	8	14
paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	2	1	-	-	1	4
painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	3	-	-	-	4	7
kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	5	-	-	-	3	8
lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	-	-	-	-	1	1
kumi- ja muovituotteiden valmistus	1	2	-	-	5	8
muiden ei-metallisten mineraalituott. valmistus	1	-	-	1	5	7
metallien jalostus	4	3	-	-	2	9
metallituotteiden valmistus (poislukien koneet ja laitteet)	15	9	-	-	17	41
tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	4	1	-	-	3	8
sähkölaitteiden valmistus	2	-	-	-	3	5
muiden koneiden ja laitteiden valmistus	12	7	-	-	15	34
mootoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	3	1	-	-	3	7
muiden kulkuneuvojen valmist.	4	2	-	-	2	8
huonekalujen valmistus	5	-	-	-	3	8
muu valmistus	4	-	-	-	2	6
koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	2	2	1	-	-	5
sähkö-, kaasua ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	-	1	-	-	-	1
jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys	1	1	-	-	-	2
talonrakentaminen	15	5	-	-	16	36
maa- ja vesirakentaminen	1	1	-	-	4	6

toimiala	allerginen kosketus-ihottuma	ärsytyskosketus-ihottuma	ihon infektio- taudit	proteiinikosketus-ihottuma tai kosketusurtikaria	muut iho- taudit	yh- teen- sä
erikoistunut rakennustoiminta	23	4	-	-	16	43
moottorijoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	2	7	-	-	10	19
tukkukauppa poislukien moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa	6	2	-	1	9	18
vähittäiskauppa poislukien moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa	15	21	-	2	14	52
maaliikenne ja putkijohtokuljetus	2	1	-	-	1	4
vesiliikenne	-	1	-	-	-	1
varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	2	2	-	-	-	4
posti- ja kuriiritoiminta	-	1	-	-	2	3
majoitus	3	4	-	-	2	9
ravitsemistoiminta	5	27	-	3	36	71
radio- ja televisioitoiminta	1	-	-	-	-	1
ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	1	-	-	-	-	1
rahoituspalvelut poislukien vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta	1	-	-	-	-	1
kiinteistöalan toiminta	3	-	-	-	2	5
pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	4	1	-	-	1	6
arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	7	3	-	-	8	18
tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	-	2	-	-	-	2
mainostoiminta ja markkinatutkimus	-	-	-	-	1	1
muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle	1	-	-	-	-	1
eläinlääkintäpalvelut	-	-	-	1	-	1
työllistämistoiminta	5	3	1	1	6	16
kiinteistön- ja maisemanhoito	8	8	1	1	14	32
hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	-	1	-	-	2	3
julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	6	14	1	1	15	37
koulutus	12	5	-	1	23	41
terveyspalvelut	42	55	10	3	80	190
sosiaalihuollon laitospalvelut	5	8	-	-	14	27
sosiaalihuollon avopalvelut	5	2	6	-	8	21
kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta	2	-	-	-	-	2
urheilutoiminta sekä hui- ja virkistyspalvelut	1	1	-	-	-	2
järjestöjen toiminta	-	2	-	-	2	4
muut henkilökohtaiset palvelut	27	23	-	-	17	67
yhteensä	298	251	20	50	417	1036

taulukko 15 Ihotaudit: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt aiheuttajan ja diagnoosin mukaan v. 2013

aiheuttaja	allerginen kosketus-ihottuma	ärsytys- kosketus-ihottuma	ihon infektiotaudit	proteiini- kosketus-ihottuma tai kosketus-urtikaria	muut ihotaudit	yhteensä
lämpötila	-	1	-	-	1	2
hautuminen	-	3	-	-	-	3
alisykliset hiilivedyt	2	-	-	-	-	2
yksiarvoiset alkoholit	2	-	-	-	-	2
kaksiarvoiset alkoholit (glykolit)	1	-	-	-	-	1
epoksidit	1	-	-	-	-	1
alifaattiset aldehydit	7	-	-	-	3	10
alisykliset aldehydit	1	-	-	-	-	1
karboksyylihapot ja karboksyyli- happojohdannaiset (etm.)	2	-	-	-	-	2
alifaattisten karboksyyli- happojen esterit (mm. akrylaatit)	12	1	-	-	4	17
amiinit	4	-	-	-	-	4
amidit (mm. tiuraamisulfidit)	13	1	-	1	-	15
orgaaniset syanidit ja ntriilit (syaaniyhdisteet)	1	-	-	-	-	1
isosyanaatit	3	-	-	-	-	3
heterosykliset yhdisteet (rikki renkaassa)	8	-	-	-	-	8
disakkaridit	-	-	-	-	1	1
polysakkaridit	1	-	-	-	-	1
epäorgaaniset klooria sisältävät kaasut	-	-	-	-	1	1
epäorgaaniset hapot	-	-	-	-	1	1
arseeni ja sen yhdisteet	-	-	-	-	1	1
rikki, rikkihiili ja ammonium- sulfaattijohdannaiset	2	-	-	-	-	2
kupari- ja platinametallit ja niiden yhdisteet	-	-	-	-	2	2
sinkki, kadmium, elohopea, tallium, indium ja yhdisteet	1	-	-	-	1	2
titaani, vanadiini, zirkonium ja niiden yhdisteet	-	-	-	-	1	1
kromiryhmän metallit ja niiden yhdisteet	6	-	-	-	5	11
mangaani, rauta ja niiden yhdisteet	-	-	-	-	1	1
koboltti, nikkeli ja niiden yhdisteet	13	2	-	-	5	20
muut metallit, metallipölyt ja metalliyhdisteet	4	2	-	-	2	8
metallit ja metalliyhdisteet (etm.)	4	-	-	-	1	5
tarkemmin määrittelemättömät orgaaniset liuotinkeokset	2	1	-	-	5	8
öljyt ja voiteluaineet	9	12	-	-	19	40
synteettiset hartsit ja muovit	37	1	-	-	6	44
luonnonkumi (Latex)	-	2	-	2	3	7

aiheuttaja	allerginen kosketus- ihottuma	ärsytys- kosketus- ihottuma	ihon infektio- taudit	proteiini- kosketus- ihottuma tai kosketus- urtikaria	muut iho- tau- dit	yh- teen- sä
luonnonhartsit, -palsamit ja niiden johdannaiset (paitsi luonnonkumi)	6	-	-	-	2	8
hartsit, muovit ja niiden johdannaiset (etm.)	4	1	-	1	3	9
maalit	1	-	-	-	1	2
tasoitteet, tiivistysmassat ja kitit	-	-	-	-	1	1
maalit, lakat ja petsit (etm.)	-	1	-	-	-	1
synteettiset liimat	2	-	-	-	1	3
liimat (etm.)	2	1	-	-	3	6
kumit	2	-	-	-	1	3
muut kumit ja elastomeerit	-	-	-	-	1	1
tekstiiliväriaineet	-	-	-	-	1	1
painoväriaineet ja toimistokoneiden väriaineet	1	-	-	-	4	5
hiusväriaineet	4	1	-	-	1	6
p-fenyleenidiamiini (PPD)	5	-	-	-	-	5
kumikemikaalit	7	1	-	-	4	12
pesuaineet	4	33	-	-	12	49
desinfiomisaineet	3	3	-	-	2	8
kosmeettiset aineet	5	11	-	-	14	30
hajusteet ja aromiaineet	2	1	-	-	-	3
säilytteet ja antimikrobiset aineet	18	-	-	-	1	19
muut käyttötarkoituksen mukaan määritellyt aineet	11	6	-	-	23	40
synteettiset mineraalikuidut	1	1	-	-	-	2
sulfaattimineraalit	-	-	-	-	1	1
sementti, betoni	1	1	-	-	10	12
tekstiilit	6	-	-	-	5	11
jauhot, viljat ja rehut	-	2	-	18	7	27
puulajit	3	-	-	-	2	5
kasvit	3	2	-	4	3	12
kasviperäiset pölyt ja altisteet	-	-	-	-	1	1
eläinten epiteeli, karvat tai eritteet	-	-	-	22	6	28
muut eläinperäiset pölyt tai altisteet	-	1	-	1	3	5
entsyymit	-	-	-	-	2	2
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	1	-	-	-	21	22
sumut, huurut, pölyt ja käryt (seokset)	1	3	-	-	6	10
märkä työ	-	95	-	-	31	126
likainen työ	-	12	-	-	2	14
elintarvikkeiden käsittely	1	3	-	-	3	7
sisäilma	-	-	-	-	1	1
muut kemialliset tekijät (etm.)	64	28	-	-	141	233
homesienet	-	-	-	1	15	16
dermatofyytit (silsasienet)	-	-	1	-	-	1
Eubacteriales-bakteerit	-	-	2	-	-	2
punkit	-	-	14	-	1	15

aiheuttaja	allerginen kosketus-ihottuma	ärsytys-ihottuma	ihon infektiotaudit	proteiini-kosketus-ihottuma tai kosketus-urtikaria	muut iho-taudit	yh-teen-sä
hyönteiset	-	-	3	-	-	3
mikrobit	-	-	-	-	1	1
muut biologiset altisteet (etm.)	1	1	-	-	1	3
ihon poikkeava hankautuminen kasvinviljelyn ja puutarhatalouden altisteet	1	-	-	-	-	1
nautakarjatalouden altisteet	-	-	-	-	1	1
metallityön altisteet	-	-	-	-	1	1
elektroniikka- ja optiikkatyön altisteet	-	-	-	-	1	1
keittiötyön altisteet	-	3	-	-	4	7
siivoustyön altisteet	-	1	-	-	1	2
tuntemattomat tekijät	2	6	-	-	7	15
yhteensä	298	251	20	50	417	1036

(etm.) = (ei tarkemmin määritellyt)

taulukko 16 Asbestisairaudet: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialan ja diagnoosin mukaan v. 2013

toimiala	hengitys- elinten syöpä	meso- teli- ooma	muu syöpä	asbes- toosi	keuhko- pussin kiinnikkeet ja pak- suuntumat	muut	yh- teen- sä
kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous							
ja niihin liittyvät palvelut	-	1	-	-	4	-	5
metsätalous ja puunkorjuu	-	-	-	-	2	1	3
muu kaivostoiminta ja louhinta	-	1	-	1	6	-	8
elintarvikkeiden valmistus	-	1	-	2	4	-	7
tekstiilien valmistus	-	-	-	-	1	-	1
sahatavaran sekä puu- ja korkki- tuott. valmist. poislukien huonekalut;							
olki- ja punontatuotteiden valmistus	1	-	-	-	19	1	21
paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	2	2	-	1	21	1	27
koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	-	1	-	1	1	-	3
kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	1	-	-	-	5	-	6
kumi- ja muovituotteiden valmistus	1	-	-	-	1	-	2
muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	2	2	-	1	5	1	11
metallien jalostus	2	2	-	1	7	-	12
metallituotteiden valmistus poislukien koneet ja laitteet	-	2	-	1	18	4	25
tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	1	-	-	-	1	-	2
sähkölaitteiden valmistus	-	2	-	-	3	-	5
muiden koneiden ja laitteiden valmistus	4	1	-	-	13	3	21
moottorijoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	-	1	-	-	2	-	3
muiden kulkuneuvojen valmistus	4	7	-	2	16	2	31
muu valmistus	-	1	-	-	1	-	2
koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	1	2	-	1	6	-	10
sähkö-, kaasuu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	1	2	-	-	10	-	13
veden otto, puhdistus ja jakelu	-	-	-	-	1	-	1
jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys	-	1	-	-	-	-	1
maaperän ja vesistöjen kunnostus ja muut ympäristöhuoltopalvelut	-	-	-	-	1	-	1
talorakentaminen	18	5	1	11	92	7	134
maa- ja vesirakentaminen	1	-	-	1	5	1	8
erikoistunut rakennustoiminta	12	6	-	17	96	7	138
moottorijoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	4	3	-	1	11	1	20

toimiala	hengitys- elinten syöpä	meso- teli- ooma	muu syöpä	asbes- toosi	keuhko- pussin kiinnikkeet ja pak- suuntumat	muut	yh- teen- sä
tukkukauppa poislukien moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa	-	3	-	3	18	1	25
vähittäiskauppa poislukien moottoriajoneuvojen ja moottori- pyörien kauppa	1	1	-	-	11	2	15
maaliikenne ja putkijohtokuljetus	3	2	-	-	15	3	23
vesiliikenne	-	4	-	-	3	-	7
varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	1	1	-	-	3	-	5
posti- ja kuriiritoiminta	-	-	-	-	2	-	2
kustannustoiminta	-	-	-	-	1	-	1
televiestintä	-	-	-	1	1	-	2
rahoituspalvelut poislukien vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta	2	2	-	-	10	-	14
vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläke- vakuutustoiminta poislukien pakollinen sosiaalivakuutus	-	-	-	-	1	-	1
rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	-	-	-	-	1	-	1
kiinteistöalan toiminta	-	-	-	-	9	1	10
pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	-	-	-	-	1	-	1
arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	2	5	-	3	28	-	38
tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	-	-	-	-	2	-	2
muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle	-	-	-	-	1	-	1
vuokraus- ja leasingtoiminta	-	-	-	-	5	-	5
työllistämistoiminta	-	-	-	-	1	1	2
matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta; varauspalvelut	-	-	-	-	1	-	1
kiinteistön- ja maisemanhoito	1	-	-	-	1	-	2
julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	2	1	1	-	19	4	27
koulutus	-	-	-	-	4	-	4
terveyspalvelut	-	1	-	-	3	1	5
urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut	-	-	-	-	1	-	1
järjestöjen toiminta	-	-	-	-	1	-	1
kotitalouksien toiminta kotitalous- työntekijöiden työnantajina	-	-	-	-	3	-	3
toimiala tuntematon	-	-	-	-	1	-	1
yhteensä	67	63	2	48	499	42	721

**taulukko 17 Muut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt,
diagnoosin ja sukupuolen mukaan v. 2013**

**table 17 Recognised and suspected other occupational diseases by
diagnosis and gender in 2013**

tauti/ disease	miehet/ men	naiset/ women	yh- teensä/ total	ammatti- taudit/ occup. diseases N/%
<i>tartunta- ja loistaudit / infectious and parasitic diseases</i>	24	9	33	29/87,9
myyräkuume / epidemic nephritis	15	1	16	
tuberkuloosi / tuberculosis	1	4	5	
jänisrutto / tularemia	3	-	3	
muut (aiheuttaja bakteerit) / others (caused by bacteria)	1	3	4	
muut (aiheuttaja virukset) / others (caused by viruses)	3	-	3	
muut (aiheuttaja alkueläimet) / others (caused by protozoans)	1	1	2	
<i>kasvaimet / neoplasms</i>	7	1	8	0/0,0
<i>veren ja verta muodostavien elinten sairaudet sekä eräät immuunimekanismin häiriöt / disorders of the haematopoetic and immune system</i>	1	-	1	0/0,0
<i>mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt / mental and behavioural disorders</i>	4	-	4	0/0,0
<i>hermoston sairaudet / diseases of the nervous system</i>	28	3	31	6/19,4
toksinen aivosairaus / toxic encephalopathy	20	3	23	
monihermosairaudet / polyneuropathy	3	-	3	
muut / others	5	-	5	
<i>silmän ja sen apuelinten sairaudet / diseases of the eye</i>	7	11	18	6/33,3
sidekalvon tulehdukset / conjunctivitis	4	7	11	
UV-säteilyn aiheuttama silmävamma / keratoconjunctivitis caused by UV-light	2	2	4	
muut / others	1	2	3	
<i>korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet / diseases of the ear</i>	2	1	3	1/33,3
<i>verenkiertoelinten sairaudet / diseases of the circulatory system</i>	52	3	55	27/49,1
valkosormisuus (tärinään liittyvä) / hand and arm vibration syndrome	51	2	53	
muut / others	1	1	2	
<i>hengityselinten sairaudet / diseases of the respiratory system</i>	75	76	151	12/7,9
vasomotorinen ja/tai allerginen nuha / vasomotor and/or allergic rhinitis	13	20	33	
ODTS/ organic dust toxic syndrome	4	-	4	
kivipölykeuhko / silicosis	15	-	15	
muut ylähengitysteiden ärsytys- ja yliherkkyysoireet/ other irritant and hypersensitivity symptom of the upper respiratory tract	19	47	66	
muut / others	24	9	33	
<i>ruuansulatuselinten sairaudet / diseases of the gastrointestinal organs</i>	-	1	1	0/0,0
<i>tuki- ja liikuntaelinten sairaudet / diseases of the musculoskeletal system</i>	9	1	10	0/0,0
<i>vammat ja myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset / injury, poisoning and other external outcomes</i>	25	10	35	9/25,7
liuottimien myrkyvaikutukset / toxic effects of solvents	2	-	2	
myrkytykset / poisoning	2	-	2	
muut vammat / others	21	10	31	
<i>muut tai tarkemmin määrittelemättömät/ others and unspecified diseases</i>	53	59	112	2/2,3
yh-teensä / total	287	175	462	92/19,9

*ihoinfektiot ja -vammat on luokiteltu muihin pääluokkiin / skin infections and skin injuries are included under other headings, % = ammattitautien osuus kaikista tautiryhmän tapauksista / proportion of recognised occupational diseases

taulukko 18 Suomen Euroopan unioniin (EU) ilmoittamat ammattitaudit EU:n ammattitautiluokituksen ja sukupuolen mukaan v. 2013
table 18 Occupational diseases according to the classification of European Union and gender in 2013

koodi/ code	tauti/disease	miehet/ men	naiset/ women	yhteensä/ total
1	<i>seuraavien kemiallisten tekijöiden aiheuttamat sairaudet: / diseases caused by the following chemical agents:</i>	17	15	32
100	akryliiniiriili / acrylonitrile	-	-	-
101	arseeni ja sen yhdisteet / arsenic or compounds thereof	-	-	-
102	beryllium (glusinium) ja sen yhdisteet / beryllium (glucinium) or compounds thereof	-	-	-
103.01	hiilimonoksidi / carbon monoxide	-	-	-
103.02	hiilioksidokloridi / carbon oxychloride	-	-	-
104.01	syaanivety / hydrocyanic acid	-	-	-
104.02	syaniidit ja syaniidiyhdisteet / cyanides or compounds thereof	-	-	-
104.03	isosyanaatit / isocyanates	4	-	4
105	kadmium ja sen yhdisteet / cadmium or compounds thereof	-	-	-
106	kromi ja sen yhdisteet / chromium or compounds thereof	1	1	2
107	elohopea ja sen yhdisteet / mercury or compounds thereof	-	-	-
108	mangaani ja sen yhdisteet / manganese or compounds thereof	-	-	-
109.01	typpihappo / nitric acid	-	-	-
109.02	typen oksidit / oxides of nitrogen	-	-	-
109.03	ammoniakki / ammonia	-	-	-
110	nikkeli ja sen yhdisteet / nickel or compounds thereof	1	5	6
111	fosfori ja sen yhdisteet / phosphorus or compounds thereof	-	-	-
112	lyijy ja sen yhdisteet / lead or compounds thereof	-	-	-
113.01	rikin oksidit / oxides of sulphur	-	-	-
113.02	rikkihappo / sulphuric acid	-	-	-
113.03	rikkihiili / carbon disulphide	-	-	-
114	vanadiini ja sen yhdisteet / vanadium or compounds thereof	-	-	-
115.01	kloori / chlorine	-	-	-
115.02	bromi / bromine	-	-	-
115.04	jodi / iodine	-	-	-
115.05	fluori ja sen yhdisteet / fluorine or compounds thereof	-	-	-
116	alifaattiset ja alisykliset hiilivedyt, jotka ovat peräisin liuotinbensiinistä tai bensinistä / aliphatic or alicyclic hydrocarbons derived from petroleum spirit or petrol	1	-	1
117	alifaattiset ja alisykliset halogeenihiilivedyt / halogenated derivates of aliphatic or alicyclic hydrocarbons	-	-	-
118	butanoli, metanoli ja isopropanoli / butyl, methyl and isopropyl alcohol	-	-	-
119	etyleeniglykoli, dietyleeniglykoli, 1,4-butaanidioli ja glykolin ja glyserolin nitrojohtannaiset / ethylene glycol, diethylene glycol, 1,4-butanediol and the nitrated derivates of the glycols and of glycerol	-	-	-

koodi/ code	tauti/disease	miehet/ men	naiset/ women	yhteensä/ total
120	metyylieetteri, etyylieetteri, isopropyylieetteri, vinyylieetteri, dikloori-isopropyylieetteri, guajakoli jne./ methyl ether, ethyl ether, isopropyl ether, vinyl ether, dichloroisopropyl ether, guaiacol etc.	-	-	-
121	asetoni, klooriasetoni, bromiasetoni, heksafluoriasetoni, metyylietyyliketoni, metyyli-n-butyliketoni jne./ acetone, chloroacetone, bromoacetone, hexafluoroacetone, methyl ethyl ketone, methyl n-butyl ketone etc.	-	-	-
122	orgaaniset fosforiesterit / organophosphorus esters	-	-	-
123	orgaaniset hapot / organic acids	-	-	-
124	formaldehydi / formaldehyde	3	1	4
125	alifaattisten hiilivetyjen nitrojohdannaiset / aliphatic nitrated derivatives	-	-	-
126.01	bentseeni ja sen homologit (rakennekaava: C _n H _{2n-6}) / benzene or counterparts thereof (the counterparts of benzene are defined by the formula: C _n H _{2n-6})	-	-	-
126.02	naftaleeni ja sen homologit (rakennekaava: C _n H _{2n-12}) / naphthalene or naphthalene counterparts (the counterparts of naphthalene are defined by the formula: C _n H _{2n-12})	-	-	-
126.03	vinylibentseeni ja divinylibentseeni / vinylbenzene and divinylbenzene	-	-	-
127	aromaattisten hiilivetyjen halogeenijohdannaiset / halogenated derivatives of aromatic hydrocarbons	-	-	-
128.01	fenolit ja niiden homologit sekä näiden halogeenijohdannaiset / phenols or counterparts or halogenated derivatives thereof	-	-	-
128.02	naftolit ja niiden homologit sekä näiden halogeenijohdannaiset / naphthols or counterparts or halogenated derivatives thereof	-	-	-
128.03	alkyyliaryylioksidien halogeenijohdannaiset / halogenated derivatives of the alkylaryl oxides	-	-	-
128.04	alkyyliaryylisulfonaattien halogeenijohdannaiset / halogenated derivatives of the alkylaryl sulfonates	-	-	-
128.05	bentsokinonit / benzoquinones	-	-	-
129.01	aromaattiset amiinit ja hydratsiinit sekä näiden halogeeni-, fenoli-, nitratoidut, nitratut ja sulfonaattijohdannaiset / aromatic amines or aromatic hydrazines or halogenated, phenolic, nitrified, nitrated or sulfonated derivatives thereof	1	7	8
129.02	alifaattiset amiinit ja niiden halogeenijohdannaiset / aliphatic amines and halogenated derivatives thereof	1	1	2
130.01	aromaattisten hiilivetyjen nitrojohdannaiset / nitrated derivatives of aromatic hydrocarbons	-	-	-
130.02	fenolien ja niiden homologien nitrojohdannaiset / nitrated derivatives of phenols or their counterparts	-	-	-
131	antimoni ja sen johdannaiset / antimony and derivatives thereof	-	-	-
132	typpihapon esterit / nitric acid esters	-	-	-
133	rikkivety / hydrogen sulphide	-	-	-

koodi/ code	tauti/disease	miehet/ men	naiset/ women	yhteensä/ total
135	muihin ryhmiin kuulumattomien orgaanisten liuottimien aiheuttamat enkefalopatiat / encephalopathies due to organic solvents which do not come under other headings	5	-	5
136	muihin ryhmiin kuulumattomien orgaanisten liuottimien aiheuttamat polyneuropatiat / polyneuropathies due to organic solvents which do not come under other headings	-	-	-
2	<i>muihin ryhmiin kuulumattomien aineiden ja tekijöiden aiheuttamat ihotaudit / skin diseases caused by substances and agents not included under other headings</i>	89	179	268
201	ihotaudit ja -syövät, joiden aiheuttaja on: / skin diseases and skin cancers caused by:	-	-	-
201.01	noki / soot	-	-	-
201.02	terva / tar	-	-	-
201.03	bitumi / bitumen	-	-	-
201.04	piki / pitch	-	-	-
201.05	antraseeni ja sen yhdisteet / anthracene or compounds thereof	-	-	-
201.06	mineraaliöljyt ja muut öljyt / mineral and other oils	6	2	8
201.07	parafiini / crude paraffin	-	-	-
201.08	karbatsoli ja karbatsolyhdisteet / carbazole or compounds thereof	-	-	-
201.09	kivihiilitislauksen sivutuotteet / by-products of the distillation of coal	-	-	-
202	muihin ryhmiin kuulumattomien tieteellisesti tunnettujen allergeenien tai ärsyttävien aineiden aiheuttamat työperäiset ihotaudit / occupational skin ailments caused by scientifically recognized allergy provoking or irritative substances not included under other headings	83	177	260
3	<i>muihin ryhmiin kuulumattomien aineiden ja tekijöiden hengittämisestä aiheutuvat taudit / diseases caused by the inhalation of substances and agents not included under other headings</i>	565	97	662
301	hengityselinten taudit ja syövät: / diseases of the respiratory system and cancers:	-	-	-
301.11	silikoosi / silicosis	5	-	5
301.12	silikotuberkuloosi / silicosis combined with pulmonary tuberculosis	-	-	-
301.21	asbestoosi / asbestosis	30	-	30
301.22	asbestipölyn aiheuttama mesoteliooma / mesothelioma following the inhalation of asbestos dust	52	4	56
301.31	silikaattipölyn aiheuttamat pneumokonioosit / pneumoconioses caused by dusts of silicates	-	-	-
302	keuhkosityöpä asbestin komplikaationa / complication of asbestos in the form of bronchial cancer	-	-	-
303	sintrattujen metallipölyjen aiheuttamat hengityselinsairaudet / broncho-pulmonary ailments caused by dusts from sintered metals	-	-	-
304.01	ulkosyntyiset allergiset alveoliitit / extrinsic allergic alveolites	12	11	23

koodi/ code	tauti/disease	miehet/ men	naiset/ women	yhteensä/ total
304.02	puuvilla-, pellava-, hamppu-, juutti-, sisal- ja sokeriruokopölyn ja -kuitujen aiheuttamat keuhkosairaudet / lung diseases caused by the inhalation of dusts and fibres from cotton, flax, hemp, jute, sisal and bagasse	-	-	-
304.04	koboltti-, tina-, barium- ja grafiittipölyn aiheuttamat hengityselintaudit / respiratory ailments caused by the inhalation of dust from cobalt, tin, barium and graphite	-	-	-
304.05	sideroosi / siderosis	-	-	-
304.06	allergeeneiksi johdonmukaisesti todettujen aineiden hengittämisestä aiheutuvat työperäiset allergiset astmat / allergic asthmas caused by the inhalation of substances consistently recognised as causing allergies and inherent to the type of work	23	38	61
304.07	allergeeneiksi johdonmukaisesti todettujen aineiden hengittämisestä aiheutuvat työperäiset allergiset nuhat / allergic rhinitis caused by the inhalation of substances consistently recognised as causing allergies and inherent to the type of work	20	23	43
305.01	puupölyn aiheuttama ylempien hengitysteiden syöpä / cancerous diseases of the upper respiratory tract caused by dust from wood	-	-	-
306	asbestin aiheuttamat keuhkopussin sairaudet, joihin liittyy hengityselinten restriktio / fibrotic diseases of the pleura, with respiratory restriction, caused by asbestos	399	20	419
307	kaivostyöläisten obstrukttiivinen krooninen bronkiitti tai emfyseema / chronic obstructive bronchitis or emphysema in miners working in underground coal mines	-	-	-
308	asbestipölyn hengittämisestä aiheutuva keuhkosyöpä / lung cancer following the inhalation of asbestos dust	24	1	25
309	alumiinin tai alumiiniyhdisteiden pölyn tai höyryn aiheuttamat hengityselinten sairaudet / broncho-pulmonary ailments caused by dusts or fumes from aluminium or compounds thereof	-	-	-
310	tuomaskuonan aiheuttamat hengityselinten sairaudet / broncho-pulmonary ailments caused by dusts from basic slags	-	-	-
4	<i>infektio- ja loistaudit: / infectious and parasitic diseases:</i>	23	22	45
401	eläinten ja eläinten jätösten aiheuttamat infektio- ja loistaudit / infectious or parasitic diseases transmitted to man by animals or remains of animals	-	12	12
402	jäykkäkouristus / tetanus	-	-	-
403	luomatauti / brucellosis	-	-	-
404	virushepatiitti / viral hepatitis	-	-	-
405	tuberkuloosi / tuberculosis	1	2	3
406	ameebatauti / amoebiasis	1	-	1
407	muut työperäiset tartuntataudit henkilöillä, joiden työssä on osoitettu olevan tartuntavaara / other infectious diseases caused by work for which a risk of infection has been proven	21	8	29

koodi/ code	tauti/disease	miehet/ men	naiset/ women	yhteensä/ total
5	<i>seuraavien fysikaalisten tekijöiden aiheuttamat taudit: / diseases caused by the following physical agents:</i>	666	78	744
502.01	lämpösäteilyn aiheuttama harmaakahi / cataracts caused by heat radiation	-	-	-
502.02	ultraviolettisaiteilyn aiheuttamat sidekalvon sairaudet / conjunctival ailments following exposure to ultraviolet radiation	-	-	-
503	melun aiheuttama huonokuuloisuus tai kuurous / hypocousis or deafness caused by noise	505	15	520
504	ilmanpaineen tai paineenlaskun aiheuttamat sairaudet / diseases caused by atmospheric compression or decompression	2	-	2
505.01	mekaanisen värinän aiheuttamat käsien ja ranteiden luusto- ja nivelsairaudet / osteoarticular diseases of the hands and wrists caused by mechanical vibration	-	-	-
505.02	mekaanisen värinän aiheuttamat hermostollisiin veri- suonihäiriöihin liittyvät (angioneuroottiset) sairaudet / angioneurotic diseases caused by mechanical vibration	26	-	26
506.1	puristuksen aiheuttamat limapussitulehdukset / diseases of the periarticular sacs due to pressure	-	-	-
506.11	polvilumpion edessä sijaitsevan limapussin tulehdus (prepatellaaribursiitti) ja polvilumpion alaisen limapussin tulehdus (subpatellaaribursiitti) / pre-patellar and sub-patellar bursitis	2	-	2
506.12	kyynärlisäkkeen limapussitulehdus / olecranon bursitis	-	-	-
506.13	olkapään limapussitulehdus / shoulder bursitis	1	-	1
506.21	ylikuormituksesta johtuvat jännetupen tulehdukset / diseases due to overstraining of the tendon sheaths	45	27	72
506.22	ylikuormituksesta johtuvat jänteen ympäriskudoksen tulehdukset / diseases due to overstraining of the peritendineum	-	-	-
506.23	ylikuormituksesta johtuvat jänteen tai lihaksen kiinnittymiskohtien tulehdukset / diseases due to overstraining of the muscular and tendonous insertions	68	26	94
506.3	pitkäkestoisen polvillaan tai kyykyssä työskentelyn aiheuttamat nivelkierukkavauriot / meniscus lesions following extended periods of work in a kneeling or squatting position	-	-	-
506.4	hermon puristumisesta aiheutuva halvaus / paralysis of the nerves due to pressure	1	-	1
506.45	rannekanavaoireyhtymä / carpal tunnel syndrome	16	10	26
507	kaivostyöläisen silmävärve / miner's nystagmus	-	-	-
508	ionisoivan säteilyn aiheuttamat sairaudet / diseases caused by ionizing radiation	-	-	-
	<i>taudit, jotka eivät sisälly luokitukseen / diseases not included to the European schedule</i>	29	31	60
	yhteensä / total	1389	422	1811

taulukko 19 Ammattitaudit sukupuolen ja EODS (European Occupational Diseases Statistics) tautikoodin mukaan v. 2013
table 19 Recognised Occupational diseases by gender and EODS (European Occupational Diseases Statistics) diagnosis code in 2013

koodi / diagnoosi / diagnosis code		miehet/ naiset/ men women		yhteensä/ total
<i>varsinainen EODS-lista / EODS obligatory list</i>		<i>1325</i>	<i>357</i>	<i>1682</i>
A15X	tuberkuloosi / tuberculosis	1	2	3
A23X	bruselloosi / brucellosis	-	-	-
A26X	sikaruusu / erysipeloid	1	-	1
A27X	leptospiroosi / leptospirosis	-	-	-
B15X	hepatiitti A / hepatitis A	-	-	-
B16X	hepatiitti B / hepatitis B	-	-	-
B171	hepatiitti C / hepatitis C	-	-	-
B172	hepatiitti E / hepatitis E	-	-	-
B178	muu akuutti maksatulehdus / other specific hepatitis	-	-	-
B24X	HIV / HIV	-	-	-
B760	ankylostomiaasi / ancylostomiasis	-	-	-
C22X	maksasyöpä / liver cancer	-	-	-
C300	nenäontelon syöpä / cancer of the nasal cavity	-	-	-
C31X	nenän sivuonteloiden syöpä / cancer of the accessory sinuses	-	-	-
C32X	kurkunpääsyöpä / laryngeal cancer	1	-	1
C34X	keuhkasyöpä / lung cancer	24	1	25
C44X	ihosyöpä / skin cancer	-	-	-
C45X	mesoteliooma / mesothelioma	52	4	56
C67X	virtsarakkosyöpä / bladder cancer	-	-	-
C95X	leukemia / leukaemia	-	-	-
D04X	ihosyövän esiaste / precancerous skin lesions	-	-	-
D59X	hemolyyttinen anemia / haemolytic anaemia	-	-	-
D64X	anemia / anaemia	-	-	-
D695	sekundäärinen trombosytopenia / secondary thrombocytopenia	-	-	-
D70X	agranulosytoosi ja neutropenia / agranulosis and neutropenia	-	-	-
G560	rannekanavaoireyhtymä / carpal tunnel syndrome	16	10	26
G622	polyneuropatia / polyneuropathy	-	-	-
G92X	toksinen aivosairaus / toxic encephalopathy	5	-	5
H268	kaihet / cataracts	-	-	-
H833	melun vaikutus sisäkorvaan / noise-induced hearing loss	505	15	520
I730	Raynaud'n oireyhtymä / Raynaud's syndrome	26	-	26
J303	allerginen nuha / allergic rhinitis	20	24	44
J340	nenän haavauma / nasal ulceration	-	-	-
J348	nenän väliseinän reikä / nasal perforation	-	-	-
J44X	pitkäaikainen keuhkoputkitulehdus / chronic bronchitis	-	-	-
J45X	astma / asthma	24	39	63
J60X	hiilipölykeuhko / coal worker's pneumoconiosis	-	-	-
J61X	asbestoosi / asbestosis	30	-	30
J62X	kivipölykeuhko / silicosis	5	-	5
J638	muiden silikaattien aiheuttama pölykeuhko / pneumoconiosis due to other silicates	-	-	-
J65X	pölykeuhko ja tuberkuloosi / pneumoconiosis associated with tuberculosis	-	-	-

koodi / code	diagnoosi / diagnosis	miehet/ naiset/ men women		yhteensä/ total
J660	byssinoosi / byssinosis	-	-	-
J67X	allerginen alveoliitti / allergic alveolitis	12	11	23
J680	(akuutti) keuhkoputkitulehdus / bronchitis (acute) or pneumonitis	1	-	1
J681	keuhkoödeema / pulmonary oedema	-	1	1
J682	ylähengitysteiden tulehdus / upper respiratory inflammation	-	-	-
J683	reaktiivisten ilmateiden toimintahäiriö-oireyhtymä / reactive airways dysfunction syndrome	-	-	-
J841	keuhkofibroosi / pulmonary fibrosis	2	-	2
J90X	keuhkopussin muutos / pleura effusion	1	-	1
J92X	keuhkopussin plakit / pleural plaques	398	20	418
J948	keuhkopussin paksuuntuma / diffuse thickening of the pleura	-	-	-
K71X	toksinen maksasairaus / toxic liver disease	-	-	-
L23X	allerginen kosketusihottuma / allergic contact dermatitis	55	85	140
L24X	ei-allerginen kosketusihottuma / irritant contact dermatitis	39	103	142
L25X	epämääräinen kosketusihottuma / unspecified contact dermatitis	1	-	1
L506	kosketuksen aiheuttama nokkosihottuma / contact urticaria	-	3	3
L708	akne / acne	-	-	-
M192	kyynärpään nivelrikko / arthrosis of the elbow	-	-	-
M232	nivelkierukan rappeumat (polvi) / degenerative lesions of the meniscus (knee)	1	-	1
M700	pitkäaikainen käden tai ranteen krepitoiva tenosynoviitti / tenosynovitis of the hand and wrist	35	15	50
M703	kyynärpään limapussitulehdus / bursitis of elbow	-	-	-
M704	polvilumpion edessä sijaitsevan limapussin tulehdus / bursitis of knee	2	-	2
M770	mediaalinen epikondyliitti / medial epicondylitis (elbow)	7	2	9
M771	lateraalinen epikondyliitti / lateral epicondylitis (elbow)	61	22	83
M931	ranteen nivelrikko / arthrosis of the wrist	-	-	-
N14X	tubulointerstiaaliset munuaissairaudet / tubulo-interstitial kidney diseases	-	-	-
N18X	pitkäaikainen munuaisten vajaatoiminta / chronic renal failure	-	-	-
R10X	koliikki ja vatsa-suolisto-oireet / colic and gastrointestinal symptoms	-	-	-
<i>vapaaehtoinen EODS-lista / EODS voluntary list</i>		20	4	24
A00X	kolera / cholera	-	-	-
A01X	lavantauti ja pikkulavantauti / typhoid and paratyphoid fever	-	-	-
A02X	salmonella / salmonellosis	-	1	1
A03X	shigelloosi / shigellosis	-	-	-
A048	muu bakteeriperäinen suoistoinfektio / other bacterial intestinal infection	-	-	-
A06X	amebiaasi / amoebiasis	1	-	1
A21X	tularemia / tularaemia	3	-	3
A22X	pernarutto / anthrax	-	-	-
A35X	jäykkäkouristus / tetanus	-	-	-
A36X	kurkkumätä / diphtheria	-	-	-
A46X	ruusu / erysipelas	-	-	-
A692	borrelioosi / borreliosis	-	1	1
A70X	ornitoosi / ornitosis	-	-	-
A78X	Q-kuume / Q-fever	-	-	-
A79X	riketsioosi / rickettsiosis	-	-	-

koodi / code	diagnoosi / diagnosis	miehet/ naiset/ yhteensä/ men women total		
A80X	polio / poliomyelitis	-	-	-
A82X	rabies / rabies	-	-	-
A988	virusperäinen verenvuotokuume / haemorrhagic fever	15	1	16
B01X	vesirokko / varicella	-	-	-
B05X	tuhkarokko / measles	-	-	-
B06X	vihurirokko / rubella	-	-	-
B26X	sikotauti / mumps	-	-	-
B358	ihon silsasairaus / dermatophytosis	-	-	-
B54X	malaria / malaria	-	-	-
G122	amyotrofinen lateraaliskleroosi / amyotrophic lateral sclerosis	-	-	-
G212	sekundäärinen parkinsonismi / secondary parkinsonism	-	-	-
G252	ryhdyntävapina / intentional tremor	-	-	-
G40X	epilepsia / epilepsy	-	-	-
G50X	kolmoishermon sairaudet / disorders of the trigeminal nerve	-	-	-
G561	muu keskihermon sairaus / other lesions of the median nerve	-	-	-
G562	kyynärhermon sairaus / lesion of the ulnar nerve	-	-	-
G563	värttinähermon sairaus / lesion of the radial nerve	-	-	-
G573	pohjehermon sairaus / lesion of the lateral popliteal nerve	1	-	1
G575	nilkkakanavaoireyhtymä / tarsal tunnel syndrome	-	-	-
H10X	sidekalvotulehdus / conjunctivitis	-	1	1
J630	alumiinosis / aluminosis	-	-	-
J631	keuhkojen bauksiittifibroosi / bauxite fibrosis of lung	-	-	-
J632	beryllioosi / berylliosis	-	-	-
J633	keuhkojen grafiittifibroosi / graphite fibrosis of lung	-	-	-
J634	rautapölykeuhko / siderosis	-	-	-
J635	tinapölykeuhko / stannosis	-	-	-
<i>EODS:iin kuulumattomat taudit / diseases not included in EODS list</i>		<i>44</i>	<i>61</i>	<i>105</i>
yhteensä / total		1389	422	1811

IV

Liitteet

- 1 Työperäisten sairauksien rekisteri
- 2 Työperäisten sairauksien rekisteriä koskevat säädökset
- 3 Ammattitautilaki 1343/88
- 4 Ammattitautiasetus 1347/88
- 5 Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta 1314/2002
- 6 Tilastoluokitukset

LIITE 1 Työperäisten sairauksien rekisteri

Työperäisten sairauksien rekisteri (TPSR, entinen Suomen ammattitautirekisteri) perustettiin Työterveyslaitokseen vuonna 1964. TPSR on tutkimusrekisteri, josta julkaistaan vuosittaisia katsauksia ja jota hyödynnetään työterveysalan tutkimuksessa ja ammattitautien ehkäisytoiminnassa. Työterveyslaitos ei ole tilastoviranomainen, eikä TPSR:n ammattitautijulkaisu siten ole virallinen tilasto. Työtapaturmien ja ammattitautien osalta virallisena tilastonpitäjänä toimii Tapaturmavakuutuslaitosten liitto (TVL). Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukainen tilastonpitäjä on Maatalousyrittäjien eläkelaitos (MELA).

Tapaturmavakuutuslain muutoksen (muutos 732/2002, 64d§) seurauksena TVL ryhtyi toimittamaan tiedot vakuutuslaitosten korvaamista ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä TPSR:iin sähköisessä muodossa. Samalla eräät tietosisällöt muuttuivat. Aiemmin TPSR on saanut tarvitsemansa tiedot suoraan vakuutuslaitoksista sähköisessä muodossa tai erillisillä ammattitautikorteilla. Tiedonkulun, kerättävien tietojen ja tiedonsiirtomuodon muutokset aiheuttivat tietojen kattavuuteen ja luotettavuuteen liittyviä ongelmia, joita esiintyi mm. tapausten määrittelyssä, altistumistiedoissa ja diagnoositiedoissa. Näiden tietojen luotettavuuteen liittyvien siirtymävaiheen ongelmien takia vuosia 2003 ja 2004 koskevia TPSR:n ammattitautijulkaisuja ei katsottu aiheelliseksi tuottaa.

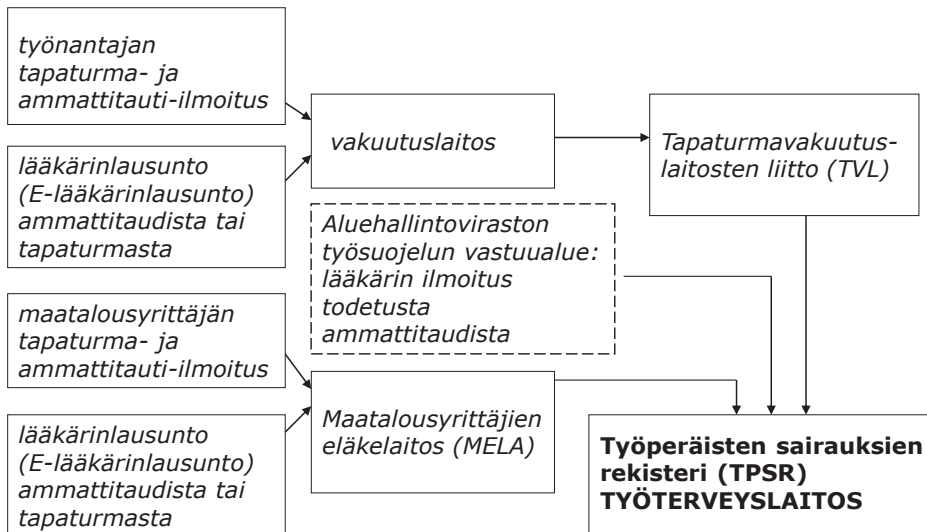
Vuonna 2005 STM, TVL ja TTL selvittivät yhteistoimin ammattitautitietojen kattavuutta ja laatua. Ensinnäkin selvitettiin eri tietolähteistä peräisin olevien tietojen eroavuuksia ja niiden syitä. TTL:n ja TVL:n edustajat vierailivat keskeisissä vakuutuslaitoksissa ja keskustelivat vakuutuslaitosten tietojärjestelmissä ja ilmoituskäsitelyssä tarvittavista korjaavista toimenpiteistä. Näiden toimenpiteiden toteuttaminen vakuutuslaitoksissa vaikutti siihen, että ammattitautitietojen kattavuus ja laatu saatiin riittäviksi ja rekisteröintivuoden 2005 tiedoista oli mahdollista laatia jälleen TPSR:n ammattitautijulkaisu. Tiedonkulun ja tietosisällön muutosten takia vuodesta 2005 lähtien tiedot eivät ole vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietojen kanssa.

tiedonkulku

TPSR kattaa vakuutuslaitoksiin ja Maatalousyrittäjien eläkelaitokseen (MELA) ilmoitetut uudet ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt. Rekisterin oikeus saada vakuutuslaitoksista tietoja korvatuista ammattitaudeista määritellään tapaturmavakuutuslaissa (608/1948, muutos 732/2002, 64a§) ja oikeus saada tietoja Melasta vastaavasti maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa (1026/1981, muutos 1317/2002, 22§). Tiedonkulku TPSR:iin on esitetty kaaviossa. TVL ja MELA toimittavat ammattitauti- ja ammattitautiepäilytiedot Työ-

terveyslaitokseen. TTL yhdistää ja korjaa TVL:stä saamiaan vakuutuslaitosten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytietoja oman tilastointiperusteensa mukaiseksi. Tietyissä tilanteissa tämä johtaa siihen, että useampi TVL:n aineiston yksittäinen vahinko summataan yhdeksi TTL:n aineiston tilastoitavaksi tapaukseksi. Tietyt ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt kirjataan Työterveyslaitoksessa henkilölle vain yhden kerran, esimerkiksi meluvamma, asbestoosi, keuhkopussin plakit, silikoosi, astma ja allerginen nuha. Jos TVL:stä saapuneessa aineistossa henkilöllä on sama tauti useamman kerran, ylimääräiset poistetaan. Jos henkilöllä on jo TPSR:ssä sellainen tauti, johon sairastutaan vain kerran, sitä ei kirjata uudelleen. Jotta tapaus voidaan hyväksyä Työperäisten sairauksien rekisteriin, vaaditaan ainakin seuraavat tiedot: rekisteröintivuosi, henkilötunnus, diagnoosi ja aiheuttaja. Rekisterissä olevia tapauksia täydennetään ja korjataan, jos saadaan uusia tietoja.

Työterveyslaitoksessa suoritettavasta aineiston käsittelystä johtuen TTL:n tapauslukumäärät ja TVL:n vahinkokohtaiset luvut eivät ole vertailukelpoiset.

KUVA 30. Tiedon kertyminen Työperäisten sairauksien rekisteriin

TPSR:llä on oikeus saada tietoja myös lääkärien aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueisiin ilmoittamista ammattitaudeista ja työstä johtuneista muista sairaal-
loisista tiloista työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoinnista
annetun lain (44/2006) 46§:n perusteella. Näitä tietoja käytetään tilastoinnissa
kuitenkin vain TVL:n kautta tulleiden tapausten tietojen (esim. altistetietojen) täs-
mentämiseen niissä tapauksissa, joissa työsuojelun vastuualueen kautta saatu tieto
katsotaan varmuudella luotettavammaksi tai tarkemmaksi kuin TVL:n kautta saatu
tieto.

tietosisältö	Rekisteröintivuodesta 2005 alkaen ammattitautitapauksista on TPSR:ssä seuraavat tiedot:
ajoitus	Ammattitaudin hyväksymispäivä, rekisteröintivuosi, ilmene- misvuosi Rekisteröintivuosi määräytyy aineistoerän TVL:ään saapu- misvuoden perusteella. MELA:n tapausten rekisteröintivuosi määräytyy niiden TTL:ään saapumisvuoden mukaan.
henkilö ja tapaus	Henkilötunnus, ikä, sukupuoli Tapaus määräytyy ilmenemisvuoden, vahinkonumeron ja vakuutuslaitoksen perusteella. Samalla henkilöllä voi olla sa- mana vuonna useampi ammattitauti/ammattitautiepäily tai sama ammattitauti/ammattitautiepäily useamman kerran. Jotkut taudit (esimerkiksi meluvamma, asbestisairaudet, sili- koosi, astma, allerginen nuha) kirjataan rekisteriin vain yhden kerran. Rasitussairaudet ja ihotaudit voivat esiintyä samalla henkilöllä useita kertoja.
työpaikkakunta	Kuntakoodi
ammatti	Ammattiluokka (Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen Am- mattiluokitus 2004), osassa selväkielinen ammattinimike, ammattikoodi (Tilastokeskuksen Ammattiluokitus 2010)
toimiala	Toimialakoodi (Tilastokeskuksen Toimialaluokitus 2008) Työnantajan nimeä ei ole enää käytettävissä. TTL koodittaa osan julkisen hallinnon (toimiala 75) tapauksista muille toi- mialoille ammattinimikkeen tai ammattiluokan perusteella, koska vakuutuslaitoksissa kunta-alan työntekijät luokitetaan usein julkiseen hallintoon, vaikka he toimisivat muilla toimi- aloilla (esim. terveydenhuollossa ja sosiaalipalveluissa, koulu- tuksessa, liikenteessä tai maataloudessa).

altiste	Altistustekijä (supistettu versio Ammattitautiasetuksen teki-jöistä), osassa aiheuttaja selväkielisenä, Työterveyslaitoksen altisteluokituksen mukainen altistekoodi (liite 6).
diagnoosi	Diagnoosikoodi (Tautiluokitus ICD-10)
lisädiagnoosi	Työterveyslaitoksen lisädiagnoosiluokitusta käytetään ihotau-tien ryhmittelyssä
muut tiedot	Vakuutuslaitoskoodi, vahinkonumero, yhtiösiirto, haitta-aste, haittaluokka haittarahatapauksissa, sairauslomapäivien lukumäärä
tautiryhmät	<p>Tässä julkaisussa ammattitaudit jaetaan diagnoosin ja aiheut-tajan perusteella seuraaviin tautiryhmiin:</p> <p>Meluvamma on pitkäaikaisen meluallistuksen tai joskus myös voimakkaan hetkellisen iskumelun aiheuttama kuulon pysyvä heikentyminen.</p> <p>Rasitussairaus on tuki- ja liikuntaelinsairaus, joka on seura-usta työn epäfysiologisesta kuormituksesta (toistotyö, epäta-valliset työasennot). Tähän ryhmään tilastoidaan mm. jänne-puten tulehdukset ja olkaluun sivunastojen tulehdukset.</p> <p>Hengitystieallergioihin tilastoidaan työperäisten altisteiden aiheuttamat allergiset alveoliitit (homepölykeuhkot), astmat, allergiset nuhat ja kurkunpääntulehdukset.</p> <p>Ihotaudit, jotka ovat työperäisten altisteiden aiheuttamia. Näistä suurimpia ryhmiä ovat ärsytyskosketusihottumat ja allergiset kosketusihottumat.</p> <p>Asbestisairauksiin kuuluvat kaikki asbestin aiheuttamat sairaudet, joista lukumääräisesti suurin ryhmä on keuhko-pussin kiinnikkeet ja paksuuntumat, mutta vakavampia ovat syövät ja asbestoosit.</p> <p>Ryhmään muut kuuluvat mm. tartuntataudit, silmän side-kalvon tulehdukset, tärinätauti, myrkytykset ja tarkemmin määrittelemättömät tapaukset.</p>

rekisterin puutteet ja virhelähteet

Ammattitautien rekisteröinnissä ei ole saavutettu täydellistä kattavuutta. Osa lääkäreistä laiminlyö ammattitautien ilmoitusvelvollisuuden. Myöskään kaikki lääkärit eivät osaa yhdistää sairauksia työoloihin, joten kaikkia ammattitautitapauksia ei todeta eikä tilastoida.

Ammattitautien ilmaantuvuutta kuvaavana suhdelukuna käytetään tässä julkaisussa tapausmäärää 10 000 työssäkäyvää (työllistä) kohti. Työllisten määrät (= palkansaajien ja yrittäjien määrät) ovat peräisin Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta. Tapausmäärät kattavat hyvin palkansaajat ja maatalousyrittäjät, mutta osa muilla yrittäjillä ilmenneistä ammattitaukeista ei ole mukana tapausmäärissä, koska kaikki yrittäjät eivät ole tapaturmavakuutettuja. Tämän takia suhdeluvut niillä toimialoilla ja niissä ammateissa, joissa muiden yrittäjien kuin maatalousyrittäjien määrä on huomattava, voivat olla aliarvioituja. Toisaalta tapausmäärissä on mukana pienehkö määrä harjoittelijoilla ja opiskelijoilla ilmenneitä ammattitaukeja, vaikka näitä ryhmiä ei ole mukana työllisten lukumäärissä.

tietosuoja

Työterveyslaitos voi käyttää työperäisten sairauksien rekisterin tietoja alansa tutkimus- ja selvitystoimintaan ja luovuttaa niistä tietoja toimialansa yksilöityä tieteellistä tutkimusta varten siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 28 §:ssä säädetään. Rekisterin henkilötietoja saavat käsitellä vain tehtävään erikseen nimetyt henkilöt. Rekisterin tietoja käsittelevät henkilöt ovat salassapitovelvollisia. Rekisterin vastuuhenkilö on Työterveyslaitoksen Tilannekuvat ja verkostot -tiimin tiimipäällikkö Seppo Tuomivaara.

julkaisut

Vaaranen V: Suomen ammattitautirekisteriin ilmoitetut ammattitaudit vuosina 1964–1974. Väitöskirja. Työterveyslaitoksen tutkimuksia 128. Helsinki 1977.

Vuosina 1975–2002 ja 2005–2015 vuosittainen ammattitautikatsaus on julkaistu kirjana Työterveyslaitoksen Katsauksia-sarjassa. Uusimmat kirjat ovat luettavissa myös Työterveyslaitoksen Internet-sivuilla.

<http://www.ttl.fi/fi/verkkokirjat/ammattitaudit/Sivut/default.aspx>

LIITE 2 Työperäisten sairauksien rekisteriä koskevat säädökset

Riitta-Sisko Koskela,
Dosentti

Työterveyslaitos ylläpitää työperäisten sairauksien rekisteriä Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978 2 a § 2 mom.) nojalla ammattitautien ja muiden työstä johtuvien sairauksien tutkimusta, selvittelyä ja ehkäisyä sekä diagnosoinnin ja hoidon kehittämistä varten. Työterveyslaitoksen oikeudesta saada tietoja työperäisten sairauksien rekisteriä varten säädetään työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 46 §:n, tapaturmavakuutuslain (608/1948) 64 d §:ssä) ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 22 §:n 3 momentissa.

Rekisteriin voidaan tallettaa sairastuneen henkilön nimi, henkilötunnus, ammatti, tiedot työnantajasta ja työpaikasta (työnantaja, toimiala, työpaikkakunta), altistumisen laadusta ja kestosta (altisteet eli ammattitaudin aiheuttajat, altistumisaikat altisteittain), sairauden toteamisesta ja laadusta sekä sen aiheuttamasta haitasta ja sairauslomasta (diagnoosit, sairastumisikä, sairausloman pituus, sairauden toteamisaika, toteamiskerta ja -paikka, haitta-aste ja -luokka, vakuutuslaitos), vakuutuslaitoksen päätös ammattitaudiksi hyväksymisestä, korvauksesta ja sen lajista sekä ammattitaudin aiheuttamasta kuolemasta. Lisäksi tallennetaan tekninen rekisteröintinumero, rekisteröintivuosi ja rekisteröinnin tietolähde.

Työterveyslaitos voi käyttää työperäisten sairauksien rekisterin tietoja alansa tutkimus- ja selvitystoimintaan ja luovuttaa niistä tietoja toimialansa yksilöityä tieteellistä tutkimusta varten siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 28 §:ssä säädetään.

Tutkimus- ja selvitystoiminnan lähdeaineistona arvokkaan työperäisten sairauksien rekisterin tiedot säilytetään pysyvästi siten kuin arkistolaitos erikseen määrää.

Laki työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta 159/1978 2 a § 2 mom

Työterveyslaitos ylläpitää työperäisten sairauksien rekisteriä ammattitautien ja muiden työstä johtuvien sairauksien tutkimusta, selvittelyä ja ehkäisyä sekä diagnosoinnin ja hoidon kehittämistä varten. Rekisteriin voidaan tallettaa sairastuneen henkilön nimi, henkilötunnus, ammatti, tiedot työnantajasta ja työpaikasta, altistumisen laadusta ja kestosta, sairauden toteamisesta ja laadusta sekä sen aiheuttamasta haitasta ja sairauslomasta, vakuutuslaitoksen päätös ammattitaudiksi hyväksymisestä ja korvauksesta sekä ammattitaudin aiheuttamasta kuolemasta. Työterveyslaitoksen oikeudesta saada tietoja työperäisten sairauksien rekisteriä varten säädetään työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain

(44/2006) 46 §:ssä, tapaturmavakuutuslain (608/1948) 64 d §:ssä ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 22 §:n 3 momentissa.

Työterveyslaitos voi käyttää altistumismittausten rekistereiden ja työperäisten sairauksien rekisterin tietoja alansa tutkimus- ja selvitystoimintaan ja luovuttaa niistä tietoja toimialansa yksilöityä tieteellistä tutkimusta varten siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 28 §:ssä säädetään.

Tutkimus- ja selvitystoiminnan lähdeaineistona arvokkaat altistumismittausten rekistereiden sekä työperäisten sairauksien rekisterin tiedot säilytetään pysyvästi siten kuin arkistolaitos erikseen määrää.

Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 44/2006 46 §

Työtapaturmasta ja ammattitaudista ilmoittaminen:

Työnantaja on velvollinen viipymättä ilmoittamaan työsuojeluviranomaiselle kuoleman tai vaikean vamman aiheuttaneesta työtapaturmasta, jonka johdosta tapahutumapaikalla on tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaan suoritettava poliisitutkinta.

Jos lääkäri perustellusti epäilee ammattitautilaissa (1343/1988) tarkoitettua ammattitautia tai työstä johtuvaa muuta työperäistä sairautta, hänen on viipymättä tehtävä salassapitosäynnösten estämättä asiasta ilmoitus aluehallintovirastolle.

Ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) sairastuneen nimi, henkilötunnus sekä muut yhteystiedot;
- 2) työnantajan nimi sekä tämän ja työpaikan yhteystiedot;
- 3) muut tarpeelliset yhteystiedot;
- 4) altistumisen laatu ja kesto;
- 5) tieto sairauden laadusta, toteamisesta ja siitä aiheutuneesta haitasta.

Työsuojelutoimiston tulee toimittaa 2 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen tiedot Työterveyslaitokselle Työperäisten sairauksien rekisteriä varten.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja lähettämisestä.

Tapaturmavakuutuslaki 608/1948 64 d §

Tapaturmavakuutuslaitosten liitolla on oikeus sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa tai muussa laissa säädetään, antaa salassapitosäynnösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä 64 §:n nojalla vakuutuslaitokselta ja Valtiokonttorilta saamia tietoja:

Työterveyslaitokselle työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun

lain (159/1978) 2 a §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot työperäisten sairauksien rekisteröintiä varten;

**Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki 1026/1981
22 § 3 mom.**

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos pitää ja julkaisee tilastoa tässä laissa tarkoitetuista työvahingoista ja niiden perusteella maksetuista korvauksista. Sillä on oikeus antaa salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä Tilastokeskukselle ja Työterveyslaitokselle tapaturmavakuutuslain 64 d §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut tiedot niissä mainittuja tarkoituksia varten. Tarkempia säännöksiä tämän momentin soveltamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

LIITE 3 Ammattitautilaki 1343/1988

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 § Ammattitaudilla, josta on suoritettava korvausta tapaturmavakuutuslain (608/48), maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81) tai [valtion viran- ja toimenhaltijain tapaturmakorvauksesta annetun lain (154/35)] mukaan, tarkoitetaan sairautta, joka sanotuissa laeissa tarkoitettuna työ- tai virkasuhteen perusteella tai maatalousyrittäjänä suoritettussa työssä todennäköisesti on pääasiallisesti aiheutunut fysikaalisista, kemiallisista tai biologisista tekijöistä.

Mitä 1 momentissa on säädetty ammattitaudista, sovelletaan myös muun kuin työtapaturmaksi tai ammattitauksi katsottavan vamman tai sairauden olennaiseen pahenemiseen tämän pahenemisen ajalta.

2 § Asetuksessa voidaan säätää, että 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuna sairauden ja työssä esiintyvän fysikaalisen, kemiallisen tai biologisen tekijän välisen syy-yhteyden katsotaan olevan olemassa silloin kun asetuksessa mainittua tekijää on ollut työssä siinä määrin, että se voi pääasiallisesti aiheuttaa asetuksessa tarkoitettuna sairauden.

3 § Korvausvelvollisuudesta, korvauksesta ja korvausasioiden käsitteilystä on voimassa, mitä tapaturmavakuutuslaissa, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa ja valtion viran- ja toimenhaltijain tapaturmakorvauksesta annetussa laissa on säädetty.

Tapaturman sattumishetkeä vastaa tällöin se ajankohta, jona ammattitauti on ilmennyt. Jollei erityisistä syistä muuta johdu, ammattitaudin ilmenemishetkenä pidetään sitä ajankohtaa, jona sairastunut henkilö ensimmäisen kerran hakeutui lääkärin tutkittavaksi silloin tai myöhemmin ammattitauksi todetun sairauden johdosta. Määräaika korvauksen hakemista varten lasketaan kuitenkin aina sairauden toteamisesta tai työkyvyttömyyden alkamisesta.

Jollei työntekijä, maatalousyrittäjä tai virkamies ammattitaudin ilmetessä ole siinä työssä, josta tauti on voinut aiheutua, määrätty korvausvelvollisuus sen mukaan, minkä työ- tai virkasuhteen taikka maatalousyrittäjätoiminnan perusteella suoritettu työ on viimeksi voinut aiheuttaa taudin.

- 3 a §
(1643/1992) Jos ammattitauti ilmenee aikana, jolta työntekijällä on oikeus työntekijän eläkelaisa (395/2006) tai työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisemman lainsäädännön mukaiseen työkyvyttömyyden, vanhuuden tai työttömyyden perusteella maksettavaan eläkkeeseen tai kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun aikaisemman lain mukaiseen työttömyyseläkkeeseen, määrätään vuosityöansio tapaturmavakuutuslain 28 §:n säännöksistä poiketen sen vuosityöansion mukaan, joka työntekijällä oli ennen sen työn päättymistä, josta hän siirtyi mainitulle eläkkeelle ja tarkistamalla näin saatu vuosityöansio ammattitaudin ilmenemisvuoden indeksitasoon työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitettulla palkkakertoimella. Ammattitaudista johtuva työkyvyn alentuma määrätään vastaavasti tapaturmavakuutuslain 17 §:n 3 momentin ja 18 §:n säännösten estämättä arvioimalla työntekijän ammattitaudin jälkeinen kyky tehdä sitä työtä, josta hän siirtyi mainitulle eläkkeelle. Tällöin jätetään huomioon ottamatta, mitä tapaturmavakuutuslain 28 §:n 6 momentin toisessa virkkeessä säädetään. (21.12.2007/1360)
Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa päiväraha määrätään myös 16 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulta neljän viikon ajalta samoin perustein kuin sen jälkeiseltä ajalta.
- 4 §
(1315/2002) Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin:
1) sairauden ja sen altistustekijöiden määrityksestä; ja
2) tämän lain täytäntöönpanosta.
- 4 a §
(1315/2002) Jännetupentulehdus ja olkaluun sivunastan tulehdus korvataan fyysikaalisen tekijän aiheuttamana ammattitautina, jos työntekijän työ on ennen oireiden ilmaantumista sisältänyt tavan takaa toistuvia, yksipuolisia tai työntekijälle outoja liikkeitä.

Rannekanavaoireyhtymä korvataan fyysikaalisen tekijän aiheuttamana ammattitautina, jos työntekijän työ on ennen oireiden ilmaantumista sisältänyt pitkäaikaisesti ranteen keskiasennosta poikkeavia, rannetta kuormittavia liikkeitä.
- 5 §
Työnantajan on pidettävä työpaikalla esillä ja saatavilla tämä laki ja sen perusteella annettu asetus.
- 6 §
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1989 ja sillä kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1967 annettu ammattitautilaki (638/67) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

30.12.1992/1643 :

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993.

Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen ennen sen voimaantuloa ilmenneeseen ammattitautiin, johon perustuvaa korvausasiaa ei ennen tämän lain voimaantuloa ole lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

30.12.2002/1315 :

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

Lain 3 a §:n 1 momenttia sovelletaan myös sellaiseen ennen tämän lain voimaantuloa ilmenneeseen ammattitautiin, johon perustuvaa korvausta ei ole ennen tämän lain voimaantuloa lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

Tällä lailla kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1988 annetun ammattitautiasetuksen (1347/1988) 4 §.

30.12.2004/1366:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Jos työntekijä siirtyi 3 a §:ssä tarkoitetulle eläkkeelle ennen tämän lain voimaantuloa, tämän lain mukainen indeksitarkistus tehdään siihen vuosityöansion määrään, joka on tarkistettu vuoden 2004 indeksitasoon soveltaen tapaturmavakuutuslain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita indeksitarkistussäännöksiä.

21.12.2007/1360:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

LIITE 4 Ammattitautiasetus 1347/1988

- 1 § Sairauden toteaminen ammattitaudiksi edellyttää sellaista lääketieteellistä tutkimusta, jossa on käytettävissä riittävä tieto työssä olevasta altistuksesta ja josta ammattitautilain 2§:ssä tarkoitetuissa ammattitaudeissa vastaa asianomaiseen alaan perehtynyt lääkäri.
- 2 § Ammattitautilain 2§:n ja 4§:n 1 kohdan nojalla jäljempänä 3§:ssä tarkoitettun sairauden katsotaan olevan ammattitauti, kun pykälässä mainittu fysikaalinen, kemiallinen tai biologinen tekijä esiintyy henkilön työssä, jota tarkoitetaan ammattitautilain 1§:n 1 momentissa, siinä määrin, että sen altistava vaikutus riittää aikaansaamaan tämän sairauden, jollei osoittaudu, että sairaus on selvästi aiheutunut työn ulkopuolisesta altistuksesta.
- 3 § Edellä 2§:ssä tarkoitettuja sairauksia sekä fysikaalisia, kemiallisia ja biologisia tekijöitä ovat:

Fysikaaliset tekijät

tyypilliset sairauden muodot

- 1. Tärinä** Valkosormisuusoireyhtymä; yläraajan monihermovaurio.
- 2. Melu** Sisäkorvatyyppinen kuulonalenema.
- 3. Ylipaine** Paineen vaihtelun suoranaiset vaikutukset kuten nenän sivuonteloiden verenvuodot ja tärykalvon repeämät; paineen epäsuorat vaikutukset kuten typpihumala ja sukeltajantauti; pitkäaikaisvaikutuksena suurten nivelten aseptiset luunekroosit.
- 4. Ionisoiva säteily** Luuydinvaurio; linssisamentumat; ihomuutokset (ihottuma, haavaumat, arvet, ihosyöpä).
- 5. Infrapunasäteily** Linssisamentumat, esimerkiksi lasinpuhaltajan kaihi; ihomuutokset (sidekudosmuutokset, teleangiektasiat).
- 6. Ultraviolettisäteily** Silmän side- ja sarveiskalvon tulehdus; ihomuutokset (valo-ihottuma, valokosketusihottuma).

Kemialliset tekijät

tyypilliset sairauden muodot

1. Arseeni ja sen yhdisteet

Äkillinen arseenimyrkytys (ruoansulatus-, hengityselimistö- ja hermosto-oireet); pitkäaikaisvaikutuksina hengitysteiden limakalvo-oireet, silmien sidekalvojen ärsytysoireet, ihomuutokset kuten krooninen ihottuma, ihon pigmenttaatio, hyperkeratoosi, ihosyöpä; keuhkosityöpä; ääreishermostovauriot.

2. Beryllium ja sen yhdisteet

Limakalvojen ärsytysoireet; suurina pitoisuuksina kemiallinen keuhkokuume; krooninen beryllioosi (=berylliumkeuhko); ihomuutokset (kosketusihottuma, vierasesinereaktio eli granulooma); keuhkosityöpä.

3. Elohopea ja sen yhdisteet

Äkilliseen myrkytykseen kuuluvat limakalvojen ja ruoansulatuselinten ärsytysoireet, joskus kemiallinen keuhkokuume. Subkroonisen tai kroonisen myrkytyksen taudinkuva vaihtelee yksilöllisistä tekijöistä ja altistuksen muodosta riippuen: suuoireita (ientulehdus), keskus- ja ääreishermoston vauriot (mm. vapina ja psyykkiset muutokset), munuaisvauriot (valkuaisen erittyminen virtsaan) sekä oireisiin liittyen kohonneet veren ja virtsan elohopeapitoisuudet; ihomuutokset (kosketusihottuma, eksanteema tai muu laaja-alainen ihottuma).

4. Fosfori ja sen yhdisteet

Luukudoksen ja maksan vauriot; hengityselinten ärsytysoireet; keskushermosto-oireet; ihon syöpymävammat; orgaanisten fosforiyhdisteiden aiheuttamissa myrkytystiloissa taudinkuvaan liittyvä kudosten kolinesteraasiaktiiviteetin alentuminen.

5. Kadmium ja sen yhdisteet

Äkillinen myrkytys voimakkaine hengityselinoireineen (kemiallinen keuhkokuume); krooninen myrkytys (munuaisvauriot, keuhkojen laajentuma); ihomuutokset (kosketusihottuma); keuhkosityöpä.

6. Koboltti ja sen yhdisteet

Ihomuutokset (kosketusihottuma); nuha ja astma, jotka johtuvat herkistymisestä koboltille; kovametallipölykeuhko.

7. Kromi ja sen yhdisteet

Paikallinen kromin aiheuttama ihon tai limakalvojen ärsytys ja syövytys (kromihaavat); ihomuutokset (kosketusihottuma); nuha ja astma, jotka johtuvat herkistymisestä kromiyhdisteille; keuhkosityöpä; nenän sivuonteloiden syöpä.

- 8. Lyijy ja sen yhdisteet** Epäorgaanisten lyijy-yhdisteiden aiheuttaman subkroonisen tai kroonisen myrkytyksen ensimmäisiä merkkejä on häiriintynyt veren hemoglobiinin synteesi, myöhempiä anemia, retikulosytoosi, ääreishermostovauriot, maha- ja suolisto-oireet, munuais- ja maksavauriot sekä keskushermosto-oireet. Orgaanisen lyijyn aiheuttamalle myrkytykselle ovat ominaisia keskushermosto-oireet. Epäorgaanisten yhdisteiden aiheuttamassa myrkytyksessä oireisiin liittyvät kohonnut veren lyijypitoisuus ja kohonneet punasolujen protoporfyriniarvot sekä orgaanisen lyijyn aiheuttamassa myrkytyksessä veren ja virtsan kohonnut lyijypitoisuus.
- 9. Mangaani ja sen yhdisteet** Äkillisenä kemiallinen keuhkokuume; krooninen mangaanimyrkytys (=manganismi), jota hallitsevat hermostolliset oireet.
- 10. Nikkeli ja sen yhdisteet** Ihomuutokset (kosketusihottuma); nuha ja astma, jotka aiheutuvat herkistymisestä nikkelille; nikkelikarboonylin aiheuttama kemiallinen keuhkokuume; nenän sivuonteloiden ja keuhkojen syöpä.
- 11. Sinkki ja sen yhdisteet** Sinkkikuume; sinkkikloridin aiheuttamat ihomuutokset (kosketusihottuma, syöpymä).
- 12. Vanadiini ja sen yhdisteet** Hengityselinten ärsytysoireet (kemiallinen keuhkokuume, keuhkoputkien supistustilat).
- 13. Halogeenit ja niiden epäorgaaniset yhdisteet (kloori, bromi, fluori)** Limakalvojen ja sidekalvojen ärsytysoireet ja syöpymät; kemiallinen keuhkokuume; fluoriyhdisteiden aiheuttamat luumuutokset (fluuroosi); fluoripolymeerien hajoamistuotteiden aiheuttama kuume (polymeerikuume); ihomuutokset (kosketusihottuma, fluoridien aiheuttama syöpymä).
- 14. Syaaniyhdisteet** Äkillinen syanidimyrkytys; krooninen myrkytys (hengitystieoireet, hermosto-oireet); isosyanaattien aiheuttamat hengityselinsairaudet (astma).
- 15. Rikkihiili** Äkilliset myrkytystilat pääasiassa keskushermosto-oireineen; rikkihiilen aiheuttama krooninen myrkytys keskusta ääreishermosto-oireineen, joihin voi liittyä myös sepelvaltimotauti.
- 16. Rikkivety** Äkilliset myrkytystilat pääasiassa hengityselin- ja keskushermosto-oireineen sekä keuhkopöhö.

- 17. Rikkidioksidi ja rikkihappo** Limakalvojen ja hengityselinten ärsytys- ja tulehdusoireet; hampaiden ja silmien syöpymä; ihomuutokset (kosketusihottuma, syöpymät).
- 18. Typpioksidit, typpihappo ja ammoniakki** Äkilliset hengityselinten ärsytysoireet, keuhkopöhö, paikallinen limakalvojen ärtyminen tai syöpyminen; ihomuutokset (kosketusihottuma, syöpymä).
- 19. Hiilimonoksidi** Hiilimonoksidin aiheuttama äkillinen myrkytys pääasias- sa keskushermosto-oireineen. Taudinkuvaan liittyy veren hiilimonoksidihemoglobiinipitoisuuden kohoaminen.
- 20. Fosgeeni** Äkilliset hengityselinten ja sidekalvojen ärsytysoireet; keuhkopöhö.
- 21. Epäorgaaniset emäkset ja niiden anhydridit** Ihomuutokset (kosketusihottuma, syöpymä); äkilliset tai krooniset sidekalvojen, limakalvojen, hengityselinten tai ruoansulatuselinten syöpymis- ja ärsytysoireet.
- 22. Alifaattiset, aromaattiset ja alisykliset hiilivedyt** Äkilliset ja krooniset pääosin keskus- ja ääreishermostoon kohdistuvat myrkytykset; ihomuutokset (kosketusihottu- ma); bentseenin aiheuttamat leukemiat. (27.3.2003/252)
- 23. Hiilivetyjen halogeenijohdan- naiset** Äkilliset ja krooniset pääosin hermostoon kohdistuvat myrkytykset; ihomuutokset (kosketusihottuma); freonien aiheuttamat sydämen rytmihäiriöt ja hengityselinärstytys- oireet; freoneja korvaavien hiilivetyjen halogeenijohdan- naisten, HCFC -aineiden eli hydrokloorifluorihilivetyjen aiheuttamat maksavauriot ja vinyylidikloridin aiheuttama maksan hemangiosarkoma. (27.3.2003/252)
- 24. Hiilivetyjen nitro- ja amino- johdannaiset, amiinit** Äkilliset myrkytykset, joihin liittyy methemoglobiinin muodostusta; trinitrotolueenin aiheuttama hemolyytti- nen anemia, maksavauriot ja silmävauriot; ihomuutokset (kosketusihottuma); amiinien aiheuttama astma, aro- maattisten amiinien aiheuttama virtsarakon syöpä.
- 25. Nitroglyseroli ja nitroglykoli** Keskushermoston ja verenkiertoelinten oireet (esimerkiksi verenpaineen lasku, verisuonten laajeneminen) joko äkilli- sen tai kroonisen myrkytyksen aiheuttamana; ihomuutok- set (kosketusihottuma).
- 26. Aldehydit, ketonit, alkoholit, eetterit ja esterit** Ihomuutokset (kosketusihottuma); formaldehydin aihe- uttama astma ja nuha; alkoholin, ketonien, eetterien ja estereiden aiheuttamat äkilliset tai krooniset pääasiassa hermostoon kohdistuvat myrkytykset, etyleenioksidin aiheuttamat leukemiat.

- 27. Orgaaniset hapot ja happoanhydridit** Ihon ja limakalvojen ärsytys ja syövytys; happoanhydridien (esimerkiksi ftaalihappo-, maleiinihappo- ja trimellitii-nihappoanhydridi) aiheuttama astma ja nuha.
- 28. Fenoli ja sen homologit sekä niiden halogeeni- ja nitrojohdannaiset** Äkilliset myrkytykset, joihin kuuluvat hengityselinten, maksan, munuaisten ja keskushermoston oireet; krooninen myrkytys, johon kuuluu keskushermoston ja ruoansu-latuselimistön oireita; ihomuutokset (kosketusihottuma, ihon värimuutokset); hemolyyttinen anemia; methemoglobinemia; polykloorattujen bifenyyliden aiheuttamat maksasyöpä ja klooriakne. (27.3.2003/252)
- 29. Antibiootit** Ihomuutokset (kosketusihottuma) ja herkistymisestä joh-tuvat hengityselinoireet.
- 30. Syöpälääkkeet Alkylloivat aineet (syklofosfamidi, klorambusiili, melfalaani, semustiini, karmustiini, lomustiini) ja antimetaboliitit (atsatiopriini)** Leukemiat, lymfohematopoeettiset syövät ja virtsarakon syöpä. (27.3.2003/252)
- 31. Muovit ja teko-hartsit sekä niiden valmistuksessa käytetyt aineet ja syntyvät välituotteet** Hengitysteiden sairaudet (astma, nuha); ihomuutokset (kosketusihottuma).
- 32. Orgaaniset pölyt ja altisteet Esimerkiksi jauhot, vilja, puupölyt ja -materiaalit, eläinten epiteeli, eritteet ja muut eläinperäiset altisteet, luonnon-kuitupölyt ja entsyy-mit, luonnonhartsit, luonnonkumi.** Ihomuutokset (kosketusihottuma, kosketusurtikaria, proteiinikosketusihottuma); orgaanisen pölyn aiheuttama al-lerginen nuha, konjunktiviitti tai keuhkoastma, raakapuu-villapölyn aiheuttama ns. maanantaikuume (byssinoosi).

- 33. Mineraalipölyt** Kvartsi- ja asbestipölyjen aiheuttamat keuhkosairaudet (pneumokonioosit); asbestin aiheuttama keuhkosityöpä ja mesotelioma; kvartsipölyn aiheuttama keuhkosityöpä; pölykeuhkosairauksien jälkiseuraukset hengitys- ja verenkiertoelimissä. (27.3.2003/252)
- 34. Tiuraamit, karbamaatit, para-fenyleenidiamiinien johdannaiset** Ihomuutokset (kosketusihottuma).
- 35. Reaktio- ja dispersioväriaineet** Ihomuutokset (kosketusihottuma), reaktioväriaineiden aiheuttama astma ja nuha.
- 36. Aflatoksiinit** Maksasyöpä.

Biologiset tekijät

tyypilliset sairauden muodot

- 1. Bakteerit ja homeiden vapauttamat itiöt ja muut biologisesti aktiiviset aineet** Homepölykeuhkosairaus, homeiden aiheuttama astma ja nuha, ilmankostuttajakuume ja orgaanisen pölyn aiheuttama toksinen oireyhtymä (ODTS). (27.3.2003/252)
- 2. Tuberkuloosibasilli** Tuberkuloosin eri muodot.
- 3. Virukset, bakteerit, sienet, alkueläimet ja halkiomadot** Hepatiitti B, hepatiitti C, lypsäjän kyhmyt, sikaruusu, luomatauti, pernarutto, listerioosi, ihon sienitaudit, toksoplasmoosi, malaria ja bilhartsia. (27.3.2003/252)
- 4 § 4§ on kumottu L:llä 30.12.2002/1315. (30.12.2002/1315)
- 5 § Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1989.
- Tapaturmavakuutuslain ja ammattitautilain täytäntöönpanosta 3 päivänä joulukuuta 1948 annettu asetus (850/48) on edelleen voimassa myös ammattitautien osalta.

**Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:
30.12.2002/1315:**

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

Lain 3 a §:n 1 momenttia sovelletaan myös sellaiseen ennen tämän lain voimaantuloa ilmenneeseen ammattitautiin, johon perustuvaa korvausta ei ole ennen tämän lain voimaantuloa lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

Tällä lailla kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1988 annetun ammattitautiasetuksen [\(1347/1988\) 4 §](#).

27.3.2003/252 :

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2003.

LIITE 5 Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta 1314/2002

4 §

Työntekijän 1 momentissa tarkoitetuissa olosuhteissa saama

- 1) hiertymä tai hankauma,
 - 2) syövyttävän aineen aiheuttama vamma,
 - 3) terveydelle vaarallisten kaasujen hengittämisestä aiheutunut vamma,
 - 4) ilmanpaineen huomattavan vaihtelun aiheuttama vamma,
 - 5) tavallisuudesta poikkeavan lämpötilan aiheuttama paleltuminen, auringonpistos tai muu sellainen vamma,
 - 6) jatkuvasta tai tavan takaa toistuvasta taikka työntekijälle poikkeuksellisesta puristuksesta aiheutunut kyynärpään tai polvilumpion tulehdus tai
 - 7) työliikkeen aiheuttama muusta viasta, vammasta tai sairaudesta johtumaton lihaksen tai jänteen kipeytyminen,
- jota ei korvata ammattitautina, voidaan katsoa työtapaturman aiheuttamaksi, jos vamma on syntynyt lyhyehkänä, enintään yhden vuorokauden pituisena aikana.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

Tällä lailla kumotaan eräistä työtapaturmina korvattavista vammoista 10 päivänä joulukuuta 1948 annettu asetus (852/1948).

LIITE 6 Tilastoluokitukset

Altisteet

Ammattitautien aiheuttajat on vuoden 1990 jälkeen luokitettu Työterveyslaitoksen uudella altisteloluokituksella. Uusi luokitus on kattavampi, järjestelmällisempi ja monitasoisempi kuin aiemmin käytössä ollut luokitus vuodelta 1976 (täydennys v. 1983). Yksittäisten luokkien määrä lisääntyi myös huomattavasti ja kooditus muutui 3-numeroisesta 6-numeroiseksi. Luokitusta päivitetään vuosittain. Luokitus on saatavissa Työterveyslaitoksen Tiedolla vaikuttamisen toiminta-alueen Tilannekuva ja verkostot - tiimistä (puh. 030 4741).

Altisteluokitus kattaa työelämän fysikaaliset altisteet (pääluokka 1), kemialliset altisteet (2–5), biologiset altisteet (6), fyysiset ja psykofyysiset kuormitustekijät (7), psykososiaaliset kuormitustekijät (8) sekä muut ja tuntemattomat tekijät (9). Tämän vuosijulkaisun altistekohtaisissa taulukoissa aiheuttajat on ryhmitelty pääluokkien lisäksi 3-numerotason luokkiin.

Taudit

Työperäisten sairauksien rekisteriin ilmoitetut ammattitaudit voidaan ryhmitellä toisaalta lääketieteellisen diagnoosin perusteella, toisaalta ottamalla huomioon taudin aiheuttaja. Lääketieteellisen diagnoosin koodauksessa otettiin vuonna 1996 käyttöön Maailman terveysjärjestön Tautiluokitus ICD-10:n suomalainen laitos. Ihotaudit luokitellaan lisäksi yhdeksään ammatti-ihotautiryhmään Työterveyslaitoksen oman luokituksen mukaisesti (Työterveyslaitoksen ammatti-ihotautiluokitus 1989, saatavilla Työterveyslaitoksen Terveys ja työkykyosaamiskeskusten ylläpitämien sairauksien hallinta -tiimistä, puh. 030 4741).

Vuosijulkaisun taulukossa 3 ”Diagnoosi ja sukupuoli” taudit on ryhmitelty Tautiluokitus ICD-10:n 3-numeroryhmittelyn mukaisesti. Muuten julkaisussa taudit on jaettu tautiryhmiin, joita muodostettaessa on otettu huomioon diagnoosi tai aiheuttaja. Seuraavassa on esitelty julkaisussa esiintyvät tautiryhmät:

tauti	luokitusperuste
meluvammat	aiheuttajana melu
rasitussairaudet	aiheuttajana fyysiset ja mekaaniset kuormitustekijät tai ääriä ja diagnoosi ryhmässä M tai luokassa G56
jännetupittulehdus	rasitussairaus, jonka diagnoosi on M65.4, M67.4. M70.0, M75.2–3, M76.6–8 tai M77.5
olkaluun sivunastan tulehdus	rasitussairaus, jonka diagnoosi on M77.0 tai M77.1
limapussitulehdus	rasitussairaus, jonka diagnoosi on M70.2–M70.5
rannekanavaoireyhtymä	rasitussairaus, jonka diagnoosi on G56.0
muut ja tarkemmin määrittelemättömät rasitussairaudet	muu kuin yllämainittu rasitussairaus

tauti	luokitusperuste
<i>hengitystieallergiat</i>	<i>diagnoosi kuuluu johonkin luokista J45, J67 tai J30.3, J37.0</i>
astma	diagnoosi luokassa J45
allerginen nuha	diagnoosi J30.3
allerginen alveoliitti	diagnoosi luokassa J67
kurkunpää tulehdus	diagnoosi J37.0
<i>ihotaudit</i>	<i>tauti sijaitsee iholla (ihosyövät ovat kuitenkin ryhmässä syövät)</i>
allerginen kosketusihottuma	Työterveyslaitoksen ammatti-ihotautiluokituksen luokka 1
ärsytyskosketusihottuma	em. luokituksen luokka 2
ihoinfektio	em. luokituksen luokka 6
proteiinikosketusihottuma tai kosketusurtikaria	em. luokituksen luokka 7
muut ihotaudit	muu kuin yllä mainittu ihotauti
<i>asbestisairaudet</i>	<i>aiheuttajana asbesti</i>
keuhkopussin kiinnikkeet ja paksuuntumat	asbestisairaus, jonka diagnoosi on luokassa J92 tai J94
asbestoosi	asbestisairaus, jonka diagnoosi J61
hengityselinten syöpä	asbestisairaus, jonka diagnoosi kuuluu luokkaan C33 tai C34
mesoteliooma	asbestisairaus, jonka diagnoosi kuuluu luokkaan C45

Ammatit

Työperäisten sairauksien rekisterissä sovelletaan Tilastokeskuksen vuoden 2010 ammattiluokitusta. Tilastotaulukoissa on käytetty luokituksen 1-numerotarkkuutta (ammattiala) sekä tarkinta 3–5 numeron tasoa. Katsausosan kuvissa ammatit on luokiteltu ammattiryhmiin seuraavasti:

ammattiryhmän nimike	ammattiluokituksen koodi
luonnontieteellinen, teknillinen ja opetustyö	1223, 133, 1345, 211, 212, 2131, 2133, 2131, 2141, 2143, 2144, 2149, 2153, 2166, 23, 25, 3111, 3115, 3118, 3119, 3122, 3141, 35
terveydenhuollon ja sosiaalialan työ	1341–1344, 22, 2634, 2635, 32, 3412, 53
liike-elämän ja hallinnon alan työ	112, 1211, 1212, 1219, 1221, 1222, 1324, 1346, 24, 2631, 331, 333–335, 41, 431, 4322
yhteiskunta- ja kulttuurialan työ	111, 1213, 1349, 1431, 261, 262, 2632, 2633, 2636, 264, 265, 3411, 3413, 342, 343
kuljetus- ja liikennetyö	315, 4323, 5165, 83, 9331, 9332
palvelutyö	0, 141, 1439, 42, 44, 511–515, 5161–5164, 5169, 54, 7543–7549, 91, 951, 96
kaupallinen työ	142, 332, 52, 952
maanviljely-, metsä- ja kalastustyö	131, 2132, 3142, 3143, 6, 92
rakennustyö	1323, 2142, 2161, 2162, 2164, 2165, 3112, 3123, 71, 7541, 7542, 9312, 9313

metalli-, valimo- ja konepajatyö	3135, 721, 722, 812, 8211, 8219
asennus- ja korjaustyö	723
hienomekaaninen ja painoalan työ	7311–7316, 7319, 732
sähkö- ja elektroniikka-alan työ	2151, 2152, 3113, 3114, 74, 8212
elintarvikealan työ	751, 816, 94
puutyö	7317, 752, 8172
tekstiili- ja vaatetusalan työ	2163, 7318, 753, 815
kaivos- ja louhintatyö	1322, 2146, 3117, 3121, 811, 9311
kemian prosessi-, massa- ja paperityö	1321, 2145, 3116, 3131–3134, 3139, 813, 814, 8171, 8181, 8182, 8189
pakkaus- ja varastointityö	4321, 8183, 932, 9333, 9334
tuntematon tai ei luokiteltavissa	132, 134, 216, 311–314, 341, 432, 731, 754, 817, 818, 821, 931, 933, X, Z

Toimialat

Työperäisten sairauksien rekisterissä sovelletaan Tilastokeskuksen vuoden 2008 toimi-alaluokitusta. Tilastotaulukoissa on käytetty luokituksen päätoimialaryhmitte-lyä (kirjainkoodit) sekä 2-numerotason ryhmittelyä. Katsausosan kuvissa toimialat on luokiteltu toimialaryhmiin seuraavasti:

toimialaryhmän nimike	toimialaluokituksen koodi
maa-, metsä- ja kalatalous	01–03
kaivostoiminta ja louhinta	05–09
elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistus	10–12
tekstiilien, vaatt., nahkatuott. ja jalkineiden valmistus	13–15
puutavaran ja puutuotteiden valmistus	16
massan, paperin ja paperituotteiden valmistus	17
kemiallisten tuotteiden valmistus, öljyn jalostus	19–21
kumi- ja muovituotteiden valmistus	22
ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	23
metallien ja metallituotteiden valmistus	24–25
sähkötekniisten tuotteiden ja optisten laitteiden valmistus	26–27, 32
koneiden ja laitteiden valmistus ja huolto	28, 33
kulkuneuvojen valmistus	29–30
huonekalujen valmistus	31
muu teollinen toiminta	18, 58
sähkö-, lämpö- ja vesihuolto	35
rakentaminen	41–43
kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta; korjaus	45–47, 55–56, 95
kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	49–53, 61, 79
rahoitus, vakuutus ja liike-elämän palvelut	62–66, 68–74, 77–78, 80–82
julkiset ja muut palvelut	00, 36–39, 59–60, 75, 84–88, 90–94, 96–99

Tilaukset ja tiedustelut

TYÖTERVEYSLAITOS

TTL-Kirjakauppa

Arinatie 3A

PL 18

00370 Helsinki

puh: 030 474 2543

<http://verkkokauppa.ttl.fi>

s-posti: kirjakauppa@ttl.fi

59.241

Katsauksia 167

ISBN 978-952-261-564-0 (nid.)

ISBN 978-952-261-565-7 (pdf)

ISSN-L 0357-4296 = Katsauksia

ISSN-L 1235-8614 = Ammattitaudit

